

EDITH
S C R I I T O R I I
R O M A N I
C O N T E M P O R A N I

ION PILLAT

P O E Z I I

VOL. II
1918—1927

FUNDAȚIA REGALĂ PENTRU
LITERATURĂ ȘI ARTA

DEFINITIVE

POEZII

I. PILLAT «POEZII» ESTE AL DOISPREZECELEA VOLUM DIN COLECȚIA «SCRIITORII ROMÂNI CONTEMPORANI, EDIȚII DEFINITIVE». VERSURILE STRÂNSE ÎN PREZENTUL VOLUM AU FOST ALESE DE AUTOR, IAR TEXTUL, LOR REVIZUIT DE DÂNSUL. ACEASTĂ PRIMĂ EDIȚIE S'A TRAS ÎN TREI MII DOUĂ SUTE DOUĂZECI ȘI ȘASE EXEMPLARE PE HÂRTIE VELINĂ VERGÊ, NUMEROTATE DELA 1 LA 3226.

JUSTIFICAREA TIRAJULUI

Ion Pillat

3067

ION PILLAT

P O E Z I I

1906—1941

EDIȚIE DEFINITIVĂ
INGRIJITĂ DE AUTOR

VOL. II

1918—1927

B U C U R E Ș T I
FUNDAȚIA REGALĂ PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

39, Bulevardul Lascar Catargi, 39

1 9 4 4

PE ARGESŢ IN SUS
1918—1923

CTITORII

Acolo unde 'n Argeș se varsă Râul Doamnei
 Și murmură pe ape copilăria mea,
 Ca Negru Vodă, care descălecând venea,
 Mi-am ctitorit viața pe dealurile toamnei.

Prin viile de aur ca banii dintr'o salbă
 Pe al colinei mele împodobit pieptar,
 Inchis-am fericirea în strâmtul ei hotar
 De nuci bogați în umbră, umbrind o casă albă.

Acolo 'n pacea nopții, pe drumuri de podgorii,
 Am mers tăcut alături de carele cu boi,
 Când neaua lunii ninge pe sălcii în zăvoi,
 Când șopotește valea de cântecele morii.

Las altora tot globul terestru ca o minge,
 Eu am rămas în paza pridvorului străbun,
 Ca să culeg cu ochii livezile de prun
 Când alb Negoiul, toamna, de ceruri se atinge.

Și tot visând la vremea când înfloriră teii,
 Pe când îmbracă țara al iernii alb suman,
 Să deslușesc cum pierе trecutul, an cu an,
 Pe drumuri depărtate sunându-și clopoței.

Să stau, pe când afară se stinge orice șoaptă,
 Privind cenușa caldă din vatra mea, de-acum —
 Și să aud deodată cu 'nfiorare cum
 Trosnește amintirea ca o castană coaptă.

INCHINARE

Priveliște menită să-mi fie o psaltire,
Intâia mea credință și ultimul meu scut,
Moșie aurită de-amurg și de-amintire,
Deal albăstrit de lună, de dor și de trecut.

Florică, înflorită în Mai ca o mireasă,
Tu, care legi în toamnă un rod de orice ram,
Intinde peste mine un văl de frunză deasă,
Primește iar la sânu-ți copilul ce eram.

Aleea mi-o deschide cu brațele de mamă
Ca să mă culc în casa din deal, la pieptul tău.
Fii pentru mine Sfânta Icoană ce din ramă
Alină lin feciorul risipitor și rău.

Am rătăcit pe piatra cetăților haine
Și m'am jucat cu anii cum alții svârlă mingi...
Tu numai, păstrătoare a zilelor mezine,
Mai poți cu-a lor lumină pierdută să m'atingi.

Fii pentru regăsitul o mănăstire vie
În care amintirea aprinde lumânări
Și unde, pe o tâmplă de umbră, reînvie
Ochi cunoscuți, luceferi ieșind din înnoptări...

Nu vezi suind poteca pe dealul din Florica,
Cu ochi de tinerețe și păr frumos de nea,
Cum trece spre mormântul bunicului, bunica,
Ținând ca ieri de mână copilăria mea?

N'auzi, atât de-aproape dar parcă 'n altă țară,
Și râsul meu sburdalnic și glasul ei blajin?
Nu simți sporind dorința și dulce și amară
De-a reveni mai iute la cel dintâi cămin?...

Cu ochi de altădată, cu degetul pe buze
— Așa cum se cuvine în preajmă de mormânt —
Vă voi urma, curate și albe călăuze,
Spre cel mai drag, mai trainic și sufletesc pământ.

FLORICA

Aici își îngropară bunicii mei copila,
În loc ferit de-arșiță, de viscol și de vânt.
Colinei închinară iubitul ei mormânt,
Legând de dealul rodnic și numele și-argila

Și vremea prea fugară și fragedul destin
Al celei ce fusese — abia o zi — Florica...
Azi, de fetița moartă noi nu mai știm nimica;
Dar când acum Florica în soare aprilin

Etern reînflorește, ceva în piept mă doare,
Privind cum prinde raza cu fermecatu-i fir
O fașă de bobocul plăpând de trandafir
Și-un zâmbet de lumină de fiecare floare.

Un zâmbet ce odată trăia pe buza ei...
Și mă 'nfior la gândul păgân și la credința
Că trebuie naturii să-i altoești ființa —
Pământul să palpitate ca inima, de vrei.

MORMÂNTUL

De n'ar fi mușchiul crucii, vedeam un pat de flori,
Gătit sub bolta verde și vie a pădurii.
Ai adormit în raiul din slovele scripturii,
Tu, ce-odihnești la umbră de codri șoptitori.

Te-ai cununat cu moartea ca 'n basmul Mioriței,
Păstorule de oameni, bunicule. Acum
Ești zumzet de albine și 'mprăștiat parfum
În viea îmbătată de înflorirea viței.

Te-a biruit pământul, dar l-ai însuflețit
Și l-a pătruns iubirea-ți de țară, ca semința.
Stejarilor prieteni le-ai dăruit ființa
Și sângele, ce curge cu seva înfrățit.

Orice copac din juru-mi, îl simt că mi-e părinte,
Cu cea din urmă iarbă, de mult am legământ.
De dincolo de oameni, de timp și de mormânt,
Un ram se-apleacă tainic să mă binecuvinte.

VÂRFUL DEALULUI

Cu-o singură sforțare 'ncordând vânjosu-i umăr
— Un uriaș urcânduș-i poverile ce-l strâng —
Pletosul deal, din vale suî cu vîi și crâng
Ca să-și revadă țara cu sate fără număr,

Cu casele: mioare și turlele: păstori,
Ce-au coborît pe verdea câmpie argeșană,
Cu drumul ce 'nsoțește înceata caravană
De sălcii plângătoare și plopî pribegitori;

Ținutul unde seara din lunci și din zăvoaie,
Ca și argintul sprinten, viu apele sclipesc,
Și unde clarul cântec de clopot creștinesc
Apropie colina de-a cerului văpaie.

O, vârf de deal! O, capăt liniștitor de drum!
Opresc aicea pasul și îmi desleg privirea,
Când prin amurg se 'naltă, visând nemărginirea,
Din fiecare casă un crin înalt de fum.

IN VIE

Tot mai miroase viea a tămâios și coarnă,
Mustos a piersici coapte și crud a foi de nuc...
Vezi, din zăvoi sitarii spre alte veri se duc;
Ce vrea cu mine toamna, pe dealuri de mă 'n-
[toarnă?

Nu e amurgul încă, dar ziua e pe rod
Și soarele de aur dă 'n pârg ca o gutuie.
Acum — omidă neagră — spre poama lui se suie
Târîș, un tren de marfă pe-al Argeșului pod.

Cu galben și cu roșu își coase codrul iia.
Prin foi lumina sboară ca viespi de chihlibar.
O ghionoe toacă într'un agud, și rar
Ca un ecou al toamnei răspunde tocălia...

S'a dus. Și iarăși sună... și tace. Dar aud
— Ecou ce adormise și-a tresărit deodată —
În inimă cum prinde o toacă 'ncet să bată
Lovind în amintire ca pasărea 'n agud.

CASTANUL CEL MARE

Se sbate Strâmbă-lemne cumplit în pomul sdravăn,
Cu brațe noduroase și cu athletic trunchi
Întelenit în vie, deși pân' la genunchi
I s'a urcat cu 'ncetul pământul gras și reavăn.

Dar toamna, sub rodire încununat cu spini,
Și 'n noapte plin de pace, de păsări și de stele,
Ca grindina sloboade castanele lui grele
Și 'nseninat, primește pe creștetu-i lumini.

Castanul între struguri și-a înțeles menirea:
Ce-am căutat pe drumuri, găsește stând pe loc,
Și, adâncind pământul aceluiaș noroc,
Cu zeci de ramuri ține în brațe fericirea.

Mă simt, Florică, 'n preajmă-i atâta de sărac!
De ce nu poate pasu-mi să prindă rădăcină,
Și să rămân al viei ca pomul pe colină,
Și să mă strâng de tine ca vița de arac...

RĂDĂCINI

Nod de năpârci, șerpi vajnici cât brațul și cât cotul,
Trunchi negru de balaur încolăcit și rupt,
Ciorchine de șopârle — pământul dedesupt
Surpându-se, în taină se desvelesc cu totul.

Dar vraci vicleni cu barbă de iască și de mușchi,
În nopți cu lună nouă plesnindu-i cu nuiiele,
I-au înlemnit deodată umflați așa în piele
De le-au rămas sub coajă întăritații mușchi.

Frunzarele deasupra, îmbelșugând colina,
Își leagănă seninul cu vântul în văzduh —
Cum să cunoască iadul în care trup și duh
Se sbate desgropată, sucită, rădăcina?

Stau și privesc la șerpii ce scormone 'n pământ
Și la pământul care le fuge de sub pântec...
Copaci, moșie, vreme — neîndurat descântec...
Și eu cu tot frunzișul și rădăcina 'n vânt.

CIREȘUL

Voi înhăma măgarul, ca 'n vremi, la cărioară
El ce privește toate cu ochi de înțelept —
Și voi urma poteca de mult, suișul drept
Prin viea verde 'n tactul copitei ce-o măsoară.

Și luând prăjina lungă și coșul împletit,
O fată 'n vâlnic roșu va merge înainte,
Am să opresc măgarul din mersul lui cuminte
Sub un cireș, de roade și de ani mulți boltit.

Cireșul va fi roșu ca și 'n copilărie,
Cireșele pe ramuri vor atârna cercei,
Cu brațe goale, fata va prinde 'n șorțul ei,
La fiece prăjină, o sută și o mie.

Și când, târziu, lungi umbre se vor culca pe lunci,
Când gol va fi cireșul iar cerul plin de stele,
Bunicii i-ași aduce acasă coșuri grele...
De-ași mai avea bunică și sufletul de-atunci!

SPRE IZVORANI

Las povârnișul viei să cadă 'n praf de soare,
Și 'ntr'un tunel de frunze umbrite, brusc pătrund.
Atât de dreaptă fuge cărarea până 'n fund
Că văd, ca prin ochianul întors de-o vrăjitoare,

Căsuțele răslețe din satul Izvorani
— Mici capre cățarate pe-o râpă de lumină
Prin nuci proptiți ca 'n bătă în strâmba lor tulpină,
Sub sarică frunzoasă de gârboviți ciobani —

Și — arătări din țară în stampe japoneze —
Ca o furnică neagră ce 'mpinge albu-i ou,
O fată cum zorește, greu de urnit, un bou,
Nemaiputând pe coastă cireada s'o urmeze.

Pe când din zarea serii ca namile, cu rost
Răsar, rănind amurgul ceresc cu cornul frunții,
Pe rând: albaștri, vineți, de aur-verde — munții
Păzind de-acolo basmul copilului ce-am fost.

PĂDUREA DIN VALEA MARE

O simți deodată toată, cu o cutremurare,
Cum stăpânește peste micimea ta de om,
Cu mii de trunchiuri albe și cu un singur dom
Fremătător — pădurea de fagi din Valea Mare.

Aicea omenirea te lasă pic cu pic:
Incepi de traiu-ți silnic și strâmt să te desferici,
Inveți, uimit, să intri în codri ca 'n biserici
Și că mai sfânt pe lume nu poate fi nimic

Decât această pace în razele 'nserării,
Când se târăsc, alături de netede tulpini,
Din arborii aevea alți arbori mai senini,
Sub frunzele cu glasul dumnezeesc al mării,

Și când, legându-ți pașii de cale, te-ai oprit
Sub fagii 'nalți, în templul adevărat al firii,
Ca un bolnav de suflet redat tămăduirii,
La jghiabul care curge cu șipot potolit.

CUCUL DIN VALEA POPII

În zori, ca poterașii, din văi șirag ies plopii.
Ascult dela răscruce cu suflet de haiduc
Cum cucu 'n codru verde mă chiamă să mă duc
S'opresc la drumul mare norocu 'n Valea Popii.

Pe flori, ca pe-o velință, stau dela cântători,
Pândind cu ochii lacomi din răsăritul rumen
Cum soarele sosește rotund ca un egumen
Și numără pe ceruri mătânii de cocori.

Pe când în calea-i lungă se roagă la toți sfinții,
Eu îl desbrac de raze sub frasin și anin.
În luminosul cântec de cuc, mă însenin
Pe valea 'ntineririi și a făgăduinții.

Dar cucul, până sură, nu s'a 'ndurat să stea.
— Cù-cu! aci în vale... Cù-cu! sub dealuri sboară...
— Cù-cu! și iar îmi scapă în zări o primăvară...
— Cù-cu! și mai departe, copilăria mea...

LA ZĂVOI

Mă 'ntorc la tine, Argeș, o, râu de-odinioară,
Pe drumul de fânețe ce fuge printre clăi,
Dar unde mai sunt astăzi, să ție-aceleași căi,
Tustrei copiii veseli, de-atunci, din cărioară?

Și unde-i scăldătoarea în care ca un vrac
— Zăvoi cu păr de sălcii și ochi de apă vie —
Schimbai nisipu 'n aur, cu varga de magie
A razei pogorîte pe cerul porumbac.

De două ori acelaș nu m'oi scălda în ape,
Căci zilele de-avalma cu valul tău se scurg,
Și vacile bălțate de soare în amurg
Nu beau acelaș Argeș când vin să se adape.

În cipciiit, în clipot și 'n șopot ne'ncetat,
Alt râu, din clipă 'n clipă te-a zămislit izvorul;
Nebănuir ca dânsul mă naște viitorul —
Dar tu te chiami tot: Argeș, eu tot: Ion Pillat.

IN LUNCĂ

Tu, care treci cu carul sub dealul din podgorii
Ducând la câmp șindrilă sau sus la munte grâu,
Te-abate 'n lunca veche și mână pâ'n' la râu.
Amurgu 'n văi se lasă cu călduri de prigorii,

Cu-apusul luna albă căzu în heleșteu:
Pe floarea-i ca pe-un nufăr se-așează brotăceii,
Și cântecul lor straniu, prin umbrele aleii,
Cu zile descântate m'ar urmări mereu,

De n'ar începe-acuma ca 'n amintiri să sune
Lung clopotele 'ncete ce vin dela zăvoi,
Dar vacile în noaptea albastrului trifoi
Treptat se depărtează prin vis și prin pășune...

Oprește-mă la Argeș, pe plaja care-o știu,
Să-i țin în mâini nisipul, în cupe efemere,
Și să visez — cum fuge prin degete și piere —
Trecutul și talanga și soarele târziu.

PARCUL GOLEȘTILOR

Am așteptat amurgul ca zărilor să fie
Altare largi suflate în aur preacurat,
Iar sălciile, care pe drum au tremurat,
În spre Golești să 'nșire albastra lor stafie.

Am stat bătând la poartă prelung — și s'a deschis ;
Și iată casa 'n iederi și parcul în paragini,
Și iată-mă ca unul ce-ar răsfoi imagini
Dintr'o călătorie pe jumătate vis.

Aleele — e toamnă — duc toate către moarte.
Răzoarele se 'nneacă în bozii și 'n urzici...
Și, inimă 'ncărcată de amintiri, îmi zici:
Va trebui odată Florica ta să poarte

În ea pustietatea de care mai bolești...
Dar m'am oprit cu mâna sfios la pălărie,
Căci m'ajungeau, lungite de-amurg pe bălărie,
Mari, umbrele 'nfrățite a fraților Golești.

LUMINA, IARNA

A nins. În soare codrul cu trunchiuri de cărbune
Întinde umbre-albastre pe proaspătul omăt
Și mă visez la geamuri cu anii îndărăt:
Văd dealul alb, târlia și vremurile bune.

Ies, scârțâie zăpada ca ieri sub pasul meu,
Și atârând marama subțiri de promoroacă
De ramurile joase, lumina goală joacă
Azi numai pentru mine și pentru Dumnezeu.

Apoi își dă pe spate tot părul de beteală
Și sare învârtindu-și al razelor hanger
Și unde talpa-i roză atinge albul ger
Fulgerător scânteie pe nea câte-o petală.

Crra... trece pe sub soare vâslind, întâiul corb.
A stat din joc lumina, pe brânci se face mică...
Crra... stolu 'ntreg — și 'n umbră rămân privind
[cu frică
Trei picături de sânge pe-o ramură de sorb.

BISERICA LUI HORIA

Mai stai visând la munții, ce șoimi și aur poartă?
Pe vale Arieșul șoptind îl mai auzi?
Pribeagă lângă Argeș, vădană printre duzi,
Biserică pustie și fără brazi la poartă.

Cioplită din puterea molidului și din
Credința strămoșească legată 'n bârna dură,
Ce meșter vechi, de țară, cu greaua lui secură
Ți-a hotărît altarul lui Horia, destin?

În jurul tău cresc duzii cu fragedă verdeață
Și iarba crudă 'ntinde la soare plase verzi
Să prindă rândunele de umbră. Tu îți pierzi
Deasupra lor, în frunze, clopotnița 'ndrăzneată.

Pe Moșii tăi zadarnic îi mai aștepți, și nici
Un preot nu'ți mai cântă, bătrân, din psaltichie...
Dar azi, cu primăvara, cerească și pustie,
Slujești botez la granguri și nuntă la furnici.

CĂSUȚA DIN COPAC

Se leagănă și astăzi, când vântul suflă 'n frunză,
Sus pe stejar 'nălțată căsuța din copac.
Cu gazda mea bătrână ce bine mă împac!
Îi duc bolnavu-mi suflet, de oameni să-l ascunză,

Un suflet ce să uite trecutul nu putu
Și care jalnic bate mereu la altă poartă,
Un suflet ce iubirea nehotărît își poartă
Din loc în loc, zadarnic... O, vindecă-mi-l tu!

Tu, sora cea mai bună cu aripa și ramul,
Primește-l la fereastra de cer cu ciocârlii.
Tu, nelegată încă prin grele temelii
De țarina prăfoasă, dă-i să-și serbeze hramul:

Pădurea și văzduhul și vântul, la un loc —
Și ruptă din pârjolul apusului de soare,
Făcând din creangă 'n creangă, viu, flacăra-i să
[sboare:
O veveriță roșie cu coada ei de foc.

CASA DIN DEAL

Prin ochelari de geamuri privea cu ochi de lampă
Ca o bunică bună la nepotul mic.
Pe-atunci știam că-i vie ; azi nu mai știu nimic :
Apăs cu nepăsare de om pe-a ușii clampă.

Sub coperișul, care îi sta ca un bonet,
Glicina ei pe tâmple cădea ca o șuviță.
Și, mirosind a floare de tei, a lămâiță,
A cantalup, a lissă de chitră, a șerbet,

În fiecă odaie desvăluiam cu frică
Alt gând din vechiul suflet curat și românesc...
Ce nu-mi cuprinde mintea, deși îmbătrânesc,
Pe-atunci trăia în voie în inima mea mică.

Pendulele bătrâne mai bat acelaș ceas,
Prelung, ca o dojană, în liniștea sonoră,
Dar timpul intră 'n casă trântindu-i altă oră,
Și inima i-o sparge, tic-tac, sub al meu pas.

CĂMARA DE FRUCTE

Deschid cu teamă ușa cămării dealtădată
Cu cheia ruginie a raiului oprit,
Trezind în taina mare a poamelor, smerit,
Mireasma și răcoarea și umbra lor uitată.

Mă prinde amintirea în vânățul ei fum,
Prin care cresc pe poliți și rafturi ca pe ruguri,
Arzând în umbră, piersici de jar și-albaștri struguri
Și pere de-aur roșu cu flacări de parfum.

Șovăitor ca robul ce calcă o comoară
Din basmul cu o mie și una nopți, mă 'nchin:
Văd pepeni verzi — smaragde cu miezul de rubin —
Și tămâioșii galbeni ca soarele de vară.

Se-aprind fantasmagoric caise și gutui:
Trandafirii lampioane și lămpi de aur verde...
Dar părăsind cămara ce mințile îmi pierde,
Tot rodul vrăjitoarei cu lacăt îl încui.

ODAIA BUNICULUI

Nu s'a clintit nimica și recunosc iatacul
Bunicului pe care, viu, nu l-am cunoscut.
Rămase patu-i simplu și azi nedesfăcut,
Și ceasul lui pe masă și-a mai păstrat tic-tacul.

Văd rochia bunicii cu șal și malakov,
Văd uniforma veche de «ofițir» la modă
Pe când era el Junker — de mult — sub Ghica
[Vodă
Când mai mergeau boierii în butcă la Brașov.

Și lângă bățu-i rustic, tăiat în lemn de vie,
Văd putina lui unde lua băi de foi de nuc.
A scârțâit o ușă... un pas... și-aștept năuc
Să intre-aci bunicul dus numai până 'n vie.

Un ronțăit de șoarec sau ceasul mă trezi?
Ecou își fac, în taină, ca rimele poemii...
Și ceasul vechi tot bate, tic-tic, la poarta vremii,
Și șoricelul roade trecutul zi cu zi.

OCHELARII BUNICII

Pe scrin, păstrând privirea ei vie, au rămas
Pe galbena gazetă ce 'ncremenește anul.
Odaia de-altădată mi-arată talismanul:
Iau ochelarii moartei și-i pun sfios pe nas.

Prin abureala vremii nu s'a schimbat ninica,
Doar pozele din rame vechi au întinerit...
Dar din adânc de-oglindă, în față, mi-a zâmbit
În jîlțul ei — ca 'n vremea când eram mic —
[bunica.

La geam foșnește plopul sau pașii au foșnit?
Prin ușa zăvorită «ei» intră în odaie.
E o fetiță: Pia, cu bucle: Niculaie...
Dar cine e băiatul acela liniștit?

Bunica-i dă pe frunte, blond, părul la o parte...
De ce se uită astfel la mine? Nu-l mai știu...
Nu vreau să-l știu... nu pot să-l știu... E prea
[târziu!
De omul chel și rău, rămân legat pe moarte.

CAPELA

De ce te-au dus, bunico, într'o chilie rece
Și te-au lăsat cu toții sub lespezi de cavou?
Când lunca e un cântec și dealul un ecou
Crescând mereu pe vreme ce primăvara trece,

Când gâza cea mai mică din soare ia un strop
Și când lumina calcă prin aurite ganguri
In crângul plin de cintezi, de mierle și de gran-
[guri...
Te-așteaptă iasomia și-albastrul heliotrop;

Albi, trandafirii 'n floare întreabă toți de tine.
De ce nu vii ca 'n vremuri cu secatoru 'n mâni?
Grădina te dorește de-atâtea săptămâni!
Dar nu mai vii... chiar ziua s'a stins... și noaptea
[vine.

O pulbere de lună albește pe livezi —
Și iar se face iarnă ca 'n ziua îngropării;
Florica ta se pierde în umbrele uitării,
Capela ta rămâne pe dealuri de zăpezi.

ODIHNA TATII

Bunicul meu aicea se odihnea odată.
Pe banca de lemn rustic așează-te și tu,
Fetița mea, pe locul în care 'n vremi stătu
Și mama — o fetiță ca tine — cu-al ei tată.

Privește dealul unde trăirăm în trecut,
Și capul drag pe brațu-mi proptit, așa, ți-l lasă.
Incape toată viaa și vechea noastră casă
În sufletul tău tânăr din alte vremi făcut.

Departe pe zăvoaie un tren își pierde fumul
Ca o năframă care se schimbă 'n porumbiei...
Nu fumul, viața piere — și pașii mei mai grei,
Ecou de-acum, urmează pe-ai tăi ușori pe drumul

Pe care și bunicul cu mamă-mea venea.
N'auzi cum sună pașii lor de odinioară?...
Pe sub castanul mare, în seara ce coboară,
Să-i așteptăm să vie cu noi, fetița mea.

STRĂINUL

Pe bancă, sub castanul din vie, te așează,
Străine, ce venit-ai priveliștea s'o vezi —
Florica e acolo, cu casă, parc, livezi,
Și peste drumul mare: zăvoiul. Inserează.

Câmpia e albastră și 'n zare norii ard.
Sclipește Râul Doamnei în spre apus, o clipă...
Un taur muge; puțul cu lanț și roată, țipă;
Și vrrr... un sbor de vrăbii sbucnește dintr'un
[gard...]

Te-apleci mirat, străine, pe-amurg ca pe o ramă
Ce-ar străluci din umbra muzeului pustiu,
Și crezi, pornind aiurea rănit de-un dor târziu,
Că ai cuprins Florica... Dar n'ai zărit, ia seamă,

Pe-albastra depărtare a luncii de demult,
Trecutul meu ce arde sclipind în Râul Doamnei —
N'ai auzit, deodată rupând tăcerea toamnei,
Vrrr... timpul 'n sbor, pe care cutremurat l-ascult.

COMOARA

Pe Argeș lângă luncă, un deal se 'nalță 'n chipul
Urciorului de-argilă al vechilor olari
Și pomenește zeii uitați de țară, cari
I-au plămădit făptura și lutul și nisipul.

Pe rotunjimea formei, din vale până 'n cer,
Se suie împletindu-și lumina ce adie,
Frunți verzi de nuci și trupuri de arămită vie
Cu frunza zugrăvită ca pe un lăicer...

Și 'n galbena lumină a toamnei argeșene
Cu mere care sboară și berze care cad,
Am luat în palmă dealul: un ou încondeiat,
Ca să-l desmierd mai bine cu somnoroase gene.

Și m'am zărit atuncia sub bolțile de vii,
Copil ducând la gură un strugur de rugină —
Dar mă păli deodată durere-așa haină
Că îmi scăpă din mână comoara și pieri.

ADIO LA FLORICA

Acum trăsura trage la scara amintirii
Și de plecare sună în curte zurgălăi.
Acum, din mine, ceasul temut al despărțirii
Și-întinde umbra sură stăpânitor pe văi.

Pocnește biciul: casa se dă în lături, piere;
Intregul deal coboară — și iată-ne pe drum.
Amurgul ne petrece cu razele-i de miere,
Tămâia înserării înalță-albastru fum.

O, surugiu, oprește! Stai locului, trăsură!
Prin plute seculare să văd cu ochiul plâns,
Sporind pe ceruri, dealul în flori ca o răsură,
Ce 'n poala lui lumina trecutului a strâns.

Infrână-ți caii 'n spumă, o clipă să văd încă
Mormântul și Capela și viea cu castani:
Priveliște rămasă aceeași ca o stâncă
Domnind pe risipirea atâtor zeci de ani.

Din Valea Popii, cucul mă strigă pe-a sa limbă...
Și Argeșul șoptește: De ce ne părăsești?
De ce îți schimbi căminul, nimic când nu se
[schimbă
Din deal dela Florica la parcul din Golești.

— Rămâi la noi! un clopot din Izvorani mai plânge,
Și tot aud în urmă: la noi — la noi — la noi...
Oprește-ți telegarii cu nările în sânge,
O, surugiu, năprasnic gonind ca un strigoi.

Ba nu. Dă bici mai bine și drumului îi lasă!
Nu-mi părăsesc căminul, în suflet când îl duc.
Imi voi zidi 'n orașe întâmplătoare casă —
Dar de averi, de lume și de huliri uituc,

Ca Argeșul să-și mâne murmurătoare ape,
În crângul de-altădată iar cucul să-l ascult,
Pe ochii mei lăsa-voi să cadă grele pleoape —
Și voi găsi în mine Florica de demult.

COPIL DE-ODINIOARĂ

Prin iarnă din cămara zăvorită
Se furișează cald miros de mere,
Readucând în vremea viscolită
Iar toamna cu trecută mângâiere,
 Când sufletul împovărat venise,
 Cu târna lui de poame și de vise,
 In casa amintirilor închise.

Și 'n inimi amorțite de-a lor strajă,
Străbat adânc, îmbălsămând gândirea,
Cu seva lor fierbând din nou sub coajă,
Copilărescul dor și amăgirea...
 Și 'n inimi, viu ca și întâia oară,
 Te scoli din somn, tu, cel de-odinioară,
 Din somnul tău, copil de-odinioară...

SEPTEMVRIE

In zare cine 'nserie al berzelor triumphi?
In inimi cine 'nfige trecutul ca un junghi?

Vezi Toamna şi-Amintirea — surorile divine —
Când una ne soseşte şi cealaltă revine.

Zadarnic cred că vremea cu anii a crescut.
In fiecare toamnă reintru în trecut.

Copilăria-mi toată dă busna la uluci,
Când stă la poartă coşul cu struguri şi cu nuci.

SEPETMVRIE

O foaie se desprinde din crâng și calendar:
De-un an o așteptase Septemvrie ca dar.

Tot ce legat fusese, de-acuma o să sboare.
Lumina e mai caldă, deși e mai răcoare.

Colorile învie pe moartea frunzăturii,
Dând farmecu 'nfloririi declinului naturii.

Și tremurând în vântul ce-o smulge și-o ridică,
O pasăre de aur e frunza cea mai mică.

SEPTEMBRIE

Din bulgării vin care cu vinete și verze.
Se-afundă 'n zări, departe, un unghi obtuz de
[berze.

Am întâlnit o fată cu tufănele 'n brațe.
Un vânător la iazuri a tras cu pușca 'n rațe.

Aud prin porumbiște chelălăind ogarul.
Lovește rar și ritmic butoiul gol, dogarul.

Azi n'a lăsat postașul ziarele din târg;
Dar mere poleite ca 'n basme dau în pârg.

Pe semne 'n coșul nopții vrea soarele să cadă;
Au început de-o vreme și zilele să scadă.

La lampă, și când ziua cu totul s'o umbri,
Voi reciti « Pasteluri » de V. Alecsandri.

CINA CEA DE TAINĂ

Prin ulmii de sub vie, pe deal, mai știi tu casa
Ce-albește ca și oul în cuib sfios de foi?
Mai știi tu cerul serii cu fețe ca mătasa
Și clopotul cirezii venind dela zăvoi...

Îți mai aduci aminte pridvorul prins de viță
Și cina cea de taină, tacâm lângă tacâm,
Și masa presărată cu flori de lămâiță,
Și carele spre noapte gemând pe caldarâm...

Și cum stăteam alături, noi doi cu fericirea,
— Doar greerii ținându-i isonu 'n depărtări —
Și noaptea câmpenească albastră ca iubirea
Și vorbele 'ngânate mai dulci ca sărutări.

Intâia stea prin frunze creștea tremurătoare
Când licuriciu 'n umbră trecu rătăcitor...
Prin ulmii de sub vie, mai știi tu casa oare
Și umbra ca un suflet, și steaua ca un dor!

TOAMNĂ

Au vuit prelung ca vântul păsările migratoare
Peste casa părintească unde ieri m'am regăsit
Singur cu lumina, care galbenă venea din soare,
În odaia de-altădată să-mi ureze bun sosit.

Toamnă, iată-ne 'mpreună, gospodină ce porți
[cheea
Ruginită ca o frunză, a trecutului meu mort.
Toamnă, iată-ne alături, noi cu visul, pe alea
Nucilor ce ancorează pentru iarnă 'n al tău port.

Precum seara, pe câmpie când fâșii se prinde ceața,
Tot auzi sunând vecernii și nu știi de unde vin,
Sub frunzarele rărite amintirea chiamă viața,
Dar trecutul îi răspunde că un clopot în declin.

Zile albe, zile negre... ce străine, ce departe,
Buclele în care dorul meu de cer l-am îngropat...
Toamnă, lasă-mă să mângâi părul tău de frunze
[moarte,
Părul tău de aur roșu și de soare întrupat.

IN CRAMĂ

Peste miriști lung răsună chiote de vânători...
Să intrăm în crama veche... Printre butii 'nalte-
[ascultă!
Cum în pivnițe boltite, zăvorit cu grijă multă,
Numai vinul nou mai cântă spumegând prin
[zăcători.

Au tăcut sub neaua vremii ale patimilor goarne,
Dar ne fierbe încă 'n inimi al dorințelor pelin...
S'așteptăm să se prefacă mustul fără preț în vin
Și cotnarul amintirii în pahare să ne toarne.

TIMPUL

L-a trezit, vorbind în vânt, o tocălie,
Din căpița de fân proaspăt și curat
Unde Timpul ațipise noaptea 'n vie —
Dar ciudos pe lemnul prost, a scuturat
Ca un praf de aur zorii pe moșie,
Toți cocoșii din podgorii au cântat...

Un văitoi sări, sbucnind, dintr'un tufiș,
Iar un pui de rândunică dintr'o șură —
Ii privi, o clipă, pe furiș:
Iepurele, dintr'un hop trântit pe-o rână,
Amorți înghemuit în arătură;
Pasărea pică din sbor înalt — bătrână
Ii căzu, ca frunza, Timpului în mână.

Dar el, șiret, nu s'a mirat
Că plugurile negre ies toate la arat,
Și mici — de-aici —
Cu boi greoi,
Dau zor:
Sunt niște coropișniți pe răzor —
Și-un car cu coviltir, pe iarbă dejugat:
Un vierme alb pe-o frunză de frasin, nemișcat...

Mari lanuri au crescut de grâu bogat;
Cu seceri de lumină, viu, fete-au secerat,
Și roșii testimele în soare-au mișunat
— Gândaci aprinși,

Ziși « Boi ai Domnului » în sat —
Și stoguri ca bătrâne pe câmp ținură sfat...
Și morile de apă, sortite de noroc
Să-și învârtască roata, călătoreau pe loc...

Și cum aprinse toamna în codri 'ntâiul foc,
O bună zi, din Iezer, Păpușa și Negoii,
Se scurseră pe drumuri, umflate 'n valuri noi
Cu spuma lor de lână, pâraele de oi...
Și frunze 'n viață printre atâtea moarte foi,
Sitari pestriți porniră cu toamna din zăvoi...

Iar Timpul a rămas uimit
Când primul fulg de nea a fulguit:
Un fulg căzut
Din stolul călător ce s'a pierdut.

Atunci a rătăcit prin vii,
Și fără teamă
A poposit în larma dela cramă.

Tăcerea de odată și-întinse împrejur,
Auitar și veșnic, golu-i sur...
Pe sub bolțile pustii
A țesut păienjenișul,
Prin geamuri sparte da frunzișul,
Și din pereți
Creșteau bureți,
Pe butii goale — mucegaiul...
Viața își pierduse graiul,
Cojită ca o tencuială.

Lung Timpul a căscat de plictiseală...
A plecat.

Cu un sărut, din drum, schimbă în babă-cloanță,
Șchiopând în băț și fără dinți —
O fată, dreaptă ca o lanță,
Mlădietoare în catrinți...
Și luându-i piersicile din obraz,
Lăsând smochini uscate — făcu haz.

Acuma dase brumă timpurie
Și carele grăbeau spre teascuri —
Zărî pe deal, bogată 'n rod, o vie
Și 'n ea — cu limbi de șerpi, un foc de vreascuri.
Pândarul, cu suman și pușcă veche,
Vrăjea la jar șoptindu-i la ureche,
Pândind și umbra nopții să nu fure.

Simți cum Timpul calcă prin pădure,
A bubuit lung pușca lui cu cremenii...
Dar Timpul, luând în palmă pândar și deal și vie,
A râs, a râs... suflând ușor:
— Un fulg de păpădie
Ce 'n vânt îl semeni —
Se depărtă priveliștea nălucitor;
Se făcu mică... mică — așa cum
Ai fi privit-o la « panopticum »,
Sau încrustată 'n tine, în rama anilor.

Și Timpul o porni la deal, la vale,
Sub stelele cât pumnul...
Si niciun sat nu-i mai ieșea în cale,
Niciun rumân nu întâlnea, niciunul.

Singur un bordei — pitit și chior —
Cu 'n ochi roșu de opaiț la fereastră,
Pe câmpia înghețată, mai adastă
Așteptând pe călător...
Timpul de perete trânti ușa
Și intră stăpânitor.

Focul stins nu și-a svâcnit cenușa,
Lumânarea sub icoană n'a clintit,
Și pe pat
Omu 'ntins nu s'a mișcat,
Cu obrazul ca în piatră dăltuit —
Omul galben și cu brațe 'ncrucișate...

Timpul, mort și el, căzu pe spate.

CHIAMARE

Stă casa bătrânească sădită printre nuci,
In vârf de deal. E toamnă. Pe gardul de uluci,
Atârnă în ciorchine, grei, strugurii şi 'n vie
Poteca înserării te 'mbie — şi te duci.

INAPOIERE

Pe soarele 'nserării văd plopii nalți din zare.

Pe drumurile strâmte, chervane 'n șiruri rare
Mergeau învăluite de pace. Mori de vânt,
Cu aripe deschise izbite de pământ,
Păreau un cârd de berze sburând stângace. Line
Ca valurile mării, călătoreau coline —
Și lanuri de secară, de grâu și de porumb,
Fugeau și ele 'n urma văzduhului de plumb.
Și casa străjuită de anii mei, deodată
In suflet și sub plopii din zare, mi se-arată.

In pocnete de bice și 'n tropote de cai,
Intrai în amintire cu sgomotos alai.

JUCĂRII

Dar ce m'a pus în seara tihnită de Crăciun,
Să iau în mână lampa, să dau în lături ușa?
În fața mea stă calul de lemn și stă păpușa
Cu suflet de tărățe, nevinovat și bun.

Stă micul tren mecanic în gara lui prea mică,
Stă, câmp de luptă, masa soldaților de plumb
Și, galbene ghiulele, stau boabe de porumb,
Stricând orânduiala oștirii fără frică,

Și tot închis de-atuncea albumul de imagini,
Ce deschisese țara de fantasmagorii.
Azi chipurile șterse sunt numai mărturii,
Că ochiul nu revede la fel aceleași pagini.

Căci unde-i trenul fulger pentru 'nconjurul lumii?
Armatele pornite spre stăpânirea ei?
Păpușile sfioase în rochii de femei,
Primindu-ne iubirea sau îndrăsneala glumii?

Cu primul dor de ducă ce 'n mine isvorît-a,
Azi unde-i calul Vinteș să sufle foc pe nări?
Aceste biete lucruri, ce fură îmbătări,
Să fie mai reale când moarte-s într'atâta!..

În față am doar calul de lemn, am doar păpușa
Cu suflet de tărățe, nevinovat și bun...
Și mă gândesc în seara pioasă de Crăciun,
În care 'mbătrânirea și-a strecurat cenușa,

Că va sosi și ziua când fără ochi și mână
Voi reveni — de ce nu? — în vechiul meu iatac,
Spre a simți cu milă cum toate se prefac
În jucării menite străine să-mi rămână.

Ca 'ntotdeauna sta-vor și tocul și caietul
Și fila încărcată cu colb de poezii.
Intr'un pahar mixandre uitate-or putrezi,
Și cucul din ceasornic își va urma tabietul.

Și versurile mele îmi vor cerși oprirea.
O, strofele pe care, ani lungi, ca un zaraf
Le-am strâns cu sârg în suflet, le-am cântărit
[în vraf,
Gândind cu vorbe de-aur să cumpăr nemurirea.

Dar sfintele silabe cu rimă și cesură,
Ce-mi sunt acuma: cântec, icoană și parfum,
Nu vor pătrunde până în visul meu postum
Descătușat din steiul de pământescă sgură.

Voi recunoaște totuși, pe polița unică,
Doar cărțile ce 'ncuie perfecte amăgiri...
Și fata mlădioasă cu coapsele subțiri,
Ce 'n patu-mi doarme goală, în ghem ca o pisică.

Le-oi recunoaște toate, nepricepând nimic
Din câte astăzi omul cel nou iubește 'n ele,
Și le-oi privi cu-aceeași mirare ca pe-acele
Relieve moștenite dela copilul mic.

DRUM DE NOAPTE

Caleașcă, drum de noapte, păduri adânci de fag
Și prin frunzișe lună cernută 'n ceață fină,
Poiene necosite de mult și miros vag
De flori de fân în floare, de fragi și de sulfină...

În pace sufletească topindu-se, te-alină
Realitatea vremii pe al naturii prag,
Prin ce metempsicoză revăd obrazul drag
Al fetei dealtădată în albă crinolină!

Aceeași ochi sălbatici, acelaș zâmbet trist,
Din care făurisem a dorului povară,
Și eu acelaș tânăr și palid Bonjurist...

Când ea înfășurată în vâlul de percal
Imbălsămat de vântul pădurilor, în vară,
Visa la iarnă baluri la consulul muscal.

ACI SOSI PE VREMURI

La casa amintirii cu-obloane și pridvor,
Păienjeni zăbreliră și poartă și zăvor.

Iar hornul nu mai trage alene din ciubuc
De când luptară 'n codru și poteri și haiduc.

În drumul lor spre zare îmbătrâniră plopilor.
Aci sosi pe vremuri bunica-mi Calyopi.

Nerăbdător bunicul pândise dela scară
Berlina legănată prin lanuri de secară.

Pe-atunci nu erau trenuri ca azi, și din berlină
Sărî, subțire,-o fată în largă crinolină.

Privind cu ea sub lună câmpia ca un lac,
Bunicul meu de sigur i-a recitat « Le Lac ».

Iar când deasupra casei ca umbre berze cad,
Îi spuse « Sburătorul » de-un tânăr Eliad.

Ea-l asculta tăcută, cu ochi de peruzea...
Și totul ce romantic ca 'n basme se urzea.

Și cum ședeau... departe, un clopot a sunat,
De nuntă sau de moarte, în turnul vechi din sat.

Dar ei, în clipa asta simțeau că-o să rămână...

Demult e mort bunicul, bunica e bătrână...

Ce straniu lucru: vremea! — Deodată pe perete
Te vezi aievea numai în ștersele portrete.

Te recunoști în ele, dar nu și 'n fața ta,
Căci trupul tău te uită, dar tu nu-l poți uita...

Ca ieri sosi bunica... și vii acuma tu:
Pe urmele berlinei trăsura ta stătu.

Acelaș drum te-aduse prin lanul de secară.
Ca dânsa tragi, în dreptul pridvorului, la scară.

Subțire, calci nisipul pe care ea sări.
Cu berzele într'însul amurgul se opri...

Și m'ai găsit, zâmbindu-mi, că prea naiv eram
Când ți-am șoptit poeme de bunul Francis Jammes.

Iar când în noapte câmpul fu lac întins sub lună
Și-am spus « Balada lunei » de Horia Furtună,

M'ai ascultat pe gânduri, cu ochi de ametist,
Și ți-am părut romantic și poate simbolist.

Și cum ședeam... departe, un clopot a sunat
— Acelaș clopot poate — în turnul vechi din sat...

De nuntă sau de moarte, în turnul vechi din sat.

ACUARELĂ

Nu cuvintele purtate ca arginții
Vânturați din mână 'n mână pe tejghele,
Ar putea să mi te chieame 'n ochii minții,
Râu muntean, cu limpezimi de acuarele.

Cum să dau cu slove negre și tocite,
Jocul fraged: numai apă, numai soare,
Și frunzișul: spumă verde pe răchite,
Și lumina: aur sprinten sub picioare;

Naltul cer primăvărativ care mână
Sus la munte, pe ulmet și pe ariniști,
Norii albi și le adapă turma până
Vine seara cu-ale umbrelor neliniști;

Ridicându-se în noapte: vajnic taur,
Dealul care paște cer de stânjenei;
Și svâcnindu-și bobul mic spre cloșca de-aur,
Stelele svârlite 'n zare — pumn de mei;

Casele cu prispă scundă, stând pe labe,
Suri zăvozi legați de drumurile-funii;
Toate morile 'n genunchi ca niște babe
Ce albesc pe prundul gârlei pânza lunii...

Cât aș vrea să uit de tot abecedarul,
Din tăceri să pot urzi păienjenisuri
Să prind stele licărind pe 'ntreg hotarul
Apelor încremenite 'n luminișuri.

Și, în zori, în vorba-mi nouă să pătrună:
Ceru 'n aripi care cântă arăturii,
Glasul apei, tactul morii, vântu 'n frunză,
Cucul, ritmic, ca și inima pădurii.

INSCRIPȚIE PENTRU NUCUL DIN VIE

Când toamna și amurgul își desveliau tot gândul
Și desbrăcând iar dealul de străluciri străine,
Mă înălțau pe-altarul colinelor latine —
Străbunul și bunicul și tatăl tău, de-a-rândul,
Suiră să se 'nchine la umbra mea de zeu...
Oprește-ți pașii, vino și tu cu darul greu
De struguri și-l agață de ramurile joase:
Curat să-ți fie duhul și viile mănoase.

INSCRIȚII PENTRU O FÂNTÂNĂ

De unde vezi Piteștii și Argeșul și țara
Zăvoaielor albastre când le îmbracă vara,
De unde prinzi lumina jucând pe Râul Doamnei
Prin luncile de aur sub cerurile toamnei,
Acolo unde casa 'și-înaltă alb pridvorul,
Prietene, te-așează să-ți murmure izvorul
Și ca Florica toată în suflet să-ți rămână,
Mai stai s'auzi trecutul cum cântă în fântână.

*

Tu ce iubești Florica, stai să-mi auzi șoptirea.
Pe gura mea de piatră, apleacă-te smerit —
În svon de apă vie îți cântă amintirea
Și casa iar răsună de glasuri ce-au trăit.

*

Apleacă-te o clipă pe unda tremurată,
Pe-oglinda vremii 'n care cu apa toate pier —
Sunt râsul și sunt plânsul din casa de-altădată
Pe dealul din Florica, la margine de cer.

B Ǻ T R Â N I I

Pădurea arde 'n toamnă cu flăcări vegetale ...
 Și plopii până 'n ceruri ca facle rituale,
 Și ulmii lui Virgiliu, eminescanii tei,
 Cireșii — roșii focuri cu foile scânteii —
 Dela vânjosul carpen la frageda ferigă,
 Pe limba frunzei sale în fața noastră strigă
 Durerea anuală și grea de-a veșteji.
 Vă înțeleg eu singur, aprinse elegii,
 Colori sfâșietoare ca note muzicale,
 Și inima-mi se strânge pe pietruita cale
 Din viea de pe dealuri la casa dela cramă,
 La sunetul dramatic al frunzelor de-aramă.
 Aud cum suflă 'n luptă, trufaș, din tibicină
 Stejarii, legionarii cu coiful de rugină,
 Cum fagii, Geții aprigi cu păr însângerat,
 Înaltă 'n agonie peanul lor curat.
 Văjâitor vibrează un vuet viu de coarde:
 E vaetul de ducă al galbenelor hoarde,
 Și frasinii, arinii, alunii, și gorunii
 În vânt își lasă coama să fâlfâie ca Hunii...

Dar drumul brusc cotește: în ochii mei câmpia
 Cu petici de-arătură și-îmbracă sărăcia —
 Văd Argeșu 'n zăvoaie, cu case mici Pitești.
 O, deal dela Florica, în toamnă, drag îmi ești,
 Când, fumuriu, Brumarul își lasă 'n văi tămâia,
 Când scorbușii, cu foaia lor lucie ca lămâia,
 Stau la răspântii nucii cu trunchiul centenar
 Păzind butuci de viță și rod de chihlibar —

Când văd din deal, sub mine, albind pe sub trei
[plute

Prietenoasa casă a zilelor trecute.

Priveliște totală, pe amintiri te razimi —

Te-ai copt încet în suflet ca miezul unei azimi.

Și iată că pe dealul copilăriei mele

Trecutul ancorează cu-albastrele-i vintrele,

Imbracă ce atinge cu stranii prelungiri...

Și nu știu, văd cu ochii sau văd în amintiri,

M'am îmbătat cu vise sau cu seminți de mac,

Pe drumuri cunoscute de rătăcesc buimac.

Sub pasu-mi, somnoroase, ca potârniche iau sborul

Din ierburi, zile moarte zărindu-și viitorul.

Eu stau, pândind cu teamă, zorit și nedibaci,

Cu sufletu 'n ochire și-un deget pe trăgaci:

Ah! una după alta se 'nalță 'n vânt și sboară...

Și pas cu pas și drumul și noaptea se coboară.

Afară luna plină brumează pe ferești...

Din ce stihii venită pe-a stelelor potecă

Să-mi scotocească până și în bibliotecă?

Cercetătoare lună, cu mâna ta de var

Ștergi, pe furiș, pe rafturi un prăfuit slovar,

Domneasca întărire, pecetea nu-ți pun stavili:

Pe zapise aluneci, pe condici și pe pravili,

Te vâri prin Letopiseț, pătrunzi în Uricari.

În legături de piele și lemn mâncat de cari,

Stă vorba ce deschise al cerului hotar:

Te razimi de-o Cazană sau de-un Penticostar.

De tine dăruite cu argintate muchii,

Străfulgeră din umbră un univers de buchii.

O, lună, nu le-atinge și lasă-le să doarmă:

Întorci o foaie numai — și-un veac uitat se darmă.

Abia desmierzi o filă — și-un suflet îl răscoli,
Ce odihnea în tihnă prin galbenele coli,
Cu gândul lui de-atuncea și trupul lui de ieri.

Dar lunei cărturare zadarnic e să-i ceri
Să-și curme dorul slovei și setea de cetire.
Apleacă fruntea albă pe vechea mea Psaltire,
Urmându-i stihuirea c'un deget diafan;
Scandeață versul tainic în ritmul unui an
Și veac de veac se 'ncheagă pe pagini...

Cine oare

— O simt — și-ascunde, vie, privirea arzătoare?
Ce suflet de pe vremuri a revenit stingher?
Ce umbră se 'ntrupează în umbra din ungher?
Din razele de lună au scăpărat scânteii:
Patriarhal, în cârjă, se 'nalță Dosoftei.
Păienjenişul vremii cu mâini uscate rumpe;
Se-aprind, ca nestemate, odăjdii-le scumpe,
Și barba pieptănată pe piept i se desface,
Și dreapta și-o ridică în biblic semn de pace...
Și pacea și vecia și luna sunt cu el.

— Ai fost « deplin călugăr și blând ca și un miel,
Adânc din cărți știut-ai », iar azi ți-e moartă slova,
Păstorule de inimi ce-ai păstorit Moldova.
Pentru-ai tăi fii nemernici nu-ți părăsi tu raiul:
Noi ți-am uitat credința și sufletul și graiul.
Jelim goniți departe de țara Domnului,
Ca 'n valea blestemată a Vavilonului,
Vă plângem datini sfinte și, tu, cinstită țară,
Pe care o credință și-un neam le înălțară.
In Probota, — cetatea simbolică și vie,
« Cu zid înalt de pace și turnuri de frăție » —
Creșteai cuprins de rugă și plin de taine mari,
Și 'n sfintele amurguri, prin brazii seculari,
Ori unde-ți duceai pașii dădeai de Dumnezeu.

Intoarce-te acolo, cetite Dositeu,
Nu-i nici o poezie să fie ca tăcerea...

Atunci grăi cu glasul mai dulce decât mierea:
« Eu am adus în țara ta rumâneasca limbă
De bun neam și ferită dela o cale strâmbă »...

Lăsând în vremea veche și stareț și vlădică,
Lin, ca un vas-fantomă ce ancora 'și ridică
Tăind cu prora timpul mai neted ca un lac,
Mi se oprise casa pe țărmul altui veac...

.
A tras în dreptul casei rădvanul sub copac.

Coboară Banul Mare, pe cap cu 'nalt calpac,
Cu fața sa prelungă cu ochiul lui deștept,
Și barba-i castanie îi fâlfâie pe piept.

. La nimeni nu se uită, posomorît mahmur,
Și de sub blănuri scumpe de jder și de samur,
La brâu îi vezi hangerul smălțat cu pietre rare.
Il suie slugi plecate ținându-l de subsuoare,
Pe un divan l-așează, smerite îl cinstesc.
— Plecat mă 'nchin în față-ți, slăvite Văcăresc,
Tu, ce-ai lăsat în țară ca sfântă moștenire,
Urmașilor: o pildă — și patriei: cinstire.

În Mai, când luna nouă își stecura caicul
Prin pomii mahalălii, privea mirat calicul
La calul tău cel negru trecând trufaș, în trap,
Cu șea suflată 'n aur pe verdele-i valtrap.
Descălecai în grabă sub un umbrar de nuci,
Loveau cu palma robii în 'naltele uluci,
O mână nevăzută, din dos, trăgea zăvor,
Și te găseai în raiul grădinii, pe pridvor.
O fată lângă tine, 'n șalvari și fermenea,
Cu ochi de căprioară și obrăjori de nea,

Părea ținând o roză în mână, sub turban,
Sultana rătăcită a unui vers persan.
Și tu, Arhon vel Bane, cu degetele 'n barbă,
Posac cum e cadiul primind în mâni o jalbă,
Asculți oftând cum cântă de-o biată turturea...
Taraful, melodia în taină o reia.
O 'nalță ca o minge vrăjită și o lasă
Să cadă în tăcerea grădinii ca 'ntr'o plasă.
Pe rând lăuta, cobza și naiul o descântă...
Și dragostea și-aleanul iubitei care cântă,
In vis ca într'un scutec te 'nfășură treptat.

Din somnul tău de piatră, de ce te-ai deșteptat?
Ce vrei la mine, spune, ce dor ți-a dat viață
Căci cine mult iubește, în groapă nu înghiață,
Și cine mult suspină, și după moarte-i viu!
Și el, ca pentru sine, răspunde:— Nu mai știu
Departe mi-este veacul și vremea ta mi-e grea.
Dar, alb, mă urmărește un sbor de turturea,
Și 'n umbră dacă pierе, zăresc ca o lumină
O floare — numai una — ce arde în grădină.
E turturea, e floare, năluca e?... nu știu:
De n'o culeg, se strică — și moare, de o țiu.

Din palme cât ai bate și-ai sta să te gândești,
A și intrat în casă Dinicu din Golești,
Cu barba-i de cărbune și ochii lui de jar;
Pășise pragul vremii ca un ușor hotar.

— Boiere, drept la cuget și bun la Dumnezeu
Bine te văd aicea.

Și el îmi spuse greu:

— Deși suntem cu inimi și cu moșii vecine,
Am colindat Evropa și moartea, pân' la tine;
Să m'odihnesc, mă lasă, de-atâtea țări și mări.
De nu-s poet, în brâu-mi, port totuși călimări.

— Poet nu-i cel ce scrie, poet e cel ce-a mers.
E pasul care sună scandat ca și un vers.
Golescule, tu care întâiul ai deschis
Ca un copil cămara Apusului de vis,
De ce nu pot culege cu inima ta nouă
Lumina dimineții ca un polei de rouă
Pe-orașele străine cu nume greu de spus,
Când iarăși diligența pornește spre apus?
De ce nu pot ca tine să intru la « Șenbrun »:
« Fântâna cea frumoasă » — cum zici în graiu-ți
[bun —

Pășind sfios nisipul greblatelor alei.
De portul tău exotic se minunau femei
Cu pălării de paie și șaluri de mătase;
Râdeau cu ochi albaștri sau negri, curioase,
Și la plecare fete nebune, în caretă
Îți asvârleau, ca păsări, volane din rachetă,
Sau întrebau în grupuri mirate cine ești.

— Eu Constandin, boierul cinstit dela Golești,
De m'am purtat prin țara atâtor împărați,
E ca s'aduc în mine un suflet bun la frați.
Și de s'au strâns în juru-mi, pe piețe, ca la urs,
Ce-am învățat rămâne și răsul lor s'a scurs
Ca Argeșu 'n zăvoaie cu apele lui mari.
Am adormit în pace la umbră de vlăstari
— Vlăstarii poartă umbra căzutului copac —
Ați isprăvit voi oare ce-am început să fac?
Aveți, e drept. Apusul întreg în pălărie,
Aș vrea mai bine 'n creier și 'n cugete să fie.
De ce ai vrut, urmașe, din groapa mea să vin
De ai nemțească haină, dar suflet bizantin?
Pe mine de sta moda Fanarului, visam
Un suflet ca o floare ascunsă după ram,
Un suflet proaspăt, dornic de roade ca pământul.
Strămoșii-i dăruiră, cu legea lor, cuvântul:

De mic îl botezară cu lacrimi și amar
Ca greu să cântărească pe-al cerului cântar,
Cât îl atingi, un sunet fremătător să dea,
Un suflet nou și totuși bătrân ca țara mea.

Tot mai priveam prin veacuri domnescul lui
[rădvan
Când, nas în nas, la poartă, dădui de Anton Pann.
Purta ca 'n moda veche, giubea și antereu,
Pe jos urcase dealul și gâfâia din greu.

— Bine-ai venit! Pe finul isteț al lui Pepele,
De ani l-așteaptă casa copilăriei mele.
Am găzduit într'ânsa, pe rând, pe toți poeții:
Ca plată mi-au pus lacrimi în ochii tinereții.
Din fagurii iubirii mi-au dăruit durerea,
M'au învățat, nătângii, s'o prețuiesc ca mierea.
Ei mi-au schimbat stejarii în sălcii plângătoare,
Și cu băsmiri de lună și de privighetoare,
Mi-au smuls din ceruri până și sborul ciocârliei
Ce înfipsese 'n soare săgeata veseliei.
O, Anton Panne, oaspe ce 'n țară n'ai pereche,
Tu singur poți cu gluma ta — floare la ureche —
Să înflorești în inimi de plâns amar și ură,
Pe mărăcinii vieții a râsului răsură.
Povestitor al vorbeii, calif peste silabe,
Ședeai, ca într'o mie și una nopți arabe,
In mahala, sub părul bătrân, la cafenea,
Istorisind zăbavnic cum vorba îți venea.
La țară, cu Moș Albu, oprit la șezători,
Svârleai la fete 'n poală un pumn de ghicitori,
Și cum prin grâu chiar Domnul a rânduit cicoarea,
Sădit-ai printre oameni să fie zicătoarea.
O, « music » blând, ce 'n strană cântai smerit la
[îngeri,
Când isonul căzuse armonios de plângeri,

Doar tu, suiai la ceruri cu răs de melodie...

— Nepoate, vorba multă la om e sărăcie.
Pe Nastradin ascultă-l, deși a fost păgân,
Căci dacă versul trece, proverbele rămân.

Dar roate uruiră și bice au pocnit...
A cui caleașcă-albastră de lună s'a oprit?
Ce vechi poet se 'ntoarce cu cai înaintași
Ca să revadă țara umililor urmași?
M'am repezit la scară... Nu-i un poet: sunt trei,
Și-un câine e cu dâșii. O fi?... da, da, sunt ei!
Eliade mă privește cu ochi de Sburător,
Alexandrescu vine cu cânele Azor,
Și prins în uniformă ca 'ntr'un corset de fată,
Sfios, îmi dă Cârlova o mână inspirată.

— În anul una mie opt sute și treizeci,
Cu patru cai ce 'nnoată în praful lunei reci,
Pornirăți din Târgoviști ca să-mi sosiți acum —
Vă rog, poftiți 'năuntru să v'odihniți de drum.

Era, ca azi de albă, aceeași noapte 'n țară,
Când zurgălăii voștri de ducă se 'nălțară.
Colinele muntene păleau în șir pe cer,
Mijea ca o nălucă un munte grănicer,
Argintul viu în jghiaburi cursese cu susur,
Iși poleiau toți plopilor destinul lor obscur,
Și sate în lumina aceasta uimitoare,
Se vâruiau deodată ca pentr'o sărbătoare.
Prin ramuri revărsată încolo și încoace,
Pe drumul mare, luna vă născocea băltoace
Și vă stropea trăsura cu picuri argintii...
Dar voi, păstrând în suflet ruinele pustii
Și urmăriți de gândul trecutului unic,
Din câmpenescul farmec neculegând nimic,

Vedeai numai ruine domnind voevodale.
Și bolți în surpătură pe necioplite dale,
Și tainițe zidite pe vremi de meșteri mari,
Și clopote de-aramă turnate de-alămari,
Și curți domnești cu turle, clopotniți, paraclis —
Vă răsăreau vedenii în lună și în vis,
Ca semne că aicea fu Scaunul și scutul.
Târgoviște, adio! Te 'ntuneci cu trecutul.

Erau atât de tineri că mă simțeam bătrân.
Smerit ședeau ca 'n strană. Am început să 'ngân
Zărind prin geam tot câmpul sub lună revărsat:
«Și apele dorm duse și morile au stat».
Dar cum tăcea Eliade privind-mă, tăcui.
De versurile vieții să fie-așa sătui?
Și lui Alexandrescu strigai cu glas ce bate:
«Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate,
Către țărmul dimpotrivă se întind, se prelungesc»...
Iar el, nedându-mi vreme nici stihul să-l sfârșesc,
Mă întrebă de cine-i, căci nu gândise încă
Puternica poemă cu rimele de stâncă,
In care ritmic Oltul lovește val cu val.
Și când i-am spus de cine-i — o, visul triumfal
Ce-i străluci în ochii înfrigurați la vestea
Că pentru veșnicie va scrie, el, acestea...

Ce ne'nțeles de-aproape ai răsunat, galop!
Și totuși, cât se 'ntinde în lună drum de deal,
Nici nor de praf nu suie, nici călăreț, nici cal.
L-aud în curte parcă și nici în zare nu-i.
Au cine-aleargă astfel purtat de ritmul lui?
Ce blăstem, din mormântul cu cruce pusă strâmb,
Il mână ca vârtejul pe șes, pe deal, pe dâmb?
Ce babă cu descântec de moarte l-a împuns?
Nu-l prind cu ochii încă, și 'n suflet mi-a ajuns.

Flămânzi cu dinții mușcă din lună, vârcolacii,
Afară, ca de viscol, se clatină copacii.
Castani și plop de spaimă au frunzele crispate
Și 'n groaza lor și-asvârlă, lungi, crengile pe spate,
Căci iată-i: Mihnea, calul și fuga — negru bloc —
Pe drum bătut în cremeni, țâșnind din limbi de foc,
Potcoavele tus-patru când cad deodată grele,
Și 'n urmă 'n transparența ce duce pân'la stele,
Desfășurându-și friza de oase și strigoi,
Tăcuta cavalcadă a morților spre noi.
Și sângele în vine îmi îngheță de ger,
Căci par'că rupt din ceata stafiilor din cer,
Stătea Bolintineanu în fața mea, aici,
Cu fruntea: zid de umbră, cu ochii: licurici
Ce-și aprindeau din besnă scânteia de fosfor,
Străluminând obrazul livid din jurul lor.
Un semn făcu — se șterse, cu calu-i, călărețul.
Ca aburele bălții când suflă bătărețul,
Se risipiră morții se prăbușiră 'n groape.
Tăcerea mă cuprinse, o pipăiam aproape...

Un sgomot surd de ropot, tăcerea o 'ntretaie.
Din depărtări afunde se-aud mulțimi în mers,
Atâtea mii de șoapte nu fac decât un vers.
Se umflă ca un fluviu, crescând din om în om.
Cum freamătă furtuna prin frunzele de pom,
Acum răsună totul în aspră vijelie.
Ca tunetu 'n pădure, un glas adânc învie
Și norii dă să spargă — și norii grei se sparg.

În față-mi, ca pe-o hartă deschisă 'n lung și 'n larg,
Se-arată tot Ardealul cu munți și cu coline,
Desvăluindu-și codrii și apele lui line,
Ogoarele, câmpia, pășunile bogate,
Cetățile de piatră și albele lui sate.
Ca un puhoi de apă ce după ploi s'a scurs,
Din Retezat vin bacia în sarică de urs.

Mioarele, cârlanii, rămas-au sus, la stâni —
Azi bâta ciobănească e ghioagă 'n a lor mâni.
Prin stânci rostogolite, pe râpe și poeni,
Călări vin falnic Moții din munții Apuseni
Să prindă — ei, vulturii — regescul corb, în plisc.
Și buciumul lor sună prelung din pisc în pisc,
Din vârf în vârf se-alungă ecoul până tace,
Inmormântând chiemarea din vremurile dace,
Trezind năvalnic visul ce n'a murit de-atunci...
Și iată visul crește pe lanuri și pe lunci,
Pătrunde viu în case și 'n inimi fără frică.
Cu mic și mare, sate de-avalma se ridică.
Pornesc bărbați, neveste și fete și flăcăi —
Se umflă de mulțime potecă, drumuri, căi.
Pământul tot îl spală înfricoșate ape,
Rostogolind în ele topoare, furci și sape...
Dar preoți merg în frunte ducând cuvântul sfânt.

Atuncia Mureșeanu ieși ca din pământ.
În ochi purta el singur a lor priviri ce ard
Și graiul tuturoră în graiul lui de bard.

— Având drept bronz toți munții, iar limbă,
[neamul meu,
Și-o singură credință în el și 'n Dumnezeu,
Turnat-am cu-al meu suflet în al iubirii clocot
Să sune mântuirea Ardealului, un clopot.
El sună clar pe Crișuri, el sună pe Târnave,
Să scoale inimi moarte și suflete trândave;
El cântă sus pe Someș, el cântă jos pe Olt,
Unirea să 'nflorească ca rujile în volt.
Pe Câmpul Libertății obezile sunt sparte —
«Deșteaptă-te Române, din somnul cel de moarte!»

Abia tăcuse 'n mine năvalnicul său cântec,
Se revarsă 'n odaie un luminos descântec

De zurgălăi ce sună în trap vioi de cai...
Să văd pe cel ce vine, pe geam mă aplecai:
Goneau căruța poștii trei surugii călări.
Nici n'apucasem bine să mă cobor pe scări
Și 'n fața-mi sta poetul senin: Alecsandri.
Cum îl pofteam în casă, cu mâna mă opri:
Nu — vreau să vii cu mine pe lună până 'n luncă.
Dorința-i mă cuprinse cu tainică poruncă.
Se clătină pământul sub roate și fugi.

Sburam acum alături mânați de surugii.
În vânt veneau miresme de fân și tot mai bine
Se deslușia o apă cu zumzetul de-albine,
Și sălcii se 'nchină cu fruntea la pământ
Când se opriră caii sforăitori, în vânt
Tot scuturându-și salba de sunet rând pe rând.

— N'auzi — îmi spuse bardul — Siretul meu
[cântând?

Apleacă-te, pătrunde vrăjita lui oglindă:
Priveliști se alungă și altele colindă,
Desvăluind privirii obrazul țării drag.

Se 'nfiorase lunca la glasul lui de mag
Și Argeșul sub lună se 'nfioră și el,
Mișcându-și solzii lucii pe-al undelor inel.
Biet râu de munte, care nici când n'avuse parte
De un poet să-l facă nemuritor în carte,
Râu bun al cărui nume răsunător și dulce
Pe nimeni nu găsisese în vers slăvit să-l culce.
Șopti: — Siretul nu e, sunt eu, dar când vorbești
Zăvoiul din Florica e lunca din Mircești.
Simt apa curgătoare și zarea că se schimbă,
Și valu-mi glăsuește moldovenească limbă.
O, graiul cel mai dulce din țările române,
De când pe lira de-aur l-ai înstrunat, stăpâne!

Și-o salcie pe maluri:— Așa e... spuse 'ncet.

Mă părăsise bardul venit de pe Siret.
Pe drumuri împietrite de-al noptilor polei
Suna tot mai departe un răs de clopoței.
Mă re'ntorceam spre casă eu singur. Raza lunii
Sculpta cu daltă vie în relief alunii,
Făcând din steiul umbrei să scapere scânteii.
— Vei răsări în cale-mi, din noaptea de sub tei
Tu, dureros de dulce poet, să mi te-apropii?

Și teii troeniră și tremurără plopii.
Și ca o lipsă mare m'atinse nemurirea
Acelui ce 'n luceafăr își îngheță privirea.
Și ramurile toate bătură lung în geam,
Iar codrul și cu mine alătura plângeam.

Pustiul și urîtul mi-erău din nou stăpânii
Pieriseră în noapte și în trecut Bătrânii,
Lăsându-mă mai singur și mai stingher pe lume.
Le mai duceam aleanul și-i mai chieamam pe nume,
Când, prin ferestre, ziua lăsă pe-al meu covor
O floare de lumină svârlită din pridvor.
Și soarele deodată aproape îmi era,
Și 'n față-mi Grigorescu șezând pe canapea.
Da, i-am văzut bastonul de lemn de corn, surtucul
Și pălăria moale păstrată 'n cap — uitucul!
Dar el zărind o schiță de-a lui cum sta 'n perete,
Surâse arătând-o:— De ași trăi, băiete,
N'ași mai picta cu pensuli de păr, ci ași privi
În rama lor firească priveliștile vii.
De ce să strici o pânză când ai un cer de vară?
Și se sculă și ochii păliți îi scânteiară:
— Inchide casa, trage obloanele și vină,
Ne-așteaptă drumuri albe și-o țară de lumină.

Te suie 'n carul rustic cu pașnicii lui boi,
Te culcă în sulfină, în fân și în trifoi,
Căci pentru tine câmpul ți l-am cules drept pernă
Și, drept umbrar albastru, ți-am împânzit eternă
O boltă pe sub care de-acum ne-om adânci.

Se mântuise casa când vorba își sfârși,
Și 'n urmă dispăruse...

Mergeam acum, nu știu:

Pe Topolog, pe Troțuș, pe Mureș sau pe Jiu,
Căci apa lor tot una de limpede rămâne
Când oglindește vraja colinelor române.
Nici muget, nici talangă, nici cel mai slab ecou...
Părea tăcuta vale un liniștit tablou,
O pânză zugrăvită de razele de soare
În care orice linie trăia nemuritoare.
Și 'n calma ei lumină de vis și de amurg
Privise Grigorescu cu ochi de demiurg.

Și se făcu deodată un drum peste mușcele...
Veneau domol — ca blocuri de nea ce mișcă grele —
Rumegători, plăvanii cuminți și 'n vârf de car
Țăranul care poartă pe umeri cerul clar.
Dar dealuri povârnite se împingeau spre munte,
Când am zărit cioporul de oi albind și 'n frunte,
Cu bâta după spate și cu căciula sură,
Ciobanul ce coboară pe plai ca din pictură.
Atunci, din mari, ascunse și ne'nțelese legi,
Acelaș sus la Rodna, acelaș pe Bucegi,
Cu dacică opincă și piept de legionar,
Stând viu în fața noastră dar totuși legendar,
Puternic ca o stâncă și verde ca un brad,
Trăi păstorul mitic, el, ultimul nomad...
De-asupra lui: doar cerul, ca temelii: Carpatul,
Jur-împrejur: o țară, dealungul și dealatul...

Proptit tăcut în bătă, cu ochi pierduți în gol —
Din pusta lui Petöfi la stepa lui Gogol,
Svârlea pieziș-a-i umbră pe dealuri și câmpii.

De pretutindeni glasul pământului grăi:
— În zori de zi te 'nalță la cer cu ciocârlia,
Cu soarele ce-apune să 'mbrățișezi câmpia,
Te-așterne pe podgorii ca umbra unui nuc,
Deschide 'n codru verde cărare de haiduc,
Pe plai să paști alături de stele printre oi,
Să-adormi cu gârla leneș sub plute în zăvoi,
Să fii un măr de aur în mărul plin de mere,
In clopot să fii cântec și în amurg tăcere,
Să crești în grâu cu grâul și 'n inimi cu iubirea —
Ca vorba ta să chieme în noi nemărginirea,
Ca sufletul, lăsându-și tiparul în lut greu,
Să-și regăsească țara și'n ea pe Dumnezeu.

URSUL LUI DONICI

Dar luna, greu, cu ochii 'mpăinjeniți de somn,
Lăsând în urmă steme și chipuri vechi de Domn
Și praful să se cearnă pe hronic și ceaslov,
În raza-i, ca 'ntr'o mână, luă cartea lui Krilov...

— Nu vreau, ia seama, luno, azi versuri muscălești.
Un glas glumeț, de-afară strigă: — Te păcălești!
Și ușa o deschise larg Donici, dând cu palma,
Și după el intrară înghesuți, de-avalma,
La mine, ca 'ntr'o casă pe care-o calcă hoții,
Mugind, sbierând, lătrând și miorlăind cu toții,
Târîș, pe brânci, în salturi, pe labe, sau în sbor,
Puhoi grozav, ce crește din tindă 'n foișor
Și greu se strânge 'n scară și 'n sală se desface
— Rămaseră afară doar « două boloboace » —
Val viu de blăni și pene, cu ghiară, plisc sau colți,
Strivindu-se de ziduri, lovindu-se de bolți —
Pe mobile, pe scoarțe, ușor sau anevoe,
Se revărsase Arca potopului lui Noe.

De groază înlemnisem și păru-mi sta măciucă,
Privind la Rac, la Broască, la săltăreața Știucă,
La Leul ce vânează, la Ursul din priseci,
Cum Șoarecele iese cu un Guzgan din beci,
Momița cum se strâmbă la chipu-i din oglindă,
Cum Veverița, sprinten sărind din grindă 'n grindă,
Pe scrinuri și pe mese răstoarnă toate cele,
Și cum își taie sborul Liliac și Rândunele,

Zăream doi Câini: o javră de casă și-un dulău,
Vulturul și Paingul sosiți de pe Ceahlău,
Pe stâlpul etajerii un Șarpe incrustat
Cu ochii de rubine și trup de matostat,
Și printre oi bârsane, doinind « oiță bâr »,
Pe bățul păstoriei proptit: un Lup nazâr.
Un Greier și-o Furnică pe-un șal zoreau cât pot;
Râdea Bursucul, Vulpei « cu pufișor pe bot »;
Măgarului, cu ifos cânta Privighetoarea;
Și ca 'ntr'un bloc de stâncă sculptându-și ne-
[mișcarea,
Un Elefant, de tronuri și de măririi sătul,
Mai măsură vecia cu-al trompei lung pendul...

Neputincios, în jâlțu-mi de spaimă sgribulit,
Ținteam cu desnădejde acest potop cumplit
Și 'n gândul meu tot una de greu afuriseam
Și fabula și luna ce iscodia la geam...
— Ce vreți, cinstite fiare? abia putui să 'ngân.
Pe Donici dând de-o parte, răspunse-un urs bătrân,
O namilă cât ușa, cu șaptele-i cojoace,
Crescut în fund de codri și neștiind să joace.

— O, fiule, n'ai teamă, la tine mult n'om sta,
Căci, oricât de bogată ar fi odaia ta
În colb de cărți uitate pe rafturi în șirag,
Un fagure de miere ne este mult mai drag,
Cules în zori, pe rouă, din guri de buturugi:
Un fagure din care lumina zilei sugi,
Pe când se 'nalță zornic prin ramuri, ca un nor,
Surorile albine în roi sbârnâitor...
Oricât ar fi de moale, mătăsurii și covoare
Nu sunt ca iarba verde în răsărit de soare,
Când raza e aicușul ce-atinge într'o doară
Pădurea ce răsună ca lemnul de vioară,
Când codrul tot tresare să-și scoale cântăreții...

Noi am venit la tine să judecăm poeții.
Nu te 'ngrozi, căci fabuli — știi bine — n'ai
[scris încă;
De fabuliști ne plângem: obrazul ni-l mănâncă;
Căsiră, vezi, cu cale să ne prostească neamul.
Răbdarăm toate: lanțul și jugul greu și hamul —
Nu vrem să ne-altoiască cu sufletul lor mic.
Ne-au învățat brașoave și fapte de nimic.
Ne-au judecat pe semne pe proprie măsură,
Căci numai Omul minte, blestemă, strică, fură,
Slugarnic cu cel tare și bici cu cel mai slab...
Ce inimă întrece pe-a calului arab?
Ce mână țese pânza mai fin ca un paing?
Credința unui câine nici sfinții n'o ating!
Și nu cunosc pe lume neveste sau fecioare
Să aibă ochii galeși ai bieteii căprioare...
Deși nu's «doctor» încă și n'am urmat vreun
[curs,
Pe voi nu-mi schimb năravul și pielea mea de urs.
Nu vrem — poetul fie maestru cât de mare —
Să râdă toți ștregarii din clasele primare
De vorbele neghioabe ce ne șoptiți cu tâlc...

Privi urât la Donici ce tot tăcuse mâlce,
Se scărpină la ceafă și mormâi 'nainte:
— Vezi, fiule, voi oameni, nu știți decât cuvinte,
Ca și copiii care prind fluturi vii pe pagini,
Le-ați ținut în suflet cu sboruri de imagini,
Și jocul lor de aripi nebun și ne 'nterupt
V'ascunde noaptea sfântă ce doarme dedesubt.
Noi ascultăm — stăm zile la pândă, nopți întregi,
Ca să culegem glasul ce tu nu-l înțelegi!
Stăm, urmărind tăcerea ce vrea să ni-l ascunză
Sub fiecare piatră, sub fiecare frunză;
Adulmecăm pădurea, poiana, iarba 'naltă,
Sămânța care crește și mușchiul ce tresaltă,

Și muntele ce 'naltă spre cer a lui spinări,
Și câmpul care fuge sporind din zări în zări.
Vezi, peștii-ascultă apa — și păsările vântul,
Sobolii orbi, cum bate ca inima pământul...
Ființa noastră toată e-o vastă ascultare:
Urechea ne lărgeste fireștile hotare
Și ni le duce până în cap de univers...
Ce cată 'n van poeții subtili cu al lor vers
Cu ritmuri jucăușe și cântec de silabe —
Găsește trupul nostru greoi, în patru labe...

Scurt se opri cu ochii holbați la luna plină,
Ce prelingea prin geamuri o miere de lumină,
Și Ursu 'n două labe și cu priviri aprinse,
Spre galbena comoară tot botul își întinse.
Dar supărată, luna, făcându-se văpaie
Și măturând cu raza-i întreaga mea odaie,
Imi șterse ca fantasme lighioanele lui Donici...
Iși potoli mânia, și se-adânci în hronici.

SATUL MEU

1923

HARTA

Sunt satul strâns în punct pe o hârtie:
 Paing în drumuri negre, ca 'ntr'o plasă.
 Privindu-mă școlarul o să știe
 Ce nume port, în ce județ și plasă.

Atâta tot; căci oameni, vetre, locuri
 Și câmp și crâng și brazdă și livadă
 Și cerul minunat cu mii de jocuri
 De raze și de umbre — n'o să vadă.

LUMINA

Te întâlnesc și-aici — Ce drag mi-e ceasul!
M'am auzit acuma de chindii.
Îți măresc umbra, sufletul și pasul
Spre satul unde trebuiai să vii.

Te duc pe tălpi de soare până 'n noapte
Și vei păși 'n condurii lunei noi,
Când răsărind din lanurile coapte
Bătrânii nuci vor întreba de noi.

MOȘ GHEORGHE JITARUL

— Sîn Pătre, moșule albit de soartă,
Deschide poarta, lasă-mă în rai!

— Amu, vezi, satul nu mai are poartă,
În el, Cucoane, poți intra când vrei.

Cei patru cai n'o să-i strunești, jitarul
Să-ți iasă 'n cale cu căciula 'n mâini.
Cu mine lumea și-a pierdut hotarul —
Boierii-s duși și satu-i fără câini.

PROPRIETARUL

Am fost, cândva, stăpânul de pe lanuri...
Azi stăpânesc un parc — nu mi-e destul.
Am dat cu drag terestre oceanuri
De pământ gras și negru, prea sătul.

Țăranii azi îmi stau pe arătură...
Eu îi socot de buni, ei mă cred rău,
Ne înșelăm, mă 'ntreb, în ce măsură?
Să fii stăpân pe inimi e mai greu.

VLAD PLUGARUL

Sunt un plugar, mă chiamă Vlad Nicoară;
Am fața aspră și tăiată 'n lemn,
De satul meu mă leagă strâns o sfoară
De țarină și sapa mea de lemn.

Eu nu cunosc sub cer decât pământul
Mai negru ca o pâine de secară.
Dă-mi, Doamne, să-mi călească legământul
Un plug, doi boi și brațul care ară.

ILIE BACIU

Proptit în bătă stă cu trei picioare,
În sarica lăptoasă cât un urs —
Aicia de când țara e sub soare,
În juru-i oi și veacuri i-s'au scurs.

Și l-a pălit un gând în noaptea lungă:
E poate și acolo un oier
Ce-și mulge toate stelele în strungă,
De curge Calea Laptelui pe cer.

VASILE BULTOC

Sunt gospodar în satul meu Miorcani.
Muiere, prunci, nevoi belșug: o casă —
Și floarea rea a soarelui, de ani,
Pe zidu-i alb o umbră-albastră lasă.

Icoanele s'au afumat puțin
Cu sfinții lor cei mari cu barba 'n spume.
Dar, viu — pre Domnul Sfânt — în grajd îl țin:
Un bou, bou bun, nădejdea mea pe lume.

ION PESCARU

Vecinul Vlad nu știe decât grâul
Și păpușoiul, care-s din țărâni —
Eu secer, treer și culeg tot râul
Strălimpede de-l vezi până 'n plămâni.

Ilie Baciș știe numai târla
Și oaia neagră cea cu mielul prost —
Eu mulg undind cu undița mea gărla,
Și știu povestea mreiei pe de rost.

ȘTRUL LEIBA

Plin de pistrui și cu perciuni soioși,
Caftanul ros și degetele 'n barbă,
Rânjind smerit, eu pasc cu ochii roși
Pe « goii » mulți ca firele de iarbă.

Nu-i satul meu, spurcat sunt tuturora —
Mă cred o lipitoare, poate-s om.
Dar când e Sabăș — plec, mă pierd în Thora...
Sunt eu, sunt eu sub cedrii din Edom!

SECRETARUL PRIMĂRIEI

M'am născut într'un sat cu case albe,
Albe ca laptele neted din oală...
Pe-atunci mergeam și eu în straie albe —
Părinții m'au trimes în târg la școală.

Azi port surtuc nemțesc, știu legile agrare
Și buchia Codului Silvic desleg...
De toate știu — de ce nu sunt în stare
Doar oamenii de-aici să-i înțeleg?

FLOREA HERGHELEGIU

Ca bradul și cu pletele pe umăr,
Spătos, strâns haiducește în chimir,
M'ai pomenit călare — fără număr,
Mânându-mi herghelia la ceair.

Când învârteam harapnicul odată
Și dam un chiot strașnic în amurg,
Ca din pământ ieșea, se făcea roată,
Vârtej venea: cu șarg, cu roib, cu murg.

ILINCA LUI ION

Cu mâna stau la gură — și tăcută,
Desculță și cu părul sub basma.
Nu te uita la fața mea trecută —
Pe vremi la horă înflorea și ea.

Necazuri de muiere, cum sunt sute...
De-o vreme 'ncoace 'mi umblă omul beat.
Vițica e bolnavă... cin' s'ajute?
Pe cel mai mic, de Paști l-am îngropat.

ANISIA

Boierul tânăr m'a 'ntâlnit la iaz,
Când soarele pe deal scăpa s'apună —
Și soarele mi l-a oprit pe iaz,
Și nu știu când mi l-a schimbat în lună.

Boierul tânăr a plecat de mult.
Că voi fi mamă, n'am vre-o bucurie...
Și multe spune satul — și le-ascult
Și-mi dau cu bobii 'n inima pustie.

JOLDEA CONTRABANDISTU

Cum mi-ați gonit, voi, granița la Nistru!
Stă Prutul singurel, și e păcat.
Pe Joldea din Miorcani, contrabandistu —
Il știe un județ, din sat în sat.

Tu n'ai pândit, când luna 'n nori răsare,
Cazacul și-a lui suliță pe cer.
N'ai înnotat cu sacul la spinare
Prin plescăit de glonț de grănicer.

POPA BREAZU

Mi-ascund în guler părul de muiere,
Mi-arăt doar barba roșie de ovrei.
Sunt preot — știu, dar sufletul n'o cere.
Am seminaru 'ntreg, mai mult ce vrei?

Sunt popă — da. Ți-am arendat moșia;
Plătesc cinstit; am vite pe islaz.
De-i anul bun, din plin beau bucuria —
De-i rău, îmi beau și ciudă și necaz.

PĂRINTELE NICULAI

Am barba ninsă ca un Sân Nicoară
Și fața suptă ca un mucenic.
Ca mâine trupul n'o să mă mai doară
Pe sub salcâmi, în țințirimul mic.

Citesc cu greu bucoavna din psaltire,
Stând slab și gârbov, în pridvorul scund.
N'am strâns averi, am strâns doar mântuire —
Și 'n inimi, ca 'n altarul sfânt, pătrund.

BABA VIȘA

Sunt manca morților din sat — mă chiamă
Doar ei să le spăl trupul, n'am copii.
De fața lor adevărată nu mi-e teamă —
Cu mâna mea pe rând îi primenii.

Le fac coliva și-i veghez la noapte
Când primul somn le e așa stângaci...
Vezi — să n'o spui — ei tot mă strigă 'n șoapte,
Cu sila îi adorm ca pe sugaci.

ILIUȚ, ORBUL SATULUI

Stă desfrunzit pământul de imagini
Și numai sunetele mă proptesc:
Araci uscați prin viea în paragini —
Și printre ele 'n mine dibuiesc.

Nu poți privi grozava mea pupilă:
Cadranu-i alb n'arată nici-un ceas —
Și totuși ochii-mi te țintesc cu milă,
Căci tot în suflet calcă al meu pas.

MEȘTER TOADER

— Din moși strămoși, ai tăi au fost la stâni;
Din tată 'n fiu, la păpușoi săpară,
Ce te-a făcut să iai mistria 'n mâni,
Moș Toader, omule cu vorba rară?

— Din băligar, nuiele și din lut,
Prin foi de brustur și prin flori de nalbă,
Ca o făptură vie mi-a crescut
Miorița satului: căsuța albă.

ULIȚA SATULUI

Un drum de care mi-a dat brânci în sat —
Și am pornit să văd pe-aici cum este.
Când plouă sui costișul apăsător,
Și vara colbăit mă urc pe creste.

La han, la primărie, fac popas
Și la biserică, sub țigle roșii.
Căruțele îmi svârlă prafu 'n nas,
Dar mă iubesc purceii și cucoșii.

CURTEA BOEREASCĂ

La mine-odată, cum vii la bunică,
Veneau în cârd căsuțele din sat —
Cu șorțul lor de var pe prispa mică,
De rochia mea de parc s'au agățat.

Acuma sunt bătrâna ce tot toarce
Și mormăie, uitată, a pustiu,
Căci, vezi, ce-a fost odată, nu se 'ntoarce
Și-obrazul nou al satului nu-l știu.

PARCUL

Aici se 'nchide cercul unei vraje:
L-ai început de mic copil, — sunt ani!
Mi te-ai oprit târziu pe verdea plajă
De ulmi bătrâni, de nuci și de tufani.

Și 'n parcul adumbrît pe înserate,
Când rătăcind în el, te regăsești —
Îți culci pe trunchiuri un obraz de frate,
Imbrățișat de ramuri omenești.

COPACII DIN SAT

De ce-ai sădit în satul nostru case
Și garduri vii, căruțe și plugari,
Când singuri stăm — răzeși cu crengi pletoase —
Și-l străjuim de vânturile tari?

Și omului de ce i-ai dat ființă?
Azi e aici și mâine în vecini,
Când noi suntem un loc și o credință,
Ai satului — din frunză 'n rădăcini.

BISERICA

M'am înălțat în turn — cum se ridică
In bătă un cioban, culcat la oi,
Să-și numere cu ochii turma mică —
Și-acolo m'am trezit rămas cu voi.

La Sân-Mării, când clopotele sună,
M'apucă dor de stână și dulăi,
Dar anul trece, lună după lună,
Și-mi tot pasc satul pe aceleași văi.

CLOPOTUL

Cu-acelaș glas de e botez, de-i moarte,
În dangăt lung și larg, când plin, când frânt,
De peste zări, din cer, de mai departe,
Eu vă aduc tot satul pe pământ.

Voi, drept răsplată, m'ați legat de turlă
Strâns, ca nebunul ce-și ia lumea 'n cap.
Dar limba-mi geme, blestemă și urlă,
Când de frânghie trageți să nu scap.

CIMITIRUL

Sunt satul cel adevărat, cel unde
N'au casele nici poartă, nici ferești.
Mă calci — și pasu-ți dă să se cufunde,
Și timpul sună-a gol, când mă găsești.

Salcâmi mei îi văd prin rădăcine —
Nu-i mai cunoști de cer și vânturi goi?
Nici frații tăi n'o să-i cunoști în mine
Când trupul ca o haină îl despoi.

CRĂȘMA

Am streășina 'ntr'o parte, cum se cade
Să-ți porți căciula când de ani tot bei.
Holerca-i rea și naște 'n oameni sfade —
Mi-e sufletul vândut unui ovrei.

Dar tot păstrez ca lacrima sub geană
In pivnița boltită — ca un dar
Din timpul vechi când nu eram dugheană,
Un poloboc pecetluit dela Cotnar.

HORA

Mă nasc la han odată 'n săptămână,
Mi-e pântec cobza, fluerul mi-e os.
Nu pot trăi de nu mă țin de mână
Flăcăii dârz sau fetele sfios.

Ce cbiot dau când ies prin băătăură!
Tot calc și bat în tact ș'alerg pe loc...
Spre seară amețesc de băutură,
Dar nu mă las — că mor de nu mai joc.

RATEȘUL VECHIU

Acolo unde-a fost popas și cântec
De lăutari și sfat de cărăuși,
Tăcut pătrunde-al lunii lung descântec
În hanul fără geam și fără uși.

Și-acolo unde ți-aducea odată
Hangița vinul roș în cofăel,
Lung țipătul buhaiului de baltă
Mai chiamă 'n noapte moartea după el.

IAZUL

Mă uit la cer prin gene lungi de stuf;
Ridic, în zori, un dâmb ca o sprinceană:
Sunt ochiul mort în ziua cu zăduf
Și ochiul viu în seara pământeană.

Când rațele sălbatice cad stol
Și fâșâind prin trestii se strecoară,
Se-aprinde dorul lunii pe-al meu gol
Și plopilor se sărută lângă moară.

MORILE DE VÂNT

Cu penele de şifă, o aripă
Fantastică se 'nalţă din coceni —
Din braţe dăm să te opreşti o clipă
La morile de vânt din Crăiniceni.

Surorile de apă plâng cu Prutul,
Surorile cu abur suflă greu.
Noi ne iubim, în cer, cu nevăzutul
Şi vântul ne ia 'n braţe ca un zmeu.

PĂDUREA DELA STÂNCA

De ce-ai tăiat copacii dela Stânca?
Ca să mi-i vinzi cu carul, ce-am făcut?
N'aveam izvorul clar ce-l naște stânca,
Și umbra mea în tremur peste Prut?

Toporul, ce mi-a despoiat mărirea,
Nu 'n trunchiuri ci 'n trecutul tău, lovi.
Azi umbră nu-ți mai dă nici amintirea
De când îmi smulse ramurile vii...

PRUTUL

De ce nu vii cu mine la Galați,
Biet sat olog, împotmolit pe maluri?
Și voi, căsuțe proaste, de ce stați
Tot în cămeși — sau teamă vi-i de valuri?

Eu merg mereu, voi stați mereu pe loc,
Și totuși ne 'ntâlnim tot față 'n față.
Ce vrajă-o fi, că nu pricep de loc?...
Dacă-ași porni mai disdedimineată!

PĂRÂUL

Sunt râsul clar al satului — într'una
Mi-arăt la soare dinții albi de prund.
Când vine noaptea, lacrimi îmi dă luna,
Când crește norul, plânsete ascund.

Dau oamenilor jimbă aurită,
Dar morile cu roata lor mă bat...
Ștregarii svârlă 'n mine, ca într'o vită,
Cu bolovani — când fața le-am spălat.

STĂLPII DE TELEGRAF

Am pironit în cuie nalte drumul
Să n'o pornească razna 'n porumbiști —
Catarge ancorate cu duiumul,
Ce toate fug când numai tu te miști.

Intindem rămurișuri de rețele
Și în amurg rodim cu soare-aprins...
În toamnă înfrunzim cu rândunele:
Un fel de frunze negre cu piept nins.

OILE

Pe câmpul neted, ca pe-o masă verde,
Un joc de domino s'a resfirat
Pân' ce amurgul — jucător ce pierde —
Il strânge grabnic și-l aruncă 'n sat.

Pe miriști stă o strachină cu lapte,
Și laptele tot picură din ea...
Sub luna plină va dormi la noapte
Un țințirim turcesc pe o vâlcea.

RÂNDUNELELE

Pe pagina de cer senin, de-o oră
Un Dumnezeu — pe semne caligraf —
Ne 'ncurcă 'n scriitura lui sonoră
Și taie zarea 'n dungi de telegraf;

Apoi ne prinde 'n ele câte una
Ca buchiile dintr'un alfabet,
Și 'n cerul vânăț de amurg ca pruna,
Când le citești — te pomenești poet.

STUPUL

Port o căciulă, galbenă, de paie —
Din gură-mi ies cuvinte cu aripi,
Și-mi zumzăie pe buze o văpaie
De miere, din belșug să te 'nfiripi.

Eu sunt poetul satului acesta
Nu e, cum crede el: Ion Pillat,
Nu cat înțelepciunea 'n Zend-Avesta
Și-o sug din suc florilor din strat.

GÂȘTELE

S'au dat în vânt și prin văzduh albiră
Prostirile întinse pe zaplaz?
Ce petice de-omăt ciudat se 'nșiră
Sub soarele de vară, pe islaz?

Și ce pietroaie albe 'ncep să miște
Pe albia secată de pârâu?
— Nu, drumu-i plin de-un cârd răzleț de găște
Ce umblă după boabele de grâu.

BROTACUL

O frunză verde a sărit din iarbă
În apă — sperie stelele din lac
Ce tot clipesc din ochi și se întreabă
De dă iar toamna 'n foi... E un brotac.

Un brotăcel cam beat de-atâta vară,
De-atât parfum de flori cam uluit,
Ce se tot saltă pe a lunii scară
Și vrea s'ajungă 'n ceruri negreșit.

IEPURELE

Pe câmpul alb ca foaia de hârtie,
S'a zugrăvit ca 'ntr'un abecedar
Un iepure dând razna pe moșie
Și, fugărindu-i urma, un ogar...

Și-un vânător de lemn cu șapca verde
Ca 'ntr'un album ochiește fără ură —
Și pușca scoate foc, fum alb se pierde,
Mânjind cu sânge negru o pictură.

VÂNĂTORUL

Pierduși o zi ca să împuști o rață
Din sbor pieziș pe ceruri și pe iaz?
— Nu, iată-mi-le încă vii în brață
Priveliștele dragi ca un obraz.

Ți-aduc amurg și apă laolaltă,
La hanul vechi, cu cușma pusă strâmb...
Ia-mi asfințitul galben de pe baltă
Și cerul clar și verde de pe dâmb.

AMURGUL

Oprit pe muchia dealului din zare,
Ard focuri printre clăi în umbre mari,
Podesc cu aur drumul strâmt de care
Și scot lumini din sat ca din amnar.

Pe cositorul apelor coclite
Intind subțiri și lucii foi de-argint,
Și-acum în umbra nopții desvelite
Doar ochii verzi ai mâțelor i-aprind.

UMBRA

Când soarele e sus, m'ascund în sânul
Tufanilor cei mari de lângă Prut,
Dar când pornește peste clăi, hapsânul,
Târâș ies tainic și sporesc tăcut.

Poporul meu îl leg de-orice făptură...
E străveziu și-albastru ca un fum.
Cu pasul tău pășește pe-arătură,
Și chipul lui ești *tu* culcat pe drum.

TĂCEREA

Cobor pe câmp odată cu 'nnoptarea,
Sunt pretutindeni și nu-s nicăeri,
Mă prinde pitulată nemișcarea;
Dar pier, cu glasul tare de mă ceri.

Mă sfâșie cucoșii, câini mă latră,
La iaz mă joc cu luna plină 'n stuf,
In jurul lămpii ațipesc pe vatră,
Și satul doarme 'n mine ca 'ntr'un puf.

LUNA

Pe câmpul asfințitului răsar
— Potir de crin pe-un luger nevăzut —
Și-o stea de aur viu, ca un bondar
Din alba mea petală a căzut.

Și-acum, spre zori, cum tainică pălesc
În chipul unei flori de păpădie,
De-mi suflă vântul fulgul meu ceresc,
Pe iaz — privește-l însořit învie.

NOAPTEA

Am mers călare pe planeti zi lungă
De vară, cale lungă până 'n seară,
Ca pe pridvor albastră să te-ajungă
Din zări iubirea mea crespusculară.

Desfă-mi ușure vâlul prea subțire
De nori, sărută ochii mari de stele
Și 'n poala mea îți lasă în neștire,
Îți lasă fruntea grea de gânduri grele.

STELELE

Pe-un drum de oi, ce 'n miriște colindă,
Tăcerea nopții a pornit spre sat,
Și nori ușori în slavă stau să 'ntindă
Marama lor de borangic curat.

Dar le străpung penumbra mii de ace
Sclipind lumini ca piatra de olmaz,
Și vâlul tainic cerul și-l desface
Și satul îl privește în obraz.

PRIMĂVARA

Un cuc glumeţ mi s'a pitit sub frunză ;
Imi strigă: *cu-cu*, să-l gădesc în crâng —
Şi iarba nu mai vrea să se ascunză
În inima pământului nătâng.

Şi cum nori albi clădesc pe ceruri schele
Şi ape vii îmi cântă pe la mori,
Am săgetat în sat cu rândunele
Şi 'ncondeiez poienele cu flori.

NORI DE VARĂ

Suflați în aur ruginiu de soare,
Inchipuim pe ceru 'n asfințit
Icoanele împărătești pe care
Nu le mai vezi lucind în nici un schit.

Și noaptea cuvioasă ce coboară
Pe inimi și pe holde și pe sat,
In pomenirea zilelor de vară,
Cu-argint de lună plină ne-a 'mbrăcat.

TOAMNA

M'au presimțit în zare plopii — iată
Ca morții galbeni au rămas și goi...
Și apa cerului e mai curată
În tremur lung sub bărcile de foi.

Iar tu, pășind pe frunzele uscate,
Simțind că vin hoțeste peste tot,
Te-oprești și scapi din mâini înfrigurate
O inimă de aur, ca un rod.

IARNĂ

Ți-aduc omătul liniștit ce-apasă,
Cu fulg ușure, ca o piatră grea
Pe țarină, pe suflet și pe casă —
Ți-l las pe geamuri preschimbat în stea.

De-acum câmpia va fi foaia nouă
Pe care sănii 'nseamnă stranii dungi,
Și 'n tine, călătorule,-o să plouă
Cu zurgălăi, cu amintiri, cu doruri lungi...

POETUL

Nu sunt al lui, dar satul e în mine;
Trăiește 'n sufletu-mi cu toți ai săi.
Simt cum mustesc în sângele din vine:
Copaci și case, oameni buni și răi.

Amestec fără seamăn: ter și glie,
Iubiri, dureri și chiot și blestem —
Tot universul strâns într'o moșie...
O, Doamne, fă să-l deapăn ca pe-un ghem!

DARUL

În pumni, un pumn de-alune ți-am cules
Prin crâng, din zori și până 'n seara sură —
Din miezul lor nimic n'ai înțeles,
De nu le-ai spart cu dinții 'ntâi în gură.

Un coș de mere aurii ți-am dat —
Pripitul, lacom l-a golit îndată.
Dar gospodarul bun și l-a păstrat
Să-l aibă pentru masă iarna toată.

BISERICĂ DE ALTĂDATĂ
1923—1926

BISERICĂ VECHE

Biserică, în noaptea albă cu zarzării 'mprejur în
[floare
Și cu poleiul lunii pline pe aripe de heruvim,
Uitată 'n fundul mahalălii — în liniștea-ți mân-
[tuitoare
Primește, din grădini de vară și patimi, singur
[să revin.

Pe turla ta lucește luna cu bruma ei ca o beteală...
Copil sfios mă lasă, lainic, să-ți calc pe prag ca
[pe-un hotar.
Să piară dorul de femeie, viclean, sub sfânta
[zugrăveală
Și inima mi-o fă să fie pe-altare limpede pahar.
Dar dacă sufletul din mine, bolnavul suflet, n'o
[să prindă
Ca tencuiala ta curată un rai de proaspete văpseli —
Cu barba ninsă, bunul preot se roagă pentru el
[în tindă
Și vede îngerii în preajma-i cu pene lungi de
[rândunel.

Și dacă birji îmi duc prin noapte, ca 'n negre
[bărci de voluptate.
Iubirea trecătoare 'n care mi-am otrăvit vecia mea —
Tușind, mai stă paraclisierul bătrân, cu mâini
[cutremurate,
S'aprindă la icoane cerul: sfânt lângă sfânt, stea
[lângă stea.

DRUMUL MAGILOR

Poiana din pădure strânsă 'n clăi
Ne-aține drumul cu miros de fân.
Culegem banii soarelui pe căi...
E vântu 'n foi sau curg pe sus fântâni?

Amurgu-și scoate stelele din sân
Și boabe de sclipiri s'au risipit.
Luceafărul a pogorît pe stâni —
Zărim păstor și staul, deslușit.

Poiana aburită de 'noptări
Primește îngeri albi în loc de miei.
Pe cai de munte împietrim, călări,
Urmând uimiți luceafărul tustrei.

De păcură se lasă noapte grea...
Nechiază 'n ceruri caii speriați.
La focul stânii am atins o stea
Și 'n para flacărilor, îmbrăcați

În aur și 'n argint scânteetor,
Au cine suntem cerem în zadar,
Și 'naintăm cu-alaiul Magilor
Purtând în palmă raza ca un dar.

Iar gângul schitului, la cruci oprit,
Vestește împlinirea sîmnelor,
Căci baciul dacă 'n târlă ne-a poftit,
Maria lui născuse un fecior.

SPRE SCHIT

Mesteacănii, în vânt, pe dealuri bat mătănii
La trôița cu nori de aur învechit —
Poteca i-a lăsat pe marginea poenii
Și împletind lumini dă fuga pân' la schit.

Egumenul bătrân de pe pridvor privește
La apele din stânci scăpând argintul viu,
La turma, sus pe plai, ce iarba 'n flacări paște,
La omul, în amurg, pornit la drum târziu.

Clopotnița de lemn pândește peste curpeni
Și clopotele vechi înalță glasuri mari
Să chieame prin păduri, cu sufletul în cumpeni,
Pe călătorul stând la crucea din hotar...

Dar drumul povârnit, la vale duce umbră
Când, pâlcuri, mieii albi pe culmi mai duc zăpezi —
De-acum e foșnet lung ce-a fost sclipiri de undă,
De-acum tu simți adânc ce nu mai poți să vezi.

MĂNĂSTIRE

Pe zări străvechi ca scoarțe oltenești,
Țesute 'n flori și pasări de-amurgire,
Pe culmi te înălțai, să împlinești
Logodna cerului cu țara — mănăstire...

Și valea ca o carte s'a deschis
Și 'ntâia stea citi în ea prea bine,
Și ce-a fost trup de om s'a făcut vis
Și ce-a fost dor s'a împăcat cu sine.

Și 'n mine și 'n poiană și pe drum
Deodată s'a întins atâta pace
Că Dumnezeu plutea ca un parfum
De fân cosit, când claia se desface...

Și-aș fi crezut că totu-i zugrăvit
Și că privesc, copil, o stampă veche,
De nu-mi venea — când șters, când deslușit —
Un svon adânc de clopot la ureche.

ARHONDARICUL

Arhondaricul alb e un potir de nalbă,
În jurul meu deplin, de noapte, s'a închis —
Mi-e gândul un gândac în liniștea lui albă,
Gândac vrăjit de somn și amețit de vis.

Tăcerea, stea cu stea, pe mânăstire pică.
Smerite umbre lung se 'nchină sub molizi.
Vezi, Sfântul Duh, porumb tăcut și plin de frică,
Se lasă alb din sbor pe pacea din firizi.

Și, miel prior, Isus, pe iarba moale, iată-l
Sugând nevinovat tot cerul din fântâni
Și lângă el, oprit din mers, Dumnezeu Tatăl,
Monah bătrân ținând o toacă mută 'n mâni...

Tăcere... Pentru veci călugării muriră
Și clopotele 'n turn s'au spânzurat de grinzi.
Tăcere — nici un râu în noapte nu respiră,
Tăcere — nici un psalm în suflet n'o să prinzi...

Dar un ciocan bătut, argint sfios, în toacă
Și sunetele vii — lungi păsări — au sburat
Prin clarul lunii nins pe pomi de promoroacă,
Rotind la nesfârșit pe-un cer nemăsurat.

Și au căzut, legând o minunată salbă,
Într'un arhondaric din schituri de povești,
Să poarte până 'n zori, în hora lor cea albă,
Pe omul adăstat sub streșine cerești.

TOACA

Pe curtea mănăstirii îmi deschid,
Ca peste visul sufletului, geamul.
Tăcerea e de piatră: un molid
Și-a 'ncremenit în luna plină ramul.

Biserica de bârne s'a 'nchinat
La steaua cea dintâi, ca la icoană.
Un înger ca un nor îndepărtat,
Proptit de munți, se roagă alb în strană.

Ce-i om s'a stins — ce-i sunet a murit...
Trăește numai schitul și copacul.
Tăcerea cerului a țintuit
Cu stele grele de oțel capacul...

Dar clar o picătură a căzut,
Spărgând oglinda timpului în două —
Și-ascult în piept și-aud în schitul mut
Mărgăritarele cum plouă.

E toaca Ta! A început să bată
Sub cer, prelung, cu inima deodată.

GÂNGUL

Clopotnița din deal aruncă pietre 'n zare:
Vezi, porumbieii albi prin seri albastre cad.
Amurgu-și dă pe-o stea zăvoiul de vânzare,
Pe-o stea de-argint curat ce-a licărit în vad.

Gușatul la izvor a regăsit-o 'n apă,
Talent stelar lăsat în dar de Dumnezeu.
L-au răs țărani răi, încovoiți sub sapă,
Dar plopilor îngeri stau păzind la heleșteu.

Le-au tremurat în vânt, lung, aripe ușoare,
În graiul lor foșnit pe nume l-au chiebat
Și, buni, îl ocrotesc de moară: vrăjitoare
Ce 'ncalecă pe râu, bătându-l înspumat.

O salcie din drum — haiduc cu barbă sură —
Cu ramul — un pistol — dă foc de licurici.
În umbră stă cruciș cu luna 'n vârf de șură,
Un huhurez scâncind ca și copiii mici.

Clopotnița de-acum asvârle greu, că 'n groapă,
În nopți bulgări mari de sunet și tăceri —
Dar gângul duce 'n pumni pe-o minunată apă,
În mărtișor, un strop strălucitor de cer.

COZIA

Foșnește Oltul — pluta a trecut,
Dar cerul spart în cioburi vine iar
Să chieme peste ape, din trecut,
O mănăstire toată de cleștar.

Cu murmure și val și veac se scurg...
De ce și astăzi Cozia a rămas?
Trecutul stă pe unde, în amurg.
Cu umbra lui ca limba unui ceas.

Foșnește Oltul... Stele au sclipit —
Cu mâna și cu mintea nu le-ajung.
Prin ce deșis de codru încâlcit
Se 'ncearcă aripi și se sbat prelung?

Un dangăt de aramă a sburat...
Se duce peste văi și peste munți.
Aproape vezi albastrul tremurat
Durând din sunet și din suflet punți.

Aproape simți cu ochii mari deschiși
Cum unul câte unul s'au desprins
Din noaptea ce se prinde 'n rămuriș,
Hulubii Domnului pe cerul nins.

Cireșul de pe drum a înflorit —
E alb de lună multă ca de flori.
Ori poate peste pomul liniștit
Stă stolul alb al serafimilor.

MONAHUL LA CAPRE

A fluerat un tren departe 'n vale —
De-acî la el ce multe veacuri sunt!
Sub munte, unde schitul se prăvale,
O toacă sună și-a tăcut în vînt.

Atîta tot — pe cerul nalt ereții
Cunună torc din sborul nemișcat
Poienii ce atîrnă pe pereții
De stînci tăiate 'n piscul detunat.

Monahul roș la capre stă de pază,
Sălbăticit, slăbit de-așa pustiu —
Singurătatea singură-l veghiază,
Dihăniile din codru de-l mai știu...

Și-acum cînd umbre pe furiș, în taină,
Lungesc pe jos copac lângă copac,
Vin caprele, se freacă de-a lui haină
Ca de-un gorun cu coajă de șiac.

Prin sfeșnice domnești de flori de nalbă
Zărește satul, casa cu livezi
Și fata albă ca o iadă albă
Și ochii-i verzi ca firul ierbii verzi...

Și mîna aspră mîngăie alene
Blănița iedei și se pierde 'n ea —
Și parcă muerește ard sub gene
Priviri viciene ca ispita grea.

Dar ȣapul negru ȣi bărbos, deoparte,
Chiorăȣ aprinde galben ochi de drac —
Pe când mesteacăni albi, ca într'o carte
De basme, din penumbră se desfac,

Răsar — arhangheli mari — prin amurgire
Cu aripă ȣi sabie de foc,
Pe când monahul cel ieȣit din fire
Ca la icoană bâjbăe pe loc.

INGERUL

O sperietoare își ridică brațul,
Ingenunchiată 'n holdă pân' la brâu.
Din drum flăcăi, spre sat zorindu-și pasul,
Îi svârle pietre care cad prin grâu.

Dar plopul nalt o binecuvintează —
Pornește alb un stol de porumbiei
Și licărind pe zarea de amiază
Domol se lasă peste lemnul ei.

Ce clar răsună clopotele toate
— Ca picături de soare pe un râu —
Când îngerul cu aripi înodate,
Întelenit, se clatină prin grâu.

Abia târziu, când holda e albastră
Și prinsă 'n seară ca în flori de in,
O fată, adormită la fereastră,
În vis îi vede sborul cristalin.

BISERICĂ DE ALTĂDATĂ

Biserică de altădată, ce ctitor mi te-a scos în cale
Cu zarzării din curtea veche și năpădită de urzici,
Sub coperiș lăsat pe-o rână, la margine de mahalale,
Sub turnul mângâiat în aripi de raze și de rândunici...

Cu chipul șters în zugrăveală: Matei și Marcu, Ion
[și Luca,
Evangheliștii de pe vremuri, tuspatriu, predică 'n
[pustiu —
Amurgul doar și toamna, singuri, dau să pătrundă
[prin uluca
Grădinii Domnului, pe care azi credincioșii n'o
[mai știu...

Biserică de altădată, din nou primește să-ți calc
[pragul
Ca 'n noaptea primăverii mele cu zarzării 'nfloriți
[pe cer.
In somnul veșnic bunu-ți preot, de mult, și-a
[lepădat toiagul
Și întru Domnul odihnește bătrânul său paracliser.
Stau singur în amurg de toamnă azi, singur eu
[cu patimi multe —
Și nimeni nu mai toacă seara prin suflet și prin
[mahala,
Nu-i nimeni să se roage 'n tindă, și taina nimeni
[s'o asculte
Și la icoane să aprindă sfânt lângă sfânt, stea
[lângă stea.

POVESTEA MAICII DOMNULUI

RUGĂ CA SĂ INCEP

Vreau, Maică Preacurată,
Povestea Ta să fie
In grai cinstit lucrată
Ca lâna dintr'o iie.

Și ca să-Ți Țes chilimul
Mă Ține Tu de mâni.
Mă 'nvețe Heruvimul
Colinda din bătrâni.

Fă-mi graiul bun ca oul
Incondeiat de Paște,
Blagoslovit ca boul
Când Domnul meu se naște.

Strălucitor cuvântul
Mi-l fă cum e la noi
Lumina pe pământul
Cu plop și dealuri moi.

Inalță-mi vorba bine:
Troiță la răscruce —
Drumețul să se 'nchine
De vine ori se duce;

O limpezește 'n râul
Ce râde sub arini,
O 'nceinge strâns cu brâul
Durerii de creștin.

Dă-mi mie, păcătosul,
Un suflet de beteală,
Să-ți dea și el prinosul
Lui sfânt în zugrăveală —

Să fiu ca iconarul,
De nimeni cunoscut.
Nu-mi trebue slavă Harul
Ți-l cer: — Am început.

NAȘTEREA

N'au fost măslini, nici dafini, nici smochini...
Pământul sfânt nu e al Galileii —
La noi e Nazaretul. Ioachim
De pe pridvor privește Râul Doamnei.

Stă moșul alb în portul dela țară,
Dar sufletul, într'însul e catran,
Căci Domnul n'a voit copii să aibă
Și oamenii cu râs l-au judecat.

Stă Ioachim și 'n sufletu-i se roagă
Ca 'ntr'un pustiu de piatră și nisip.
Inchină Domnului viață dreaptă,
Jertfește ce-a arat și ce-a sădit.

* * *

Cu furca 'n brâu mergi, Ano, în livadă
Să-ți pască pomișorii albi din mâni
Ca miei priori născuți în primăvară,
Plângând că nu ești mamă, să-i mângăi.

Sub un mălin în floare, te așează —
Un cuib de granguri cântă pe un ram.
Te roagă, Ano, Domnului, căci iată
De-o floare pomu 'n rai s'a scuturat.

Prin nori de-argint petala se pogoară;
Cu umbra 'n cruce cade un lăstun —
Și casa ta, Ioachime, e albă
De binecuvântarea unui prunc.

COPILĂRIA

Cine să ghicească taina? Cin' să creadă
Că 'n fetița cu opinci și cu opreg,
Maica Domnului se va ivi odată...
Nici părinții ei, privind-o, nu 'nțeleg.

Mieii Tatălui îi paște pe toloacă,
Duhul Sfânt ca un porumb îi stă pe mâni
Și pe când copiii satului se joacă,
Clopote îi sună seara în fântâni.

Ingerii o țin cu basme lângă vatră,
Beau cu dânsa spuma laptelui din blid.
Aripi sboară de se mișcă 'n prag o piatră
Sau argații poarta mare de-o deschid.

Spun vecinii: — Ioachime, fii de pază
Că-ți bolește fata mică de-un deochi...
Dar un orb în fața ei îngenuchiază
Și se roagă și pricepe fără ochi.

JURUIREA

Și dacă-a fost Sântă Măria cea mică,
Să meargă la hram cu toți se ridică.

Și dacă-a fost ziua de toamnă senină
Când urcă Negoiul pe zări de lumină,

Pe drumul cu plopii foșnind frunza rară,
Părinții Mariei porniră în țară.

Fetița 'n căruță ședea între ei —
Ca apa de șipot erau ochii ei.

Trecură o vale și două și șapte...
E noapte și cerul e calea de lapte

Pe care se duce car mare și-oier —
Ioachime, schitul nu e nicăieri.

Zadarnic ceri drumul pierdut, la o stână.
Fetița adoarme cu capul pe mână

Și maică-sa țolul îl trage pe ea —
Maria acolo sfânt vis că visa.

Și iată prin frasini răsare lin luna...
Argintul din vis se lasă ca bruma.

Un schit se vestește, nou-nouț, din pământ
Ca Sântă Măria să-i fie hram sfânt...

Și cum calcă fata cu frică 'n altar,
În cer sună buciume peste hotar.

Și cum se închină smerit la icoane,
Toți îngerii Domnului cântă în strane.

BUNA-VESTIRE

Țesea cuminte ca întotdeauna
Maria borangicul la război,
Și cum prin seară cădeau umbre moi,
I s'a părut întâi că intră luna,

Atât de alb venea. Dar nici o rază
Nu calcă mai ușor pe tălpi de vis —
Și s'a mirat ea: cine a deschis
Larg poarta? — Când s'a ridicat să vază,

I-a nălucit acum că porumbielul
Ei alb bătea din aripi lângă ea.
Și cum, sfioasă, fata 'l mângâia,
Arhanghelul desvălindu-și felul,

Nu s'a temut, nu s'a ferit de dânsul
— Cu îngerii se sfătuia de mult —
S'a bucurat spunându-i: Te ascult.
Arhanghelul tăcu, închis într'ânsul.

Atunci s'a speriat, căci nici un sunet
Nu-i pogora în suflet solul sfânt.
Dar a picat ca moartă la pământ
Când Ingerul cu trăsnet și cu tunet

A fulgerat, neașteptat, Buna Vestire...

IOSIF TESLARUL

Ea îl privea cum mânuia rindeaua
Pe blăni de brad. Cioplit și el în lemn,
Nu bănuia teslarul că în greaua
Penumbră-a candelii cu untdelemn,

Maria sta păzind întruchiparea
Lui Dumnezeu în trupul ei curat.
Dar cum, mărită, flacăra în para
Luminii-i da obrazu-adevărat,

Iosif, ștergând năuc sudoarea frunții,
A ridicat în blestem pumni semeți —
Când iată, cu un pas ce mișcă munții,
Lăsând icoana goală pe pereți,

Un înger coborî: acelaș — din Vestire.
Maria însă nu-l mai cunoscuse.
Văzându-l, omul își veni în fire
Și se sfii și parcă pricepu.

NAȘTEREA DOMNULUI

— După legenda poporană —

Jos sub poarta raiului,
Pe sub Piatra Craiului,
Unde 'ncep muscelele,
Apele și stelele,
Vezi albind ca pe chilim
Târg pre nume Vifleim.
Târg străvechi în bogății,
Tot în minte să mi-l ții.
Turtle scăpărând argint
Cu brâu falnic îl încing
Și-l îmbracă 'n poleială
De-aur, raza de beteală
Ce alunecă de sus
Peste casa lui Isus.
Dar pe drumul cel cu plopî,
Rău de pietre și de gropi,
Cine-mi vine 'n car cu boi,
Nu plăvani ca pe la noi
Ci munciți și oropsiți,
De trei zile nehrăniți?
Cine-mi sunt drumarii doi
Nemâncați, bătuți de ploi?
Cine-mi plânge, sub maramă,
De dureri că va fi mamă?
Cine-mi umblă lângă vite
Tot cu vorbe necăjite?

Maica Domnului plângea,
Iosif boii suduia,
Maica Domnului spunea:
— Omule, nu sudui.
Ce e scris s'o împlini.

În mijlocul drumului,
La tulpina plopului,
Stă Maria s'odihnească
Și pre Fiul Sfânt să nască.
Dar, vezi, plopul-i copac rău,
Copac rău și nătărău,
Își dă frunza într'o dungă,
Să foșnească vreme lungă
Liniște să n'o ajungă.
Își dă creanga într'o parte
Nici de umbră s'aibă parte.
Maica Sfântă a oftat,
A oftat, s'a supărat
Și din gură-a blestemat:
— Plopule, lemn urgisit
Să te sbați neodihnit,
Nici în lin, nici în senin
Creanga ta să n'aibă stare,
N'aibă umbră nici răcoare.
Frunza 'n tine să nu stea
Nici ziua și nici noaptea.
Și cu vânt
Și fără vânt
Să te clatini pe pământ!

•
Maria s'a ridicat,
Drumul lor și l-au urmat.
Și au mers, mări, au mers
Urmele de li s'au șters,

Tot prin țarini aurite,
De oameni nepomenite,
Tot prin stele argintate,
De oameni nesămănite...
Și-au ajuns în drumul lor
La focul păstorilor.
Colo 'n stâna oilor
Stă Maria s'odihnească
Și pre Fiul Sfânt să nască.
Șezu jos și nu șezu,
S'odihnească nu putu
De sbieratul oilor,
De săritul mieilor.
Maica Sfântă a oftat,
A oftat, s'a supărat,
Oile le-a blestemat:
— Oi, de ori ce rău veți da,
Voi să nu puteți sbiera,
Pe voi lâna să nu stee,
In tot anul să v'o iee
Mielul de sub voi să piee!

Maria s'a ridicat,
Drumul lor și l-a urmat.
Și au mers, măre, au mers
Urmele de li s'au șters
Și prin cer și prin poiene
Și prin stele buruiene...
Și-au ajuns în drumul lor
La ocolul cailor.
Și Maria grajd aflând
Intră 'ntr'însul tot plângând.
Dureri mari o cuprindea,
Să mai meargă nu putea,
Stătu jos, se odihni.
Caii prind a tropăi.

Mânjii vesel a sburda,
Iepele a râncheza.
Maria îi dojenea:
— Stați pe loc, nu tropăiți,
Căci durerea mi-o măriți...
Caii răi n'au încetat,
Maica Sfântă a oftat,
A oftat, s'a supărat
Și din gură-a cuvântat:
— Fire-ați, cai, voi, blestemați
Să goniți fără răgaz,
Tot anul să n'aveți saț
Până 'n ziua de Ispas,
Dar și-atuncia doar un ceas!

Maria s'a ridicat,
Drumul lor și l-au urmat.
Și au mers, mare, au mers
Urmele de li s'au șters
Peste iarba plaiului,
Prin pometul raiului.
Tot mergând și obosind
Și cu Dumnezeu vorbind,
Floarea soarelui păli,
Floarea lunii veșteji,
Numai Steaua înflori...
Și au dat în drumul lor
De ocolul boilor,
Boilor, blajinilor,
In cea iesle-a vitelor,
Vitelor, săracelor,
Maica Sfântă cum intra
Pe fân moale se culca.
Boii prind a rumega,
Maica Sfântă-a suspina
Și din gură-a cuvânta:

— Stați pe loc, nu rumegați,
Liniștea nu-mi turburați...
Boii blânzi o asculta,
Maica-i binecuvânta:
— Bouleni, fiți alduiți
Și de mine fericiți,
De mine, de Dumnezeu
Și de sfânt fiuțul meu.
Voi, oricând să aveți saț,
Un ceas-două să lucrați
Și pe urmă să 'ncetați.
Un ceas-două să lucrați
Și unul să rumegați.
Bouleni, să fiți sătui
Tot în brazda plugului!

Dureri mari o apuca,
Boii blânzi o aburea.
Și când fu la miez de noapte,
Muncile-i trecură toate.
Pe fân verde și uscat
A născut un împărat.
Și cum Fiul s'a născut,
Ieslea 'n 1ai s'a prefăcut,
Și să vezi
Și să nu crezi:
Fânu 'n soare
Era floare,
Albăstrele
Erau stele
Și 'n senin
Luna — un crin.
Maria se veselea,
Pruncu 'n brațe-l cuprindea
Și pe frunte-l săruta,
Că el lumea va scăpa.

Astăzi s'a născut Christos
Să ne fie spre folos.

Suflă vântul lin și lin,
Mi-l leagănă chitelin,
Legănuț
De păltinuț,
Ploae caldă
Tot îl scaldă !

STEAUA

Jneapăn verde cum trosnește din rășină
Și în foc se prăbușește 'n vâlvătăi,
Vezi, în para-i, toți ciobanii dela stână
Stând în bătă sus pe golul dintre văi.

Spune baciul:— Măi fărtașilor, să fie
Semn curat sau piază rea — nu le 'nțelegi.
Așa stea n'am pomenit eu pe tărie,
Hăt! de când îmi paște turma pe Bucegi...

Tac fărtașii, tace baciul, latră câinii.
Steaua crește așa tare că e zi,
Ea coboară de-o poți prinde 'n palma mâinii...
Mă ciobane dela oi, nu te sfii,

Căci pe ieslea unde Maica Preacurată
A născut între un bou și un asin,
Steaua albă se oprește tremurată,
Călăuză pentru Craii care vin.

INCHINAREA MAGILOR

Fâlfâie steaua sus aripi de foc,
Stă peste ieslea cu sfântul noroc,

Intră în iesle Craii grămadă,
Robii lor poartă pe brațe o ladă.

Cum Craii 'n aur erau îmbrăcați,
Boul și-asinul se uită mirați.

Și Maicii Domnului, vezi, îi fu frică:
Fețe-așa mari ea de când era mică

Nu mai văzuse și s'a rușinat.
Isus cămilei cu gât legănat

Cald i-a zâmbit. Trei Crai lui Isus
Smirnă, tămâe și mirt i-au adus.

Alb era unul; ca o momâe
Altul, sfrijit, cu obraz de-alămâe;

Cel de pe urmă, buzat și arap,
Behăia când vorbea, dând din cap ca un ȝap.

Micul Isus tot râdea făcând haz —
Iute îi trase Maria marama pe-obraz,

Pruncul să nu i-l deoache cel Crai Baltazar,
Pe când cu ochi lacomi Iosif cântărea orice dar.

MAICA ȘI PRUNCUL

În odaea scundă moare focu 'n vatră,
Còlo pe firidă pâlpâe opaiț.
Pe un drum de țară, câini zadarnic latră...
Nici un sfânt la noapte n'o să stea pe laviți.

Singură cu Pruncul, singură cu focul
Ce-și desface 'n umbră coada de păun,
Maica se gândește, cumpănind norocul
Pruncului ce 'ntinde mâna la ceaun.

Ochii Lui albaștri cum e inu 'n floare,
Maica îi sărută, mângâe bălai,
Părul ca mătasea de porumb, și-o doare
Sufletul deodată năpădit de scai...

Lacrimi șterg în gene brațele cămeșii:
A venit țiganka de i-a dat cu ghiocu —
Și pe drum de munte au plecat lăeșii...
Dar Isus zâmbește blând, urmându-și jocul.

BEJENIA

N'auzi pe vale scârțâit de cară?
Nu vezi în zare peste sate fumul?
Intrară, bade, Turcii iar în țară,
La munte fug rumânii cu duiumul.

Pârjol și foc aduc cu ei păgânii,
Omoară mamele și tae pruncii...
Dar la răscruci, de lași poteca luncii
Și-o iei pieptiș drept la poiana stânii,

Sub norul care pierе ca o plută,
Prin fagii ce-și opresc aci hotarul,
La șipotul cu apă ne 'ncepută
Au poposit. — Despriponit, măgarul,

Blegind urechea blândă, se apleacă
Spre Maica alăptându-și Pruncul Sfânt —
Dar, necăjit, cu gândul la pământ,
Iosif întinde mămăliga seacă.

Ce greu, ce lung e drumul de bejenie!
Vrea Domnul să le mântue aleanul:
Le-a hotărît ca o blagoslovenie
Nu țara din Eghipet ci Ardealul.

DESPĂRȚIREA

Luase de pe masă și oalele și blidul,
Maria 'ngrijorată că nu mânca Isus,
Și la lumina serii se zugrăvea pe zidul
Cel alb, în negru, crucea ferestrei din apus.

Incununat sta Fiul de cea din urmă rază
A soarelui și fruntea îi sângera ca 'n spini.
Tăcea... tăcea și maica Lui, care nu cutează
— Țarancă — să-l întrebe și-i varsă numai vin.

Vin rubiniu cu sânge curat umplu paharul...
Și pită aurită îi scoate din cuptor —
Dar Fiul, trist zâmbindu-i, știindu-le amarul,
Cu mâna le dă 'n lături și spune: — Măine 'n zori,

Măicuță, să ceri popii asina cea mai slabă —
La Tatăl meu din ceruri mă duc, tu să mă' lași.
Și maica — o țarancă — oftând din greu, se
[ntreabă
De ce și-a dat copilul cu Domnii la oraș.

RUSALII

Târg de munte risipit printre livezi,
Cu cerdacuri văruite de-unde vezi
Piatra Craiului albastră de departe:
Iată tot Ierusalimul tău din carte...

Și călare pe-o asină cu mers lin,
Isus vine și Apostolii Lui vin
Pe drumeagul care duce spre mușcele
Pe sub bolta unui schit cu rândunele.

Țărani albi, sosiți de ziuă pentru hram,
Rup din sălcii înverzite câte-un ram,
Domnul nostru să-l sfințească. — Pe asină,
Pe când El blagoslovește în lumină,

Și stă 'n umbră un egumen rău la gând —
O țarancă îi așterne la pământ,
Cu smerenie, marama 'nzăpezită,
Sufletul să-i calce Fiul, sub copită.

JALEA

Stă pe prispă Maica Sfântă,
Singură la casa ei,
Singură cu grija ei...
Gânduri sure o 'nvestmântă.
Trece 'n sbor o rândunică,
Cruce neagră pe sub tei.

— Rândunică, soră mică,
Rătăcită prin grădină,
Unde-i Fiul meu iubit?
— Maică, neagră se ridică,
Subțirică 'n luna plină,
Cruce grea de lemn cioplit

Și pe cruce, prins în cuie,
Fără grai, fără suflare,
Stă Isus cu doi tâlhari...
Maicii Sfinte bine nu-i e,
Se 'mpietrește chinul mare
Pe obrazul ei de var.

— Rândunică, stai o clipă,
Lasă norii, sus, ca neaua,
Fruntea mea și fruntea Lui,
Mângâe-le din aripă...
Dar se duce rânduneaua
In adâncul cerului.

Maica stă cu jalea 'n casă.
Bate biata la mătănii
Sfinților și mari și mici,
Când o frunză i se lasă,
Vie, peste floarea mâinii,
Dintr'o tufă de aglici.

— Soră mică, broască verde,
Ce-avui drag, azi mi se pierde.
Lasă-mă necazului,
Du-te iar în iarba verde,
Du-te, soră, de îți vede
De brotacii iazului.

— Biată Maică 'ndurerată,
Tot cu lacrimi pe gene,
Fiul tău nu-l mai jeli.
Nouă fii avui odată,
Huzureau toți prin poene,
Roată mare când veni.

Roată grea, hodorogită,
Ferecată, forfecată,
Rupse trupul lor pe drum.
Și din nouă, numai unul
Mi-l lăsă — șchiopându-l — drumul,
Unul îmi trăește-acum.

Vino, Tomo, Tominoace,
Vin' la mama, să te 'nfașe,
Vin', frumosul meu, încoace...
Și din ierbi, din busuioace,
Iese un broscoi urât —
Dar zărindu-i felul hâd,

Ochilor holbați de broască,
Maica le zâmbi, și iacă
A 'nflorit în răs o cracă
De măr alb cu promoroacă —
Doar la umbra spinului
Plânge floarea inului.

BOCETUL

Fiul meu, copilul meu,
Mlada sufletului meu,
Haide, maică, să vorbim
La poartă de țințirim,
Căci de-acum nu mai vorbim.
Tu ești ori e vântu 'n spini?
Bate vânt de miază-noapte,
Dragul mamei, zii-mi în șoapte.
Bate vânt de miază-zi,
Zii, măicuță, pân'e zi.
Zii ca 'n vremuri, zii mereu,
Fiul meu, copilul meu.

Fiul meu, copilul meu,
Mlada sufletului meu,
Ce drum negru ți-ai ales,
Nici pe deal și nici pe șes,
Căci vezi, maică, te-au trimis,
Fără șea și fără cal,
Pe sub șes și pe sub deal.
Pe șuerul vântului,
In fundul pământului,
Și sub paza Sfântului —
Somnul greu să-l dormi mereu,
Fiul meu, copilul meu.

Fiul meu, copilul meu,
Mlada sufletului meu,
Moartea, moartea rea mai este,
Vine hoța iepurește,

Pune mâna jos pe masă
Și ne face larg prin casă,
Pune mâna sus pe grindă
Și ne face larg prin tindă,
Pune mâna și pe scară
Și ne face larg pe-afară —
Goale sunt poenele,
Impânzite genele,
Sub pământ e somnul greu,
Fiul meu, copilul meu.

Fiul meu, copilul meu,
Mlada sufletului meu,
Nici o moarte nu-i amară
Ca moartea de primăvară,
Pe 'nfrunzitul codrului,
Pe cântatul cucului,
Pe ieșitul plugului
Când vin berze albe 'n țară
Cu senin de primăvară
Și când rândunele zboară...
Scoală-te din somnul greu,
Fiul meu, copilul meu!

Fiul meu, copilul meu,
Mlada sufletului meu,
Roagă-te la săpători,
Groapa să ți-o facă 'n flori,
Ușa groapei de mătăasă,
Ca să vii și pe acasă,
Căci te duci pe altă lume
Unde-i satul fără nume,
Unde nu cunoști pe nime.
Dragul mamei să vezi bine
Căci ți-e drumul lung și greu,
Ca și somnul tău de greu,
Fiul meu, copilul meu.

ADORMIREA

Cum cădea în sat amurgul peste-ogrăzi și peste
[șure,
A ieșit cu luna plină Heruvimul din pădure.

S'au speriat copii cu vite și-au țipat de spaima lui...
Liniștit o luă pe coastă, pe sub plopii drumului.

Au foșnit ca de furtună, fără vânt în frunză, plopii.
Luna tremură devala roate mari în iazul popii.

S'a oprit la casa veche unde drumu 'și face cruce,
Creștinește la răspântie și 'ntârzie pân' se duce.

A bătut în lemnul porții de stejar, de două ori:
Singură se trase poarta și primi pe călător.

Câinele urlă odată lung, apoi doar mârâi —
Heruvimul pentru-atâta însă pasul nu-și grăbi.

Maica Domnului, ca 'n vremuri, sta cu lucrul la
[fereastră.
O trezi în raza lunii, lin, aripa lui albastră.

Strânse iia începută, toate grijile le strânse,
Strânse zilele trăite, cu șirag de lacrimi plânse.

La icoane ea aprinse cuvios o lumânare.
Până 'n temelii de suflet o cuprinse pace mare.

Se 'nchină lui Sân Nicoară, lui Sân Ion, ei cel
[mai drag,

Se gândi la Fiu 'n ceruri și la câinele din prag,

Iși udă ca totdeauna toate glastrele de nalbă,

Se găti ca pentru noapte cu cămasa cea mai albă,

Netezi cearceaful bine, să nu facă nici o cută

Pânza inului curată ca și viața ei trecută,

Se culcă sfioasă 'n patu-i strâmt, ca pe o năsălie,

Și-adormi rugând pe Domnul, lângă Fiul ei să fie.

INĂLȚAREA

Pe miriști, cer de toamnă a năvălit în vară.
Lumina lasă aur pe coarnele de plug,
Pe boii suri ca praful, pe fierul de pe jug,
Pe brazdele de umbră din care, albă, sboară

O barză plutitoare, purtând amurg în cioc
Cătușelor pitite sub dealuri de sineală...
Plugarul stă cu talpa înfiptă 'n îndoială:
Comoară e? căci vede o limbă ca de foc

Sporindu-și jărăgaiul pe țarini, și albastră
Suind precum se suie din hornuri, iarna, fum.
Cădelnițară crinii cățuie de parfum
Și s'a deschis în ceruri, prin nori de-argint,
[fereastră,

Și zugrăviți ca 'n lemnul din vechi troițe, iată
Pe Duhul Sfânt, pe Tatăl, pe Fiul — câte trei,
Și iată pe Maria urcându-se la Ei,
Pe scara unei raze ca dânsa de curată.

Țăranu 'și face cruce cu dreapta și se 'nchină
Smerit cum se cuvine icoanelor. Apoi
Pornește brazdă dreaptă cu 'n plug cu patru boi,
Pe când ușor se pierde Maria în lumină.

MREAJA

Vezi, raiul e o casă din Mușcel,
Tot prin livezi de stele sui la el.

O casă albă cu ferestre mici,
În care îngerii sunt rândunici

Și sufletele stau în cuibul lor
Ca pui golași sub strașină de nor.

Din când în când o rândunică-i ia
Să 'nvețe sborul cerului cu ea,

Și Maica Domnului stă în pridvor,
Se bucură de cel mai simplu sbor.

Stă în pridvor, lucrează un năvod
Cu care o să mântue norod,

Iar Dumnezeu și Duhul Sfânt și Fiul ei,
În casă, stau la masă câte trei.

Vorbesc de muncile de pe pământ,
Ca gospodari chivernisiți ce sunt.

Vorbesc de rodul viei, de-anul bun
De prin podgorii cu livezi de prun.

Pe Maica Domnului o doare inima,
Căci mreaja mântuirii se gătea.

Se-apropie înfricoșat județ:
Acolo doar pe suflet să pui preț.

Lung trâmbița din urmă' a sunat
Pe ceruri ca un tunet depărtat.

Și dreptii vin acuma câte doi,
In straie albe ca în sat la noi

Când merg flăcăii 'n târg să tragă sorți.
Moș Pătru strajă stă la patru porți —

Cu sgomot surd se 'nchide poarta grea,
Afară gloata răilor gемеа.

La Scaraoschi arde în cuptor
Foc blestemat, pârjol dogorîtor.

Le face Necuratul doar un semn,
Ca pâini îi ia lopata lui de lemn.

Cu furca dracii mai mărunți împung —
Iar vaetele lor la rai ajung.

Aude Maica plânsul tuturor;
Se-upleacă blând prin stâlpii din pridvor,

Desfășură năvodul și îl lasă
Să cadă printre stele ca o plasă.

Alunecă pe Calea Robilor,
De zodii s'a ferit tremurător.

Mătasa lui e-argint curat la lună,
E aur când dă soarele s'apună.

Și ca scobari și mreene de pe Olt,
A pescuit în mreajă iadul tot.

Cine-a rămas în plasă, e scăpat —
Cine-a scăpat din ea, e blestemat...

Mario, care scapi păgâni și hoți,
Asvârle iar năvodul dacă poți!

Mario, mreaja ți-o aștept de ani,
Eu, robul Tău Ion dela Miorcani.

CHIPURI PENTRU O EVANGHELIE

NĂVODUL

Pescarul își aruncă năvodul — Ziua 'n baltă
Cu aurul luminii se lasă peste stuh.
In seara dobrogeană e pace-atât de 'naltă
Că simte lipovanul bărbos că Sfântul Duh

Alătura de dânsul făcând să-aplece lotca,
Cu mâna lui l-ajută să tragă de năvod —
Pe când un sbor de berze, vâslind spre Jurilofca,
Și-a rânduie în cruce, deodată, cârdul tot.

Se simte — de greu ce e — că pescuește Domnul :
Năvodul își revarsă comoara pe podea :
Scrumbia și șalăul și mreana, cega, somnul,
Cu solzi de-argint și de-aur curg mană peste ea.

In asfințit, acumă lopata bate ghiolul —
Pescaru 'mpinge luntrea cu greu până la mal.
Și-acum pe când tot cerul se oglindește 'n golul
Cu stele în lumina brumată peste val,

Pescaru 'și face cruce și-alege cu dreptate
In coșuri împletite doar peștii cei mai buni,
Plevușca o asvârle — Și mă gândesc că 'n Carte
Stă scris că va alege Isus și pre cei Buni.

SMOCHINUL NERODITOR

Din viea în terasă vezi marea și Balcicul,
Orașul alb și apa albăstră ca un cer.
Vezi prin frunzișul viei, înaripat caicul:
Și-așteaptă azi stăpânul bătrânul ei vier.

E-un Turc cu barba ninsă și cu turbanul verde.
Sădi întreaga vie, butuc lângă butuc.
Șiragul vieții sale cu anii mulți și-l pierde,
Dar știe orice piersic, cais, smochin sau nuc.

Stăpânului, ce crede întru Christos, i-arată
Ciorchinele cu boabe de galben chihlibar
Și piersica pufoasă ca un obraz de fată
Și vânăta smochină cu inimă de jar.

Dar iată și smochinul neroditor în cale,
Stăpânul se încruntă: — Pe pomul sterp să-l tai,
De trei ani cat smochine în ramurile sale
Și nici un rod nu 'mbie la umbra lui să stai.

Vierul îi răspunde: — Pre el îl lasă, Doamne,
În acest an să fie — să-l sap, să-i pun gunoi,
Și dacă nu rodește îmbelșugat de poame,
Îi voi stârpi la anul netrebnicul lui soi.

OAIA CEA PIERDUTĂ

Stă târla pe tăpșanul de unde până 'n zare
Se vede iarba stepii cu stuhul vre-unui smârc
Ce-și leagănă șovarul şușuitor din care
Deodată se înalță cu aripi mari un stârc.

Și-acum când ziua scade și umbra e mai lungă,
Spre stână vine turma ce pe câmpii păscu.
Se 'ndeasă oaia sură cu umbrele la strungă
Și nori de plumb se lasă pe valea Cara-Sù.

Mocanul însă turma și-o numără — răbojul
Nu-i iese: îi lipsește o oaie din ciopor,
Și părăsind o sută de oi lângă rogozul
Perdelei, singuratic pornește pe pripor.

Ce noapte 'nfriccșată înfruntă! Vânt și ploaie
Și trăsnete și bice de foc neîntrerupt...
Tot iadul parcă urlă să-i fure biata oaie
Ce, rătăcind pășunea, din cârdul ei s'a rupt.

Dar într'o văgăună o vede stând: pe umăr
Se 'ncarcă baciul vesel cu oaia ce pierdu.
Se bucură și Domnul în cer — și fără număr,
La luminiș ies stele sclipind pe Cara-Sù.

FIUL RISIPITOR

Nămolul ars de soare cojindu-se, își crapă
Pe malul bălții pielea clisoasă de broscoi.
Și sub zădufu-amiezii, mânjiți de glod, în apă
Se vâra porcii negri bălăbăcind greoi.

Iși trage turma 'n umbra stejarilor, porcarul.
Cu râțul rămătorii rânează jirul gras...
Dar el, cu traista goală, cu foamea 'n gât, cu-amarul
Pierzării, și-amintește ce nu i-a mai rămas.

Cu ochii lung măsoară pustiul și câmpia
Și sărăcia 'n poarta surpatului bordei —
Flămând, i se năzare conacul vechi, moșia
Cu dealul unde viea se prinde în curmei.

Și parcă-l vede-aevea, înalt, cu fața slabă,
Boerul stând cu masa întinsă în pridvor
Aude cum le spune să 'njunghie degrabă
Vițelul gras, că-i vine un fiu risipitor.

Aud și eu ca fiul porunca dulce, glasul
Boerului ce chiamă argații ce se strâng.
Dar nu știu dacă mie mi-a hărăzit popasu
Părintele pe care l-am părăsit, nătâng.

SEMĂNĂTORUL

Se 'ntinde șesul neted ca apa: arătura
Larg își revarsă valul de brazde pe hotar —
Și pe cuprinsul țării de 'nalți căutătura,
În golul primăverii vezi: clătinat un car

Pe drumul de tarlale cu spini, dudău și bozii,
Doi vulturi mari dând roate, departe, pe-un
[gorgan,
Și 'n fund de zare munții de piatră ai Dobrogii
Ca un chenar albastru tivit pe bărăgan.

Dar el, semănătorul, din tot cuprinsul, vede
Doar grâul greu în mână și brazda sub picior.
De veacuri brazda neagră în brațul lui se 'ncrede —
Și parcă din cățuie tămâie pe ogor

Un preot alb, când pumnul în soare îl ridică
Și își deschide palma larg binecuvântând
Cu rod bogat câmpia — Dar grâul plin când pică,
O parte cade-alături și vrăbiile venind

Mănâncă lacom grâul. Alte seminți căzură
Pe țarina pietroasă și 'ndată-au iăsărit,
Dar, fără rădăcină, păliră de căldură;
Iar altele, picând în spini — i-au năpădit;

Iar altele căzură în roditoare glie:
Au ascultat cuvântul pământului cel bun —
Și una dă o sută, iar alta dă o mie...
Și omu 'n alb cu Domnul se 'ntoarce la cătun.

BUNUL SAMARINEAN

Prin codru se coboară deadrept la mânăstirea
Ce-și iconește turla devale 'n heleșteu.
Ținutul e sălbatic și drumul prin Vlăsia,
Când vii de pe la bâlciuri cu chimir plin, e greu.

Tâlharii îl prădară lovindu-l pe la spate,
În șanțul plin de mure l-au asvârlit ca mort —
Și-au amuțit desişuri, de poteri ncumblate...
Neguțător arată să fie după port

Și-abia răsuflă, omul înăbușit de sânge.
Dar sgomot de potcoavă se-aude — e scăpat!
Egumenu 'n buestru venind, în pulpe 'și strânge
Scurt calul: doar din goană l-a binecuvântat.

Și omu 'și simte duhul din trup cum i se duce...
Dar pocnete de bice răsună lung acum:
Drept credincios boerul ca 'n strană 'și face cruce
Și butca lui se pierde la cotituri de drum.

Și omul stă să moară cu sufletul la gură,
Nu vede pe clăcașul sdrențos ce-l umflă sus
Pe umeri și pornește greu sub încărcătură
Spre turla mânăstirii aprinsă de apus.

Nu-l vede omul, care culcat într'o chilie
Ca așternutu-i albă, viu ochii și-a deschis —
Dar Domnul, care toate le vede și le știe,
Prin Luca pilda veche mult mai frumos ne-a zis.

M O R Ț I I

Zi ca orice zi din sat,
 Zi de aur tremurat
 Și pe plop și pe anini,
 Zi de toamnă cu senin,
 Zi ca lacrima senină,
 Zi bogată în lumină,
 Zi săracă în belșug.
 Oameni gârboviți pe plug,
 Oameni albi și casă albă,
 Pridvor alb cu flori de nalbă,
 Sat de munte, turmă albă
 Răsfirată ca o salbă,
 Sat cu griji și cu nevoi,
 Legănat în car cu boi,
 Sat ca orice sat din țară
 Șopotind a plâns la moară,
 Fremătându-și frunza 'n vale
 Tot a dor și tot a jale —
 Și lumină și lumină:
 Lacrimă fără de vină...

Doarme satul în nămiezi
 Pui de om pe drum nu vezi,
 Doar, alb, jarul soarelui
 Peste urma carului.
 Dar pe drumul văruit,
 Iată, neagră, s'a lungit
 Umbra pustnicului, iată
 Fața lui săpată 'n piatră,

Focul straniu-al ochilor:
Joc de flacări pe comori...
Plin de praf, plin de pământ,
Merge greu, cu pasul frânt,
Și la fiecare poartă
Țipă lung cu vocea spartă:
— Morții azi învie 'n sat...
Umbra lui s'a depărtat.
Neagră-o vezi pe cărăruie,
La bisericuță suie
In clopotnița de lemn...
Iar răscruci în taină gem,
Tot mai stins, mai depărtat:
— Morții azi învie 'n sat...

Sus pe muchia dealului
Țintirimul satului —
Cruci cu lemnul putrezit,
Garduri rupte de nuiiele
Și pustiul pân la stele
Liniștite în sclipit...

Și 'n paraginea cărării,
Pe tăcerea înoptării,
Mai întâi răsună stins
Ca un svon de ape 'n ropot,
Vuet depărtat de clopot,
Lin ca luna care-a nins.

Dar, mai tare pe măsură
Ce lumina lunii fură
Înțelesu-adevărat
Al vâlcelei și-al pădurii,
Crește 'n sbuciumul furtunii
Clopotul nebun din sat.

Și cum sună tot văzduhul,
Iadul parcă își dă duhul —
Nu-l desleagă zece popi.
Și din zarea de coline
Nor de ceață sură vine,
Cade giulgiu greu pe gropi.

Și în umbra ce sporește,
Vezi pământul viu cum crește
Mușuroi pe-orice mormânt
Și în dangăte de sunet
Sparge gropile în tunet
De aramă ce s'a frânt.

Se trezesc pe rând — și iată
Cei de ieri, cei de-altădată,
Cum au fost pe vremea lor.
Totu-i scris de mult la Carte —
Au dat țăr'na la o parte,
Beți, cu braț tremurător.

Plini de umbră, de țărână,
S'au lăsat întâi pe-o rână,
Făr' de grai, făr' de putere.
Țepeni, încă sloi de ghiață,
Stau cu ochii orbi în ceață —
Ceața 'n zorii zilei piere.

Vlagă proaspătă îi prinde,
Au pornit și înainte
Merge vajnic cât un urs
Baciul și în urmă satul
— Cum i-e rangul, cum i-e leatul —
Șiruri, pe pripor s'a scurs.

În răscruci, la dealul mare,
Se opresc privind în zare
Toți cu-aceiași ochi spre sat —
Cei de ieri, cei de-altădată,
Moș, strămoș, flăcău și fată,
Dorule, nu l-au uitat.

Și 'n răscruci, la plopul mare.
Se despart și fiecare
Regăsește pe ai lui —
Turma și-a aflat păstorul,
Fata și-a găsit fuiorul,
Plugul, omul plugului.

Casă, îți primește mortul! —
Nu-l cunoști? Ți-a fost ortac.
Și-a păstrat în groapă portul
Și opinca lui de dac.

Poartă, te deschide largă —
Vin puhoi, abia încap
Câți în pragul tău, pe targă,
Te-au lăsat să-i plângi la cap.

Focule, te-aprinde 'n vatră,
Busuioc, vino la sân,
Câine, gudură-te, lătră —
Vă revin atâți stăpâni.

Plugule, îți vin plugarii,
Săpă, cei care-au săpat,
Turmă, iată păcurarii,
Horă, fata ce-a jucat.

Li te 'nchină pe cărare,
Cucuruz cu frunza în sus,
Și le zi la fie-care
Doina veche cum le-ai spus.

Merg pe drumul mare 'n sat
— Nimeni nu îi ştie —
Merg în ziua mare 'n sat.
Nimeni nu îi ştie.

Merg cu pasul apăsător
— Nimeni nu-i aude —
« Foaie verde cucuruz... »
Cine îi aude?

Merg cu pasul trăgător
— Nimeni nu îi vede —
Merg să sape cucuruz.
Nimeni nu îi vede.

Numai eu şi numai eu,
Nimeni alt pe lume.
Îi văd azi şi-i văd mereu
Numai eu pe lume.

Sap cu dâşii la săpat —
Nimeni nu îi ştie.
Ar cu dâşii la arat —
Nimeni nu îi ştie.

Azi la sapă, mâini la plug —
Morţii toţi cu mine.
Umplu carul de belşug
Morţii pentru mine.

Zi de aur tremurat
Se coboară peste sat,
Zi de toamnă cu lumină
Galbenă ca de sulfină.
Și pe strâmta cărăruie
Umbra pustnicului suie
La clopotnița pe care
Cade cu-o cutremurare
De lumină, alb în sbor,
Stolul porumbieilor.
Și un cântec clar de toacă
Seara 'n sunete-o îmbracă...
Râul îi răspunde 'n șopot
Și strălimpede un clopot.

Unde e că nu-l văzui
Țintirimul nimănui?
Colo 'n muchia dealului
Trece brazda plugului:
Grâul crește într'o zi
Cât e omul și mai și.
Morții ară lângă mine...
Totu-i bine, totu-i bine!
Și lumină și lumină:
Lacrimă fără de vină...
Zi de aur tremurat,
Zi ca orice zi din sat,
Se coboară împăcat.

L I M P E Z I M I

1923—1927

LIMPEZIMI

Din deal, la crucea drumului de-ajungi,
 Când umbrele se fac mai lungi,
 La gârla liniștită de cobori,
 Îți cântă roata unei mori.

Dintre arinii verzi n'o vezi de fel —
 Dar murmurul încetinel
 De ape limpezi legănate 'n scoc
 Te va urma din loc în loc.

Și tremurul' cel proaspăt de arini
 Senini ca râul de senin,
 În pieptul tău de-acuma va cânta
 Așa cum bate inima.

MOARA UITATĂ

Sub sălcii boltite pe iarba din luncă,
Ca păsări de aur se-alungă lumini
La moara pustie ce nu mai aruncă
Pe murmurul apei un cântec deplin.

Cu spatele gârbov, cu barba sa verde
De muşchi şi cu ochii rotunzi — an de an
Îşi uită menirea şi rostul îşi pierde...
Şi moara se schimbă în chip năzdrăvan:

Un Moş al pădurii, cu pletele 'n muguri,
De drumuri şi oameni de mult ocolit,
Dar dacă plăvanii nu rumegă 'n juguri
Şi carul n'aşteaptă să fie golit,

Poporul cu pene: stigleţi, măcălendre,
I-agaţă de umeri un cuib ca un vis
Şi puii de iepuri zglobii îşi fac mendre
Şi, vezi, le primeşte cu suflet deschis.

Şi seara, pe drumul pierdut, căprioare
Sfioase, la pieptu-i de frate bătrân
Îşi strâng botul umed — şi 'n noapte izvoare
Îi leagănă ritmic un sânge păgân.

Și trupul său mare de zeu păduratic
De-acum nu mai știe nici om, nici cuvânt.
În freamătul frunzelor, primăvăratice,
Ce trainic se leagă de vechiul pământ...

Sub sălcii, pe iarba poienii din luncă,
La moara uitată mă voi sihăstri —
Să fiu vietatea de codru ce-aruncă
Ușoara ei umbră pe apele vii.

PLUTA

Prin frunza verde 'nchisă de anini
Privești în ape limpezi până 'n fund
Nisip de aur tremurând lumini
Și pești de-argint încremeniți pe prund.

Vezi răsturnat în râul pământean
De care-amnarul soarelui lovi,
Porumbi în sbor pe-un cer de porțelan,
Cleștar de stânci și codri străvezii.

Dar liniștit ieșind din poala lor —
De-amurg legată 'n rază ca 'n șurub,
O plută a pornit cutezător
Pe ceruri mângâiate de hulub.

Și colo 'n țärm, în luminosul praf
Cernut de soare prin frunzișul viu,
Mesteacăn albi sub aripi de seraf
Primesc pe noapte tainicul sicriu.

IN PĂDURE

De sui prin vica 'n floare sus pe deal,
De lași, pe zări albastre ca un cer,
Zăvoi și câmp — pădurea de tufani
Îți învelește 'n umbre pasu 'ncet.

De ții mereu poteca sub frunziș,
De-auzi în suflet cântecul de cuc —
Ne mai dorind orașul greu de zid,
Nici omul de-azi, nici cărțile de-acum,

Te-oprești din drumul dus peste poeni
La un bordei bătrân de pădurar...
Și câinii toți cum latră la boer,
O fată spune:— Tata e plecat

În Valea-Mare, la silvicultor...
Te uiți la ochii ei, la trupul ei,
Și-ți vin în minte sălcii din zăvoi
Și râul plin de soare, plin de cer.

PIERSICUL

La cotitura drumului din vie
Ce suie 'n limpezimea lui Prier,
In zori de zi m'opresc să nu mă ştie
Un piersic proaspăt înflorit pe cer.

Cum se desface neted din lumină
Şi-i frânge clarul tremur cu nesaţ:
Un tânăr zeu pe ţărmul de colină
Mi-aduce scoici trandafirii pe braţ.

Şi cum prin vânt, cu ramuri aripate,
Se-avântă 'n trunchiul svelt ca 'ntr'un picior
Şi svârlă capul luminos pe spate.
Aerian încremenit în sbor —

Să fiu un trup de om îmi e ruşine
Şi îmi blestem făptura mea de azi...
Prier, tu frate bun, mă fă ca tine:
Un piersic cu dumnezeesc obraz.

PROECT DE TEMPLU

Pe vârful dealului de unde vezi
Albastrul șes al vremii și al zării,
Răsar cu seara, svelte, din livezi,
Și albe ca fecioare 'n portul țării.

Păstrând în mers cadența unui joc
Sau ritmul unui șir de prășitoare,
Coloanele înmărmurite 'n loc
Înalță, cum duc fetele urcioare,

Un dar de foi ce cade din ghiveci
Cu vițe împletite în lumină
Bălae, ca păr blond pe umeri reci.
Senine 'n gravitatea lor deplină

Adună armonia ce s'a dus,
Și-altarul unde nimeni nu se 'ndură
La jerfă când e soarele 'n apus,
Il văd pătrat, cu duh de piatră dură.

HANUL CU RÂNDUNICI

*Colo 'n umbra nucului
Stă din vremea Turcului,
Leagănul urzicilor,
Hanul rândunicilor.*

Han vestit la drum de țară, han cu strașina afară,
Vechi de când e lumea — spun
Căraușii cu chervanul cari pe vremi își lăsau banul
Pe-o bărdacă de vin bun.

Stai de-acum cu mușchi pe șită, cu pridvorul prins
[de viță,
Cu păianjeni în gârlici.
Intră slobod, ies pe ușă, ca o rază jucăușă,
Miile de rândunici.

Țe-a uitat de-o viață drumul, nu mai suie seara
[fumul
Hornului pe 'ntins hotar,
Carele n'o să le cearnă, cum vin grele din povarnă,
Primitorul tău umbrar.

Surugiii de-a călare n'o să-ți bea în drumul mare
Țuca de-aur și nici când
De haiducii lați în spete, lăutari pe îndelete
N'o să-i mai auzi cântând.

Han uitat la drum de țară, han cu strașina afară,
Han pustiu și părăsit,
Dacă nimeni nu coboară în cerdacul de-odiniară —
Eu la tine am venit

Ca să-mi fii, han vechi, tovarăș, ca s'adorm la
[vatră iarăș,
Să mă scol în zori aici...
Soare, pretutindenii soare: nici un om, dar prind
[să sboare
Până 'n suflet rândunici.

CASA CU LILIA

Lumina lunii albe văruî
Pereții casei cu plăpândă nea,
Ca 'n capătul aleelor pustii
Și 'n mine așa albă să mai stea.

Și-odată nucii îi umbriră mult
Pridvorul nalt străjuitor de lunci,
Ca răzemat de stâlpi să mai ascult
Prin frunza de-azi șoptirile de-atunci.

Și 'n vremuri florile de liliac
Nespus o îndrăgiră, ca și-acum
Să mă oprească tainic în iatac
Trecutul ei închis într'un parfum.

Și stele altădată nopți în șir
Brumând lumini în casă au intrat,
Ca 'n geamul clar ca piatra de zamfir,
Să mă 'nfior de raze săgetat.

CĂLUȘARII

Potop se revarsă pe luncă seninul.
Să frigem iar mielul hoțeste, pelinul
Să-l bem sub umbrare de frunze prin care
Lumină de soare se cerne 'n pahare.

Iubito, îmi adă urciorul cu vin —
Din vremuri bătrâne ca basmul sabin,
Să-mi chiami în poiană la umbră de-arțari,
Cu regele mut, cei cinci călușari.

Se 'nșiră cu steagul; cu toți deodată
Pornesc, stând pe loc, o fugă ciudată.
Picioarul lor, iute cum e căprioara,
Nu-l prinde nici naiul, nici dibla, nici vioara.

În alb, cinci mesteacăni se leagănă 'n vânt.
Stă mortul lor rege întins pe pământ
Și 'n juru-i se strâng și iar se desfac
Cinci aripe albe de lebezi pe lac.

Acuma, spre scară, e jocul mai lesne.
Cu pene de soare din creștet la glesne,
Cinci flăcări lumina o scad și o suie,
În umbră stingând-o pe vreo cărăruie.

E goală poiana, e gol și paharul.
Asvârle iar noaptea cu stelele zarul.
M'oi duce, m'oi pierde, ca jocul latin —
Iubito, îmi adă urciorul cu vin.

AMURG IN DELTĂ

Cât vezi cu ochiul, verde, păpurișul
Se 'ndoaie 'n vântul serii, foșnitor.
Din când în când și-arată luminișul
Un ochi de apă moartă. Un cocor

Cu aripa deschisă se ridică
Din stuf, sfâșietor de trist scâncind,
Sau cai tătari, dând roată fără frică,
Sălbăticiți, nechează pe un grind.

Amurgu 'mbracă Delta toată 'n aur
Cu turla unui sat lipovenesc,
Dar umbrele ostroavelor de plaur
Albastrul cenușiu îl împânzesc.

Vaporul taie noaptea șoptitoare
Și valul ce se întunecă 'ntr'una,
Când cele cinci coline cresc în zare,
De aur vânat cum e pruna.

SĂLCII

Ca zei bărboși, bătrâni ca și diluviu,
Din ape revărsate cum răsar
Cu tot frunzișul aplecat în fluviu,
Îți par un pâlc de lipoveni pescari,

Acolo de când lumea, ce-și aruncă
Tremurătoarea plasă pe-un hotar
În care apa gârlelor din luncă
Se limpezește 'n ceruri de cleștar.

Și cum amurgul picură cu stele
Prin frunza lor, de-acum argint topit,
Au fulgerat sclipind printre rețele
Și 'n licăriri de pietre s'au smucit

Pești mici de aur viu în apa vie...
Pe când vaporul nostru s'a tot dus,
Lăsând pescari sau sălcii — nu se știe —
Să-i prindă 'n mreaja 'ntinsă de apus.

CEAMUL ALBASTRU

Din ape străvezii ca o lumină
Ce-ar dăinui în seară pe-o vâlcea,
Din ceruri răsturnate 'n fugă lină
Curgând nori albi ca peștii pe sub ea,

Corabia cu pânzele închise
Răsare straniu de albastră ca 'n
Imagini prinse în colori de vise
Un stârc de-azur pictat pe porțelan.

Pustie stă și nemișcată, n'are
Nici viață și nici rost, nici marinar...
Și cum vaporul nostru-o lasă 'n zare,
Intr'un amurg aproape ireal

Deodată ridicându-și pânza toată
Pornește lunecând cu valul viu —
Stârc minunat ce sboară și înoată
Pe Dunăre, cu pieptul siniliu.

SULEIMANIE

Cad frunzele greoi din pomul înserării —
Un muezin vrăjind pe sus, le-a scuturat.
Ba nu — porumbi brumați pe marmurile scării
Ca umbre, deșirând albastru, au sburat.

În pene păsări duc amurgul pân' la Pera...
Dar noi, lăsând pe-aripi văzduhul, ne-am oprit
În curte logodind geamia cu tăcerea
Și chiparoșii suri cu cerul înflorit.

Privim Stambulul cum treptat în vis se pierde,
Amurgul cu turban de neguri strâns pe cap,
Îl duce sub un cer de sticlă roz și verde
În care sulii lungi de minarete 'ncap.

Ca un copil suflând ușor clăbuci cu paiul,
Cu raza-i umflă 'n zări cupole de geamii —
Orașul ireal se clatină ca raiul
Și de-o să sboare 'n cer deodată, nu mai știi...

Căci surd în Ramazan a bubuit semnalul.
Sunt stele sau lumini ce pe moschei răsar,
Când sufletul în bărci își tremură fanalul
Pe-un Corn de Aur stins și vânat, spre Fanar?...

EYUB

Le-aprinde amintirea sclipirile pe rând:
Mormintele, geamia,
Prin chiparoși amurgul brumând și tremurând
Și 'n suflet nostalgia

Acelui praf de aur suflat pe ape vii
Jucând pe cornul mării...
Fantasmagoric faur, Eyub, de ce învii
Caicele visării?

De-argint caicul lunii se leagănă pe cer,
Pe Cornul-de-Aur vine
Caicul Șehrazadei ca un coleopter
Cu aripi de rubine.

Fântânile moscheii albastre plâng încet
Lumina lor ce piere,
Și-o chiamă muezinul suit în minaret,
Zadarnic. În tăcere

Pe chiparoșii negri, ca umbre cad vulturi.
Mormintele sub lună
De-acum sunt capre albe pierdute prin păduri.
Dar noaptea își adună

Harapii în burnusuri de umbră și de vis.
Și una câte una
Priveliștile 'n mine lumina și-au închis
Cu lampa și cu luna.

FÂNTÂNA CU PLATANI

Fântâna cu plantani de lângă țărmul mării
La care ne-am oprit cu umbra în amurg
În cântecul domol, ce nu-l pot da uitării,
De valuri ce se sparg, de ape care curg.

Fântâna unde vin cu vasele de-aramă
Cadânele să-și ia un dar curat, din plin,
Vrăjită e — ți-o spun — și dorul meu — ia seamă —
În juru-i sboară greu: un porumbiel străin.

Pe Marmarà se duc cu aripe de lebezi
Corăbii în amurg... Și pierе zi și an;
Dar aplecat ușor pe apele ei repezi
Obrazul tău îl văd în umbră de platan.

Sunt zile sau sunt ani de când pe țărmul mării,
În limpezimi adânci fântâna l-a închis?
Platanii tot foșnesc, și nu pot da uitării
Murmurul de pârâu rostogolit prin vis...

NOAPTE PE ȚĂRM

Pe câmp: velinți de soare, pe mări: sidef de lună.
Și sufletele luându-și ecou nenumărat,
Pe când tot mai aproape — auzi? — talazul sună
Din plaja pământească la plajele din lună,
Coborîtor pe scara de-argint ce-a tremurat.

Când din tărâmul nostru la țările din lună,
Nălucitor, o liră de-argint s'a destrămat...
Și când tot mai departe — auzi? — talazul sună,
Pe câmp cu fulgi de soare, pe mări cu solzi de lună,
Când zorii și cu noaptea privindu-se au stat.

LUMINA LUNII

Lumina lunii pline alunecă în casă.
Toți înecații nopții și-înălță în oglinzi
Ca 'n ape fața albă și iar la fund o lasă
Când, luna ca să iasă, obloanele le prinzi.

Și iată-o și mai albă, tiptil ca o pisică
Se suie pe burlane, pătrunde prin ferești,
Sărută lung și ochii închiși și gura mică,
Și cea mai tăinuită iubire n'o ferești.

Dar părăsind orașul, răzbate pe câmpie,
Se scutură deodată de praf să n'o mai văz,
Măsoară iepurește păduri, livezi, moșie,
Ciulind urechi de raze prin verdele ovăz.

STELE

Cum ne aplecăm pe livezi
Aripile nu ni le vezi;
Vezi numai, veghind prin arțari,
De foc ochii noștri prea mari.
Strălimpezi la trup și obraz,
In ape curate de iaz
Pătrundem cu cerul întreg.
Dar oameni făcuți din pământ
Făptura nu ne-o înțeleg,
Făptura de rază și cânt.
Privighetoarea doar ea
De noi de știe ceva,
Și frații luminii mai mici
Pe care îi crezi licurici,
Și vântul prin frunză foșnind,
In noapte foșnind.

PRIMĂVARĂ

Din tren, în zori, văd cerul ca o apă
Prea limpede cu scoica lunii 'n fund.
Plopi nalți la luminișuri dau să 'ncapă:
Iscoade sunt și zările pătrund.

Spre răsărit ard coifuri parcă 'n pară,
Cu jar de aur suliți se aprind;
De-acuma gloata umbrei o să piară.
Arcașii tainici arcurile 'și prind.

Dar meri și peri și pruni de pe coline
Răspund și ei, trăgând cu praf de flori,
Și 'n bâzâit de gloante de albine,
Desfășură un lanț de trăgători.

Podgoria-i toată nouri de șrapnele
Incremenite 'n aer de Prier.
De raze fugărite rândunele
In escadrile răslețite pier.

E soarele biruitor. Cireșii
Au ridicat, învinși, steag alb în vânt.
Livezile își numără plăeșii.
Un cuc dictează pacea pe pământ...

Lumină pretutindeni! Primăvară
Și verde proaspăt ca un suflet nou
Și mieii albi ca merii albi din țară
Și pace 'n gânduri vechi și 'n grâul nou.

Și sus, pe zarea vremii, ca o dungă
De mări albastre cu scipiri de neă,
Bucegii neclintiți, pe când se-alungă
Și tren și primăveri și viața mea.

DOR

Prin ploaie 'n strada plină de tumult,
I-aud șoptirea tainică demult.

De stau buimac, la fie-ce vitrină
Îi văd în tremur pânza de lumină.

Pe-alături de-mi râd fete pe furiș,
Zăresc doar sălcii svelte 'n luminiș.

Mă duce val-vârtej o gloată oarbă,
În luncă mă trezesc trântit pe iarbă.

Un trecător grăbit m'a îmbrâncit,
Din cer o barză cade liniștit.

Pe-asfaltul ud clipește-un felinar,
Stă prima stea pe-al apelor hotar.

Cu vuet surd motoare demarează,
Toți greerii de clacă se așează.

Un far de-autobuz mă pironește,
Pe Argeș suie luna fără veste.

DRUM DE SEARĂ

Ți-aduci aminte seara de sub munte
În țară ce privește către Jiu?
Catapeteasma culmilor cărunte
Purta chenar de aur stacojiu.

Mestecenii cei albi veneau în pâlcuri
De lumânări cu sfeșnice de-argint;
Soborul stelelor citea cu tâlcuri
Adânci, în stranele de mărgărint.

Și cum treceam pribegi cu toamna 'n țară,
Ardeau mestecenii frunzișul rar
Și-l dăruiau în lacrimi de ceară
Topite 'n pacea mare de altar;

Pleşuvii munți îngenunchiau în zare
Trudiți de mers ca peregrini bătrâni.
Mătăniile de oi coboritoare
Se deșirau în drumul dela stâni.

Bisericile vechi, purtând potcapul
Monahilor pe turla lor de lemn,
Blagosloveau; troițele cu capul
Atâtor sfinți uitați ne făceau semn.

Dar noi, nebuni, nu ne-am oprit trăsura,
Ne-am dus — păgâni grăbiți — spre Polovraci:
De pretutindenii ne-arăta pădurea
Copaci schimonosiți ca niște draci.

IMAGINI, TOAMNA

Se clatină galbene păsări
ușor pe părul din vie.
Nu, toamna își pregătește
iar stolul de frunze pribegi.
E aerul limpede astăzi
ca apa 'n pâ râul de munte,
Și singur un nor mai sclipește
pe ceruri — un păstrăv de-argint.

PASĂREA TOAMNEI

Pădure rărită de sunet și frunză,
Mulți granguri cu boabe de soare rechiemi
În seara ce umblă prin ulmi să se-ascunză?
O pasăre sură cu sbor obosit.

Ușor să n'o sperii, prieten — ușure.
Despică în taină frunzișul s'o prinzi.
Dar iată 'și desface aripele sure
Greu pasărea toamnei în sbor obosit.

Tăcută, pe cracă uscată se lasă,
Departe, departe, să nu poți s'ajungi.
Și 'n liniști de aur, foșnind a mătasă,
Sur, fâșie 'n frunze un sbor obosit.

Iai praștia? Frate, ai gânduri haine?
Stai! Moartea pornește cu aripi și ea —
Și 'n sura pădure străină de tine,
Plângi pasărea mută cu sbor obosit.

CIȘMIGIU DE TOAMNĂ

Verde nou al primăverii, roș al florilor de vară,
Toamnă, galbenul din frunza ta târzie mi-e mai
[drag,
Fie că 'n velinți tăcute inimi de-aur le presară,
Fie că foșnește 'n taina mătăsosului tău steag.

Zi senină, zi rodită ca o poamă de lumină,
Câtă floare prea de vreme scuturată, te-a dorit
Să te pot culege astăzi — cer și suflet și grădină —
Cișmigiule de toamnă, de-amintire biruit.

De pe podul ce oglindă arcu 'ntins al pietrei sale
Peste apa unde lebezi dorm pe teiul tremurat,
Cine m'a chemat pe nume, cine m'a oprit în cale?
Umbra ta de altădată și un ram îngânduia.

Verde dor al primăverii, foc al dragostei din vară,
Toamnă, părul de-aur moale al iubirii mi-e mai
[drag
Când strivesc și ani și zile ce covorul tău presară
Și-mi foșnești a moarte 'n suflet, mătăsos și
[galben steag.

POETUL

Zidarul daruri tari aşează,
Şi creşte zidul din belşug.
Ţăranul ţarina brăzdează,
Şi pânea iese de sub plug.
Pescarului în râu răspunde
Argintul undiţei, şi 'n unde
Un păstrav — aur tremurat.
Şi răsplătindu-i viclenia,
Vierului ce sapă viea,
Paharul varsă vin curat.

Tu singur, stai nătâng de-oparte
Legat, ca umbra de zaplaz,
De înflorirea ce nu 'mparte
La nimeni fragedu-i obraz.
N'ai sapă, plasă, plug, mistrie:
Cu ce poţi prinde ce-o să fie?
Cu gol în mâini, mereu milog?
Când haruri binecuvântate
Răsar în strai de noutate
In sufletu-ţi rămas zălog.

VRACIUL

Prin astrolabe, hărți, hrisoave moarte,
Șopârle, șerpi și bufnițe 'mpăiate,
Zadarnic cerci puterea lui — ai parte
Doar de bucoavna strâmbă de pe carte.

Ca tine și ca mine e, și n'are
Nici barba lungă, nici halatul mare,
Când nu-l aștepți atuncea îți năzare
Atât de simplu că te-a prins mirare

Că nu poți face tu ceea-ce face.
Pricepi tot ce-ți vorbește deși tace,
Cum pomul lasă umbră, el dă pace,
Și câteodată, seara, se preface

Că ia un pumn de lut și că-l frământă,
Cum fac copiii ce pasc vitele la țară...
Și-o pasăre adevărată cântă
Și scapă vie palmei lui și sboară.

DRUMURI

E drumu 'n dimineață ce suie la pădure
Și fără pod își udă piciorul în pârau,
Când lasă orice tufă de smeuret să-l fure
Și de-orîșice poiană uitată-i pare rău.

Iar peste mări, de soare ursit să fie dungă
In spuma de o clipă pe valul milenar,
O, cât mai drag e drumul ce tremură s'ajungă
La liniștitul ostrov visat de marinar.

Dar cerurile toamnei îl leagănă, și 'n mine
Ca 'n ele se deschide strălîmpedele drum,
Ce mîngâie 'nserarea cu aripile line
A stolului ce 'n zare mai clatină un fum.

INSERARE

Deschide ochii. Seara în geam se depărtează
 Și casele și pomii s'au desrădăcinat:
 Plutesc spre nesfârșitul seninului curat,
 Și totuși nu te teme, căci mâine ne vin iarăș—
 Dar gustă clipa 'n care un Dumnezeu creează
 Din fiece lumină o stea ce-a tremurat
 De dorul fără margini al cerului tovarăș.

Tot ce vedeai cu ochii, de-acum s'a turburat.
 Tot ce-atingeai cu mâna, de-acuma încetează:
 În tine fața lumii la față s'a schimbat.
 Închide ochii. Noaptea te binecuvântează.
 Închide ochii bine, să vezi adevărat.

INTERIOR

Pe scrinul scund, pe masa de mahon,
Cleștarul cupei picură amurg.
Pe liniștea lăutei fără svon,
Pieziș petale de lumină curg.

Atinsă, struna tainic a sunat...
Și Sân-Nicoară din icoane vechi
Rămâne mut cu deget ridicat
Și cântecul tăcerii în urechi.

Se cern garoafele de Luchian
Și sângerate cad din rama lor,
Prin florile unui chilim oltean
Sperioase păsări se înalță 'n sbor.

Pe-o strachină un cerb a tresărit...
Și de pe raft, din fie-ce volum,
Poetii ies s'asculte liniștit
Un cântec risipit ca un parfum.

CĂPRIOARA DE PORȚELAN

Pe masa mea un pui de căprioară
Prietenos deschide ochii puri.
Și da ă în poiană o să moară
De glonț rănit un frate din păduri,

Și dacă la izvoare o să plângă
Cu botul ud de sângele prelins,
Știu bine: nici o moarte n'o să frângă
Căprița liniștită cu trup nins.

Ce clar privește! Parcă înțelege
Cu umblu să-i fur taina într'un vers.
Dar care vers veni-va să mi-o lege
Cum stă oprită 'n suflet și în mers?

Cu capul mic și fin lăsat de-oparte,
Ciulind ușor urechile-i de ciută,
Pândește cum pândesc după o carte
Făptura ei necunoscută...

Și zile fug și trece an de an...
Imbătrânesc... și-un pui de căprioară
Deschide mari doi ochi de porțelan
Din lumea unde moartea nu omoară.

MINIATURĂ PERSANĂ

Albastrul șters al cerului de seară
Coboară ca să 'nalțe chiparizi
Intune ați, din cari pieziș sburară
Columnii albi. Lungi gene să deschizi

Să vezi într'o grădină cercuită
De piatra zidului în trandafiri,
Cu ochi preț mari și degete subțiri,
Fe ior de împărat cu-a lui iubită,

În rochi de fir și de mătase verde
Și cu șalvari de borangic prin cari
Ca luna plină printre nori fugari,
În joc molatec, trupul gol se pierde.

Pe când o căprioară fără teamă
De mângâieri, le 'ntinde botul sfânt —
Și se privesc tustrei și nu-și dau seamă
Că veacul lor s'a dus de pe pământ.

PEȘTII ROȘII

Amurgul suflă aur verde 'n geam —
Un pom cu foi de foc e un mărgean,
Sub pavăza tomnaticului ram
Se-aprinde somnul apei din borcan.

În cercul luminosului cleștar,
Trei pești de aur roșu s'au lăsat
Inchipuind pe-al zărilor hotar
Trei păsări într'un sbor îndepărtat.

La nesfârșit de sticlă se lovesc,
În străveziul aer ca 'ntr'un zid,
Și raza evantaiului ceresc,
Stropind luciri, o închid și o deschid.

Și 'n geamul de penumbră fumuriu,
Când apa înoptează până 'n fund,
Trei raze, logodind argintul viu,
În colb muiat de lună, se ascund.

LALELE

De pe podele urcă valuri moi
De umbră și pe masă se întind.
Oglinda-și limpezește iazul mort
Intr'un izvor cu seara cristalin.

Lumina sboară vie peste geam.
Amurgul din afară le-a uitat
Lalelele ce galbene mai ard
In sfeșnicul subțirelui pahar.

Potirul nou al florilor e pumn
Inchis ușor pe câte-un licurici.
Potirul lor de porțelan acum
Își strânge 'n umbre focul licărit.

Lalele stinse din odaie fug,
Oglinda 'n apa morților le ia,
Năluca lor în vis rămâne fum.
Așa doresc și sufletu-mi să stea.

CLEȘTAR

În fața ferestrei am pus o oglindă,
Mălinii grădinii se scutură 'n ea.
Petale răslețe în sbor se perindă,
Petale nebune n'apucă să stea.

Să prind neaua verii și-o floare ce moare,
În fața oglinzii am pus un pahar.
Intrânsul răpisem o rază de soare
Curată ca trupul crescut din cleștar.

Să-opresc desflorirea și clipa plăpândă,
Din zori până 'n vremea când umbrele curg,
Cu vraja și vrerea și visul, la pândă
Voi sta să mijească 'n oglindă amurg.

Atunci doar — iatacul, privirii când scapă
Și-l vezi, înăuntru de suflet, închis —
Paharul primește pe-albastra lui apă
Petale ce pururi palpită în vis.

ICOANA CU BUSUIOC

Pe zidul alb spoit curat,
Argintu-i vechi se deslușește
Intr'un arhondaric uitat
In svon de clopote de Paște.

De când o noapte ne-am privit
Sub o icoană făcătoare
De mari minuni. Sunt ani de vis
De-atunci și amintirea moare.

Nici mănăstirea n'o mai știu,
Nici care îmi era iubirea,
Dar din trecutu-mi azi pustiu,
In busuioc uscat învie

Icoana sfântului noroc
Cu-argint de suflet învelită...
Și-o văd mereu și 'n piept o port
Ca o lumină liniștită.

SOMN CURAT

Prin perne 'n moliciunea lor de puf
Cu trupul descordat ca și un arc,
In somn, fetița 'și lasă brațul pur
Să curgă 'n vis ca șipotul în Mai.

Bălaiul păr în bucle-a răurat
Lumină vie până pe covor.
Așa dormind văzui pe cer un ram
In noru-i alb ce n'avea încă foi.

Așa dormind am pomenit un râu
Cu muguri mari de stele la un scoc...
Și m'am mirat și m'am cutremurat
Și-am împietrit de teamă să n'o scol.

CÂNTEC DE LEAGĂN

Dormi, dormi, să te-adorm ți-am adus
Fluturii, frunzele, florile
Și norii tiviți de apus
Ce sboară pe sus,
Serile, stelele, zorile,
Să dormi ți-am adus,
Ți-am adus.

Dormi, dormi, să te-adorm ți-au șoptit
Grâul, pârâul și râul
Și moara cu glas adumbrît
De vânt potolit,
Grangurii, graurii, greerii,
Să dormi ți-au șoptit,
Ți-au șoptit.

Dormi, dormi, să te-adorm ți-au atins
Umărul umbrele, undele...
Sărutul lor ochii ți-a stins,
Pe pernă au nins
Visele, vrerile, verile...
Și somnul te-a prins,
Mi te-a prins.

ALT CÂNTEC DE LEAGĂN

Să-mi adorm copilul — lin și lin, tiptil,
Leagăna-mi-l cântec, cântec leagă-mi-l —
Prind de geamul lunii,
Unde trec colunii,
Sufletul din mine, sufletul ca bruma,
Să nu vadă bine cât de rea e lumea.
Ușure, ușure, ușure de tot,
Să-mi adorm copilul visului, să pot.

Să-mi adorm copilul — greu și greu și greu,
Inimă nu bate, inimă mereu —
Fă-te să se culce,
Sânge: șoaptă dulce.
Lacrimă amară: murmur de izvoare,
Să n'audă 'n seară cât de mult mă doare.
Ușure, ușure, ușure de tot,
Să-mi adorm copilul visului, să pot.

ARTĂ POETICĂ

Mi-am urzit din sunet și coloare,
Din cuvinte dure, zi de zi,
Turnul versului înalt în care
Imi adorm durerea de-a trăi.

Zi de zi și lună după lună,
Izvoresc din mine ca din mări
Insule de gânduri, ce adună
Cânturi fremătând peste uitări.

Ani de ani și clipă după clipă,
Vierme de mătase m'am făcut,
Fluturul simțindu-l, ce 'n aripă
O să-mi schimbe brațele de lut...

Dar cum stau cu lampa lângă mine
Și cum scriu: un singur țipăt greu
Din odaia-ți de bolnavă vine —
Și ce mic, ce gol e visul meu!

MĂRȚIȘOR

Privești de pe poteca ce urcă 'n deal la noi,
Din zbor întâia barză cum cade pe zăvoi.

Vezi trenul care intră încet de tot în gară
Și omul care sapă și plugul care ară.

A nins cu nea de floare pe prunii din livezi
Și munții dela Rucăr cu iarna lor îi vezi.

Auzi pe sub podgorii un câine care latră.
Te simți legat de toate — nu poți urni o piatră.

Aceste lucruri simple ce veșnice îți sunt!
Ce sfântă bucurie descoperi în pământ.

Ce limpede te chiamă un cuc: odată, două —
De fiecare dată ți-e inima mai nouă.

De fiecare dată mai trainic te unești
Cu farmecul acestor priveliști câmpenești.

În gară, iată trenul a început să miște.
Toți pomii ninși, pe dealuri îi flutură batiste.

Gâlgâitor, din iarbă un șipot s'a trezit.
În tine și prin ramuri e cerul limpezit.

Ce râsete, ce chiot pe drumurile viei —
Pe unde-au mers părinții îți duci și tu copiii.

O nouă viață astăzi de viața veche legi,
Dau muguri pretutindeni din veștedele crengi.

Cu apa ei lumina ți-a botezat câmpia.
Ce pace e pe omul în alb ce sapă viea,

Pe barza ce se duce pe Argeș tot în sus,
Pe-adâncul rost al vieții la care te-ai supus.

PRIER

Bubuiitor, furtuna lung pe zăvoi răsună,
Ca o caleașcă 'n goană pe o podișcă, tună.

Cad firele de ploaie și soarele cu acul
Luminii mi le coase ca să cârpească sacul

Acestor nori zănatici cari lasă tot mai rare
Rubiele transparente, pomană pe cărare.

Miroase gardul viei a iarbă și a ploaie.
A tras din nou furtuna cu pușca prin zăvoaie,

Dar n'a putut să 'mpuște, vezi, pasărea ce are
Polei pe vârf de aripi și-albastru pe spinare,

Ea sboară, sparge norii, așterne pe hotar
Seninul primăverii cu sufletul tău clar.

Departa-s norii negri, îți fluieri câinii și,
Spre fetele ce sapă cântând în vie, sui.

Zâmbești la toți copacii — ei astăzi îți sunt frați —
Și uiți de Capitală, de genii, de confrăți.

La Capșa, în bocalul lor de literatură,
Stau — gogoșari — maeștrii acriți de-atâta ură

Și castraveți — discipoli verzui ca murătura:
Doct, picură oțetul în șvarțuri. Cască gura

Prin abureala sticlei, din stradă, liceene...
—Păzea!—printre picioare, sbucnind din buruene,

Vătuiul o tulește de vale... și-a fost dus.
Toți câinii după dânsul—iar tu privești de sus,

Râzând cu hohot, fuga ce 'n râpă se prăvale...
Zău, nu regreti că astfel n'ajungi în manuale.

FLORAR

E Mai și 'n codru cucul îmi cântă drept în față.
Cu soarele poteca pornește 'n dimineață —

Cu drumul și pădurea, hai murgule, la deal!
M'oi legăna în pasul tău legănat de cal,

Prin pânzele luminii zări-voi de departe
Și Argeșul și lunca deschisă ca o carte,

În care — slove negre — un cârd răsleț de oi
Înșiră versuri simple la margini de zăvoi.

O, cât ași da ca Domnul să-mi hărăzească darul
Să pot să le descopăr și eu abecedarul,

Dar sunt un om și nu pot citi decât cerneala.
Prin frunzele în tremur, o pasăre sineala

Din pene își arată — să fie cerul, ea?
Pe vârful de deal, strâng frâul și mă ridic în șea.

S'o luăm spre Valea Popii, s'o luăm spre Valea
[Mare,
Spre Izvorani să mergem? — Tot una mi-i. În zare

Negoiul alb m'așteaptă de când copilării.
Hai, murgule! și du-mă, în voie, unde-i știi.

Străbate o pădure, coboară și iar suie,
Ajunge o poiană în cap de cărăruie.

La poalele poienii, dosită de ariniști.
O apă lin își mână strălimpezile liniști.

O moară stă bătrână, uitată pe pârâu
De oamenii din sate cu holdele de grâu.

Dar roata ei mai cântă, de apă dusă rar,
Și macină polenul luminii din Florar.

CIREȘAR

Deschide poarta lunii cu coșul de cireși!
S'au îmbrăcat cireșii în roșile cămeși

Și zarea în lumină de aur în spre seară.
Auzi cum cântă 'n luncă, lung, roata dela moară!

Arinii ei din sita ușoară de frunziș
Li cern pe-oglanda apei luminile furiș

Și săgetând penumbra la stăvilarul morii
Se-alungă rândunele și fulgeră prigorii.

Călare vii în voie pe bunul buestraș
Pe care iarba 'n margini de șanț s'o pasc -l lași.

Ți-au cunoscut prin ramuri mari pălăria
Și' n drum îți dau binețe cosași ce merg la vale,

Dar te gândești la fata morarului ce are
Obraz ca pâinea rumen și 'n păr mălai de soare.

Te-așteaptă colo 'n umbra cea veie sub a țari —
A alergat și-și ține cu mâna sân tar

Și mici ce bat odată din două aripi sub
Cămașe, cum ar bate din aripi un hulub.

Nici numele, nici neamul nu-l știi—știi că ți-e
[dragă:

Cu drag îi culegi gura gustoasă ca o fragă,

Și-un trup cu miros proaspăt de proaspăt măciniș
Pe malul gârlei limpezi se lasă pe pîundiș.

Se duce apa — fata s'o duce ca și ea.

Copita-și bate murgul ce nu mai vrea să stea,

Incaleci, îi dai drumul, scapi frâu 'n pumnii tăi—
Te duci prin grâul serii cu cântec de câr tei.

CUPTOR

Și-a pus, se vede, Domnul pământul în cuptor
De coace ca o pită sub cer dogorîtor.

Prin iarba arsă greeri cu țârâit prelung
Tăcerea nesfârșită a zilei o împung,

Iar apele luminii se joacă pe zăvoi.
La iazul scurs dorm bivoli cu botul în noroi,

Dorm oile în roată, cu umbra, sub stejar,
Ca pietrele de moară dorm boii lângă car,

Și pe sub car cosașii cu capul pe cojoc...
Pe cer, vulturul negru virează stând pe loc.

Fâșâituri de coasă se-aud în vre-o poiană,
Dar tac înfricoșate de-a liniștei dojană.

În vânt — dar unde-i vântul? — se 'ncearcă tocălia,
Dar tace și-ea de teamă să nu trezească viea...

În casa răcoroasă și cu obloane trase,
În vechea mea odaie vrea visul să mă lase —

Încet îmi deschid ochii să nu mă 'nșele parcă;
Trecutul și-amintirea tot gândul mi-l încarcă.

Pe valuri de lumină las vara să mă poarte —
Dă-mi tu, bibliotecă din vremuri dragi, o carte

Vrăjită cum e cartea ce o citești întâi,
Să-i pun iar talismanul deschis la căpătâi.

Din rafturi iau volumul și Robinson Crusoe
Cu papagalu-i verde îmi intră iar în voe.

O, Doamne, ca tovarăș de viață ține-mi-l —
Păstrează-mi pân' la moarte un suflet de copil.

GUSTAR

Nu-i vară și nu-i toamnă: e vremea când în tine,
Pe înserări senine, un dor de ducă-ți vine.

Când nopțile sunt clare și cerul e paharul
De sticlă care zvârle cu stelele, ca zarul

Pe drumuri depărtate să prindă călătorul.
Pe casa părăsită voi trage greu zăvorul

Și voi porni la ceasul când toaca bate rar...
Tăind călare vadul sub lunca din hotar,

Opri-voi murgu 'n spume pe malul rupt de ape,
In ochi să-mi iau atâta cât sufletul încape:

Zăvoiul plin de umbre, ca un altar colina
Și 'n soare-apune munții încremenind lumina.

Sorbi-voi haiducește privirea până 'n fund
Și pe cleștarul serii nu voi lăsa, rotund,

Decât un bob de rouă ce licăre plâpând —
Intâia stea îmi arde în noapte și în gând.

Strâng bine calu 'n pulpe și pinteni dau s'ajung
La hanul vechi ce-aține sub plute drumul lung.

Imi leg de-o plută murgul și bat în poartă sâlnic
Ca să-mi răsari, voinică, hangiță strânsă 'n vâlnic,

Cu ochii de vădană, cu brațul alb și plin —
Să-ți cer culcuș la noapte și o oca de vin.

Mi-aduci, cu rața friptă pe varză, vinu 'n oală —
Te 'ntreb mirat: — Să fie chiar hanul lui Mânjoală?

Dar nu răspunzi și 'n juru-mi e cald, icoană nu-i,
Miroase a iubire, a mere, a gutui.

VINICER

Ajuns în miez de toamnă, îți dai cu spaimă seamă,
Când chiotă culesul în drumul lui spre cramă,

Că despre lucrul viei vorbit-ai prea puțin.
Și totuși — o, poete uituc — ce subiect plin

De poezie gravă aveai la îndemână:
Cum vița peste iarnă adoarme în țărână

Ca omul dela țară culcat în țințirini
— Dar taina adormirii acesteia n'o știm —

Apoi Prier când vine pe-a Argeșului apă,
Cum săpătorii vița pe dealuri o desgroapă;

Cum tremură golașă ca pruncul și-o botează
Și mierla cu un cântec și soarele cu-o rază;

—
Cum coardele le leagă vierul de arac,
Cum taie joarda slabă și lemnul prea 'sărac...

Dar plânsul sfânt al viței nu-l vei cânta tu oare
Cu lacrima lui clară, de ochi vindecătoare?

Dar despre sulfatare nu pomenești nimic,
Nici despre boala viței ce « filoxeră »-i zic!

Cum vrei atunci, poete, ca un viticultor
Din cartea-ți să culeagă un sfat folositor:

Pe raftul librăriei, uitată, o să șadă.
—Povețile și tâlcul le știu de mult. O cadă

Cu must de tămâioasă mai bine să-mi aduci,
Și în ceardacul casei, în tihnă și 'n papuci,

Ca Anton Pann de veseli când da de un nerod,
Cu metodologie să bem al viței rod.

BRUMĂREL

Cu soarele azi galben ca fagurii de miere,
În jurul meu se 'nchide un măr boltit de mere.

Din ram eu rup ca 'n basme un rod de aur și
O, pom vrăjit de toamnă, nu poți să mă reții.

Prin ramuri desfăcute ușor de mâna mea,
Zăresc comoara viei și-odihna ci mă vrea.

Sub un butuc de viță rămân culcat pe spate —
Privesc în gol la cerul cu ape neschimbate.

În mână iau ciorchina cu bob de chilimbar
Și o ridic spre soare, sus — Raza lui cu jar

Fantastic o pătrunde: un lampion aprins;
Îi sug lumina dulce și focu-i m'a cuprins.

Beau soare — Dar un piersic cu brațul gol m'agață
Și îmi lipește sânul, pietros și mic, pe față.

Eu îl sărut cu dinții și poama lui cu sânge
Stropește pătimașa iubire ce o frânge.

O, toamnă, vrăjitoare mai tare decât moartea
La tine intru 'n slujbă cât mă va ține soarta.

Dă-mi frunza ta ce sună cu galbenii din lună,
Dă-mi pe covorul foilor iar coborîtul oilor ;

Dă-mi în zăvoi sitarii, pe miriște ogarii,
Și peste zarea drumului, albastru, sulul fumului ;

Dă-mi în iatac sulfină, pe ceruri dă-mi lumină,
Și scâncetul cucoarelor pe liniștea ogoarelor ;

Și dă-mi un nuc stufos, la umbră să stau jos,
Să scriu pe fruntea gliei tot calendarul viei.

BRUMAR

Pe umeri iei sumanul și fluieri după câni.
Poteca suie dealul prin viea din bătrâni.

S'au înroșit cireșii, îngălbeniră nucii,
Ce străjue cu bruma de pe Brumar butucii.

Acolo unde chiot și cântec fură 'n toi,
Răsună 'n guri de pivniți ciocanul pe butoi.

Dar soarele șăgalnic acoperă cu-aramă
Șindrila putrezită și mușchiul de pe cramă

Și raza lui de aur prin corzile de vii
La strugurii luminii te 'ndeamnă să mai vii ...

Poete, te îmbată de-acuma doar cu soare.
Auzi? — scâncesc în ceruri, lung, șiruri de cucoare.

Dar câinii tăi sburdalnici alungă din tufiș
Țărcate coțofene sbucnind în sbor pieziș.

Zâmbești amar la pana de nea și de cărbune —
Gândești la zile rele, gândești la zile bune,

La traiul vechi ce calcă cu pasul tău tăcut
Pe-acest pământ pe care de mic l-ai cunoscut,

Și te întrebi: zăpadă a început să cadă?
Sunt iarăși coțofene ca pete de zăpadă.

Te-oprești să-ți razimi dorul de ulmii fără foi,
Te-oprești să-ți flueri câinii și toamna înapoi —

Revin în goană câinii, dar toamna nu mai vine
Să-ți culce la picioare credința ca un câine.

Și singur cu poteca și câinii iar cobori
Sub ceru 'n care-a iarnă scâncesc prelung cucori.

UNDREA

De eri albine albe pe viea ta roiesc —
Toți prunii și toți merii în iarnă înfloresc.

Petalele cu aripi de ghiață cad domoale
Pe un covor mai moale ca iarba cea mai moale.

S'au șters din fața țării și drumuri și poteci —
Stă Argeșu 'n zăvoaie cu tăpile lui reci

Și nu cutează moșul pe prund măcar un pas.
Izvoarele cu barba în țințuri au rămas

Și strașină făcându-și la ochi cu palma mâinii,
Tot căutând cărarea, stă cumpăna fântânii.

Auzi întâi un sgomot, apoi — deodată — clar
Ca picături de ploaie pe-o apă de cleștar.

Sunt clopoței sănii: ascultă-i bine cum
O flamură de sunet îți flutură pe drum.

Aproape, mai aproape, sub deal, la deal, pe deal,
Îți sună la ureche o toacă de metal...

Dar în odaia cramei cu focul în cămin,
Aduci pentru prieteni urciorul cel mai plin.

Te-așezi cu ei la masă, citești și procitești
Și vinul vechi și vinul mai nou cel-pritocești.

Butucii ard în sobă cu trosnet și scânteii.
Din rodul viei tale ești bucuros să bei —

Cucernic pentru oaspeți ridici câte-o bărdacă,
Pe frații 'n poezie nu-i uiți cu cana seacă.

Și, ca poet al viei serbându-i sfântul hram,
Inchini pentru Horațiu, Virgil și Francis Jammes.

GHENAR

« Perdelele-s lăsate și lămpile aprinse »
Frumosul vers anume îl chiami acum în minte,

Vre-un critic să te 'nvețe, discipol să te facă —
Estetului, din milă, închină-i o bărdacă.

Gândește-te la omul acela din Mircești,
Senin la gura sobei ca tine — îl iubești.

Dar lasă, desmorțită din somn de focul tău,
Să sbârână o muscă lovindu-se mereu

De limpezimea 'nchisă a geamului, pe care
Nu toți să o priceapă — vezi bine — sunt în stare.

Ghenar veni cu vânăt amurg și roșii zori...
Și mă gândesc că dacă ai fi și vânător

Te-ai duce după iepuri în lunca ta ce este
Sub chiciura din sălcii poiana din poveste.

Și i-ai găsi sub tufe pitiți, ca bulgări mari
De-omăt, ciulind urechea deodată la ogari.

În liniștea deplină a iernii se aude
Impușcătura tare cu lungi ecouri surde.

Măcieșul cel mai negru te miri de-a înflorit?
Nu — și-a lăsat doar viața un iepuraș rănit.

Privește-l: pe cearceaful zăpezii se sfârșește
Ca un copil cuminte ce 'n patul lui bolește.

De-aceea, știu, tu pușca în mână nu vei lua —
Vei reciti poezii iubiți la vatra ta,

Și 'n serile de iarnă tihnit vei aștepta,
Din must — vin clar, din suflet — vers limpede,
[să dea.

FĂURAR

Pe dealurile ninse mergi astăzi la pădure,
Cobori spre Valea Măre sub cerurile sure,

Și fagi cu coajă albă, la șipotul de leac,
Ca stranii colonade de templu se desfac.

Te-oprești să bei din apa curată ce dă viață.
Îți spune pădurarul:— E șipot sfânt, nu 'nghiață.

Și dă să chieме basmul vechi al izvorului...
Dar nu-l ascuți, ți-e gândul—vezi tu —la fata lui.

Îți amintești bordeiul poienii, toiul verii,
Și câinii care latră doar, doar o să te sperii,

Și fata răsărită în drum ca din pământ,
Și ploaia de lumină a soarelui în crâng,

Și gardul viu și umbra pădurii tremurate,
Potecile, răscrucea — îți amintești de toate:

De mușchiul cald pe râpa de unde 'n codru vezi
Colinele albastre cu vii și cu livezi,

De guruitul dulce-al porumbului sălbatic,
De fata mări sfioasă ca un porumb sălbatic,

De serile sub fagii prieteni când o stea
Se anina de frunze ca fata să mai stea...

Îți amintești de toate, vezi toate: ochiul, geana...
— Moș Pavel, ce-ți mai face, de-acum un an, Ileana !

— Boierule, am dat-o după un cârciumar
De prin Lerești ; e omul chiabur... Auzi doar rar

Cum sună și răsună, departe, în pădure,
Auitar, a moarte — departe — o secure.

I

CLOȘANI

De treci Baia de Aramă, de departe vezi albînd
 —Stai Căline—nu pădă rea ci toți munții de argint.,
 Iată Piatra ca o cloșcă, iată puii ei: Cloșanii —
 Și deodată uiți Florica și deodată uiți Miorcanii
 Și deodată intri 'n-țara basmului ce-l credeai mort,
 Unde totul își păstrează vechiul suflet, vechiul
 [port,

Tânăr ca un râu de munte, proaspăt ca un cer pe
 [ape...

Vale, inimă închisă pe trecutul ce-o încapă,
 Vale-a Motrului, ursită ca Domnița din povești
 Să tot doarmă neschimbată până o desvăluiești,
 Vale-ascunsă așa bine printre munți că niciodată
 Sborul vremii de pe culme umbra sură nu-și arată.
 Cum să vină când și astăzi, când de veci, neveste
 [torc

De-a călare, și din munte tot în Dacia se 'ntorc.
 Cum să vină când se 'nalță glasul morii ca o rugă
 Către zeul trac ce mișcă apele dela irugă
 Și din scoc le năpustește peste roata ei de lemn.
 Cum să vină pe pământul unde și-azi păgânul semn
 Brădul morților și-usucă dorul verde pe morminte.

Azi ca ieri se duc cosașii cu lăuta înainte
 Chiotind pe drum de clacă, prin fânețe, de te miri
 Incotro pornesc pandurii celui dela Vlădimiri.

Azi ca ieri bisericuța stă în inima poenii —
Pustnic alb proptit în bârnă își așteaptă poporenii,
Azi ca ieri să-i ia la nuntă, azi ca ieri la țințirim...
— Moșule, castanii ceia cin'i-a pus? — Ia, Nicodim
Când monahii lui veniră să se-așeze la Tismana...
Tot trec fete din Tanagra, sus pe cap purtându-și
[cana
Saù urciorul plin de cerul răsturnat într'un izvor,
Și sub fagi, la umbră deasă, spune 'n fluer un
[păstor...

• Fluer ciobănesc și Motru, râu și suțlet, ce descântec
V'a trezit în pacea serii murmurând acelaș cântec?
Ce descântec curge 'n mine? Cum se face?... Se
[desfac
Cunoscutele priveriști în bătrânul tău conac.
N'am mai fost aici și totuși mi-amintesc de
[altădată
Și îmi aflu cu uimire țara mea adevărată
Cum descoperă copilul basmul presimțit de mult.

Demult... Cine-a rostit vorba ucigașă? De
[demult...
Ca o pasăre de noapte, umbra sură iată-o, crește,
De pe culme peste vale se coboară, se lățește —
Oameni albi și case albe ca mioare, n'or mai fi;
Port și datini o să piară an de an și zi de zi.
N'or mai prinde în oprege trupul svelt ca un
[mesteacăn;
N'or mai duce după spate pruncul legănăt în
[leagăn;
N'o mai luneca marama nor subțire pe obraz;
N'o să-și mai întinză pânza aripi albe lângă iaz.
Vezi, bunica și cu fiica și nepoata n'or mai toarce,
Intr'o moară de pe Motru, trei Mărine — ca trei
[Parce —

Firul lânii, firul soartei ne 'ndurate ce ne ia...
Ruga noastră, nici suspinul, să te ție n'or putea
Țară veche, țară bună, mult te-om plânge, mult
[te-om cere...

Suflete, de ai credință, brațule, de ai putere,
Bate apa înspumată cu nuiua de alun —
Cer și râuri, munți și codri, strâns să-i legi, să mi-i
[aduni.
Să mi-i dai să pot cu poftă de copil, cu dor de lotru
Să te fur, vrăjită vale, și mai repede ca Motru,
Care scapără prin pietre și tot scapă, să te duc
Strânsă 'n suflet, strânsă 'n brațe, ca o pradă de
[haiduc.

II

PRIMĂVARĂ

*Sub umbrarul foilor
Duce drumul oilor
Și se duce și se pierde
Tot pe plai cu iarbă verde,
Și se duce și se curmă
Tot la stână lângă turmă,
Și îi știe seama lui,
Seama lui și-a dorului,
Grijile mocanului,
Inima ciobanului...*

Primăvară! primăvară! crapă mugurii la baltă,
Sălciile verzi le 'ndoaie vântul cu suflare caldă,
Pe poteci sfios se 'ntinde umbra nouă-a foilor —
Primăvară, mama noastră, dă-ne drumul oilor,
Drumul cel pierdut pe care îl mai știu din sat
[bătrânii...

Doru 'n mine înfrunzește: dorul turmii, dorul stânii.
In zadar mă 'nchid în casă și m'ascund pe după
[cărți,

Dor de ducă mă ajunge, dor hain din zece părți:
Buchiile le zăpăcește, gândurile le încurcă.

Văd un gol de munte 'n soare și văd turmele
[cum urcă;

Tot aud cum latră câinii, cum tălângile răspund
Când adânc ca vântu 'n frunză, când ca ape vii
[pe prund,

După cum cotește drumul mai departe, mai
[aproape,
Spre lumina de poiană ce prin fagi răsleți încape...

Turme vechi ca munții țării, cu cârlan și cu mioară,
Suie plaiul și-l coboară, pentru-a câtea miia oară?
Duc cu ele de departe dorul nostru, tot aleanul
Făr' de zare ca Buceagul, nesfârșit ca Bărganul.
Duc cu ele dorul brazdei, dorul frunzelor de nuc,
Dorul satului și-al țării, dorul dorului îl duc...
Vin cu cântecele toate dela Nistru pân' la Jii,
Și de urcă din poveste sau aevea, nu mai știi —
Ungureanul și Vrânceanul din baladă iată-i iarăș.
Mioriță bucălae, unde ești să-mi fi tovarăș,
Să paști iarbă neumblată, pe sub brazi, pe la
[izvoare?
Și cu sarica pe umeri tot așteaptă baciul mare
În lumina primăverii singur ca un zeu păgân.

Primăvară ! primăvară ! stau cu dorul de mă 'ngân.
Crape mugurii la baltă, iasă plugurile 'n țară,
Codrii vechi să înfrunzească, iarba nouă să răsară—
Dar dă-mi drumul care-l știe și ciobanul și cioporul,
Drumul oilor mi-l află, el ce mână drept ca dorul
Sus la munți cu fulgerare de-aur viu în soare-
[apune...

Mioriță, mioriță, dorul turmei mă răpune.

III

TOAMNĂ LA FLORICA

De aur vechi s'a făcut frunzarul;
Zărilor-s stinse cum e cenușa.
Deschide ușa.
Toamna ne chiamă.

Am împușcat în zăvoi sitarul
Din urmă: sburase să plece.
Vântul e rece.
Toamna ne chiamă.

Viea pe deal de mult e 'ngropată;
Stolul pe cer s'a dus: o nălucă.
Dor mă apucă
De altădată.

Unde ești, unde, casă uitată?
Unde, azi, sunteți, zilele mele —
Voi, rândunele
De altădată!

IV

VRFMEA

Am oprit în luncă apa curgătoare
La un scoc de moară printre verzi arini;
Am oprit pe ape lin-tremurătoare
Zilele de vară, razele de soare,
Noapțile senine, stelele și luna
Pentru totdeauna —
Vremea care curge n'am putut s'o țin.

Am închis în palmă pui de rândunele,
Le-am simțit bătaia inimii în chin;
Am oprit în brațe dragostele mele...
Pasăre de-o toamnă, dragoste cu jele,
Le-am cules ca frunza moartă când dă bruma
Pentru totdeauna —
Vremea care zboară n'am putut s'o țin.

Am păstrat în suflet gânduri, vorbe, glume,
Zâmbetul ce iartă, plânsetul hain;
Am păstrat în minte fețe fără nume
Întâlnite 'n cale și pierdute 'n lume,
Le-am cuprins în mine una câte una
Pentru totdeauna —
Vremea, vremea însă, n'am putut s'o țin.

V

MARINARUL

Pe povârnișe dealul alunecă abrupt
Ca să-și oprească botul de vie tocma 'n vale —
Dar sub boltirea viței oprindu-mă în cale,
Privesc câmpia care adoarme dedesupt.
În abureala serii schimbându-se în mare,
La nesfârșit își duce un tremurat hotar.

Am ancorat. Acuma sunt bunul marinar
Re 'ntors din pribegie la vatra primitoare.
Se 'nalță pașnic fumul pe gând și pe cămin,
Se coace tămâioasa sfârșitului de vară —
Dar frunza se apleacă de-o tainică povară
Atinsă, când o plouă îmbelșugat senin.
Ci sufletul, ce 'n vremuri gemu în larg de mare,
Deodată se trezește ca vântul în catarg,
Când pânze de corăbii albastrul mort îl sparg
Cu aripile albe de berze călătore.

VI

TOAMNĂ LA MIORCANI

Peste dealuri, peste ape, pretutindenea se lasă
O lumină învelită în maramă de mătăasă.
Vin iar carele 'ncărcate și cu spice și cu vis...
Și pe ceruri liniștite și în suflet și-au deschis
Unghiul dorului de ducă stolurile de cucoare.
Mori de vânt nostalgic nalță aripile călătoare
Și le lasă în durere să zdrobească grâul nou.
Pașii tinereții mele mă urmează în ecou,
Umbra mea de altădată umblă 'n miezul umbrei
[mele.
Prima stea sau amintirea stă pe ȋaz printre
[vîntrele?
Simt în suflet de departe spinul ei tremurător.
O bătrână 'mi toarce firul zilelor de pe fuior;
Prima lacrimă se 'noadă trainic lângă cea din
[urmă...
Și păstori, ieșiți din vreme, către staul duc o turmă
De oi 'albe ca și norii unui cer îngândurat.
Cine m'a legat de mine, de moșie și de sat?

Toamnă-amară, toamnă dulce pentru cine te
[nțelege,
Pentru cine știe gândul ce-a sortit să se deslege
Frunza galbenă și coaptă ca un rod cules de vânt,
Toamnă, care legi prin moarte cerurile de pământ
Și sub foaia veștejită pregătești o primăvară,
Toamnă dulce ca iubirea, ca iubirea de amară,

Fie-ți milă de făptura mea de om și fă să fiu
— Pe sub nuci, lângă femei, lângă fată, lângă fiu,
In grădina aurită de lumină și de frunză—
Rodu 'n care o dulceață înțeleaptă să se-ascunză.

Poate-un om atunci să vină să-mi culeagă câte-un
Cum din prun culegi o prună fără-a te opri din
Insetat mi-o soarbe poate din cuvinte alinarea,
O să-i pară—cine știe—mai puțin amară sarea
Lacrimelor sale 'n drumul de dureri și dor ascuns...
Binecuvântarea asta de mi-o dai, va fi de-ajurs.

VII

COPACILOR

Trece norul, sboară dorul peste vârfuri de pădure ;
Păsările, visurile, mi le fură zile sure —

Numai arborii prieteni să mă lase nu mă tem
Ei, legații de țărână, nu duc strașnicul blestem
Care mână tot ce umblă, se târăște, fuge, sboară.
Ei, umbroșii, umbra vie—tot aceeași—o măsoară.
Se înalță pe pământul cel iubit dintru întâi,
Niciodată n'o să-și schimbe nici culcuș, nici
[căpătâi,

Niciodată pentru dânșii ceasul groaznic n'o să vină
Când uitând de legătura dintre foi și rădăcină,
Vor porni hai-hui ca mine pe un drum făr' de
[sfârșit...

Impăcați de când e lumea cu văzduhul, liniștit
Legănând tot alte cuiburi și-alt popor de rândunele,
Tot acelaș cer primește falnicele lor umbrele.

Au cu vântul primăverii șoapte lungi și întâlniri,
Până 'n zori de zi le-alintă frunzele cu ciripiri
Și când joacă și când scapă vântul sprinten de
[pe cracă,

Rând pe rând ca să-l mângâe toți copacii se apleacă.
Huma neagră îi nutrește ca și limpezile ploi ;
Surd le freamătă frunzișul, dar în lemnul lor greoi
Dorm tăcerile vieții cele-adânci ce sunt cuvântul
De demult cu care Domnul scoase apa și pă-
[mântul...

Eu, de coaja lor lipindu-mi lung urechea, o aud
Inima de frate care bate 'n trunchiuri de agud ;
Salcia pletoasă plânge pentru mine ca o soră ;
Plopul izvorește, proaspăt ca un vis, din auroră ;
Il purtam de mult în suflet, nalt și neted, pe-acest
[fag ;
Nici un trup plăpând de fată nu mi-a fost pe lume
[drag
Ca mesteacănul ce-și stoarce părul despletit la lună,
Ca răchitele ce luciul zorilor pe crengi adună,
Ca arinii verzi ce-așteaptă cerul serii în pârâu —
Dar de pluta din zăvoiul de-altădată 'mi pare rău,
De castanul ce-mi păzise casa albă pe colină
Și de nucul de pe vremuri — azi când lumea mi-e
[străină.

VIII

FERICIREA

Podul umblător, pe care am trecut la Crasna-Leuca,
Raza serii, nu otgonul, mi-l ținea pe gârlă greu ca
Lanțul dorului ce 'n suflet mă petrece nevăzut...

Fericirea? Cine știe de nu-i moara de pe Prut,
Ce pe loc mereu murmură apei veșnic curgătoare?
Și e poate, oglindită limpede 'n apus de soare,
Lunca de răchiți și plute unde mierlele se-ascund.
La scăldat o prind copiii și-o usucă, goi, pe prund;
La ghilit o 'ntind neveste colo 'n țărâm pe pânza
[albă.

Fericirea? O fi poate chiar căsuța prinsă 'n nalbă
A podarului și fata de pe prispă, cu ochi verzi...

Fericirea? Poate-i umbra unui vis pe care-l pierzi
Și rămâne doar năluca dragă sufletului meu ca
Podul legănat de apa Prutului la Crasna-Leuca.

IX

INVOCARE

Lovește-mă cu-amnarul planetelor, să fiu
Pe vatra veșniciei deodată focul viu,
Ce pâlpâe, trosnește și sare nebunatic:

Dănțuitor albastru cu talpa de jărat,ic,
Cu sufletul de flăcări și cu călcâiul gol,
Pândit mereu de-al umbrei nețarmurit ocol.

Pe mine nemurirea a prins podiș de stânci.
Descătușă-mi izvorul cu apele adânci
Și lasă-l pe sub sălcii să fie până 'n mări
O fugă limpezită de-atâtea înstelări.

Nu puțul ce clocește sălcii un pic de apă—
Vreau valul viu și verde, ce-aleargă până crapă,
Dar care-o clipă numai strângând în brațe vântul,
In străluciri de raze își făure mormântul.

X

VRAJĂ

Sorcova,
Morcova,
Să trăiesc,
Să 'ntineresc,
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca... un... fir...
De... tran-da-fir...

— Vraciule, ascultă-mi ruga!
Vraciule, îți poruncesc,
Pân' să stau să mă căesc,
Fă-mi din amintire sluga,
De pe față svârle-mi gluga,
Și în suflet nemurirea
 Să deslege
 Și să lege
Ce e viu din vremea moartă
 Ce mă 'mpinge
 Și mă frânge
 Și mă poartă:
Frunză moartă.

Moșul prinde voinicește 'n mână
Băta răbojită dela stână,

O 'nvârtește peste cap — și năzdrăvan.
Ține 'n degete un lung ochian.
« Vrei să vezi? » grăește — și 'n oglindă
Țări și mări și nouri se perindă.
Iată Argeșul și viea veche,
Morții mei iubiți... și în ureche
Glasul lor cu râsu-mi împreună...
Dar pe umbra drumului răsună
Tot mai rar, tot mai departe, tot mai stins —

Ce-am iubit
Și-am îndrăgit
Și s'a sfârșit,
Ce-am aprins
Și m'a cuprins
Și s'a desprins
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca... un... fir...
De... tran-da-fir.

XI

S'AU PIERDUT

Unde-s frunzele pădurii? S'au pierdut.
Unde-s norii, călătorii? S'au pierdut.
Unde-i râul ce ne-a dus copilăria
Pe oglinda lui de ghiață? S'a pierdut.
Unde-i râsul, unde-i plânsul, unde-i dorul
Și iubirea și durerea? S'au pierdut.
Unde-s ochii dragi odată ca lumina?
Umbra genelor plăpânde? S'au pierdut.
Unde-i omul ce am fost și eu odată?
Viers și suflet, ca un foșnet s'a pierdut.

XII

DE VOI MURI

De voi muri — departe de cetăți
În brazda neagră-a plugului, la noi,
Să mă lăsați culcat pe spate, gol,
În mână cu o ghindă de stejar.

Și chipul meu de lut, ce n'a știut
Să fie sufletului un locaș,
Iși va topi netrebnicul său rost
În valul primitorului pământ.

Dar ghinda va 'ncolți. An după an
Vor crește rădăcini în adâncime
Și va ieși din mine un copac
Cu ramurile tinere, spre soare.

Ce n'am ajuns cu mii de versuri — iată
O împlinește din belșug o creangă
Intinsă, tremurându-și umbra peste
Odihna turmelor, ce vor să vie.

T A B L A D E M A T E R I I

PE ARGHEȘ IN SUS

	<u>Pag.</u>
<i>Florica</i>	
Ctitorii	271
Inchinare	272
Florica	274
Mormântul	275
Vârful dealului	276
In vie	277
Castanul cel mare	278
Rădăcini	279
Cireșul	280
Spre Izvorani	281
Pădurea din Valea Marc	282
Cucul din Valea Popii	283
La zăvoi	284
In huncă	285
Parcul Goleștilor	286
Lumina, iarna	287
Biserica lui Horia	288
Căsuța din copac	289
Casa din deal	290
Cămara de fructe	291
Odaia bunicului	292
Ochelarii bunicii	293
Capela	294
Odihna tatii	295
Străinul	296
Comoara	297
Adio la Florica	298

Trecutul viu

Copil de-odinioară	300
Septembrie (I)	301
Septembrie (II)	302
Septembrie (III)	303
Cina cea de taină	304
Toamnă	305
In cramă	306
Timpul	307
Chiemare	311
Inapoiere	312

	<u>Pag.</u>
Jucării	313
Drum de noapte	315
Aci sosi vremuri	316
Acuarelă	318
Inscripție pentru nucul din vie	320
Inscripții pentru o fântână	321

Bătrânii

Bătrânii	322
Ursul lui Donici	337

SATUL MEU

Harta	343
Lumina	344
Moș Gheorghe Jitarul	345
Proprietarul	346
Vlad Plugarul	347
Ilie Baci	348
Vasile Bultoc	349
Ion Pescaru	350
Ștrul Leiba	351
Secretarul Primăriei	352
Florea Herghelegiu	353
Ilinca lui Ion	354
Anisia	355
Joldea Contrabandistu	356
Popa Breazu	357
Părintele Niculai	358
Baba Vișa	359
Iliuț, orbul satului	360
Meșter Toader	361
Ulița satului	362
Curtea boerească	363
Parcul	364
Copacii satului	365
Biserica	366
Clopotul	367
Cimitirul	368
Crâșma	369
Hora	370
Rateșul vechi	371
Iazul	372
Morile de vânt	373
Pădurea de la Stânca	374
Prutul	375
Pârâul	376
Stâlpii de telegraf	377
Oile	378
Rândunelele	379
Stupul	380

	Pag.
Găștele	381
Brotacul	382
Iepurele	383
Vânătorul	384
Amurgul	385
Umbra	386
Tăcerea	387
Luna	388
Noaptea	389
Stelele	390
Primăvara	391
Nori de vară	392
Toamnă	393
Iarnă	394
Poetul	395
Darul	396

BISERICĂ DE ALTĂ DATĂ

Drumul Magilor

Biserică veche	399
Drumul Magilor	400
Spre schit	401
Mănăstire	402
Arhondaricul	403
Toaca	404
Gângul	405
Cozia	406
Monahul la capre	407
Ingerul	409
Biserică de altădată	410

Povestea Maicii Domnului

Rugă ca să încep	411
Nașterea	413
Copilăria	414
Juruirea	415
Buna-Vestire	417
Iosif teslarul	418
Nașterea Domnului	419
Steaua	425
Inchinarea Magilor	426
Maica și Pruncul	427
Bejenia	428
Despărțirea	429
Rusalii	430
Jalea	431
Bocetul	434
Adormirea	436
Înălțarea	438
Mreața	439

	<u>Pag.</u>
<i>Chipuri pentru o evanghelie</i>	
Năvodul	442
Smochinul neroditor	443
Oaia cea pierdută	444
Fiul risipitor	445
Semănătorul	446
Bunul Samarinean	447
<i>Morții</i>	
Morții	448
LIMPEZIMI	
<i>Limpezimi</i>	
Limpezimi	459
Moara uitată	460
Pluta	462
În pădure	463
Piersicul	464
Proect de templu	465
Hanul cu rândunici.	466
Casa cu liliac	468
Călușarii	469
Amurg în Delta	470
Sălci	471
Ceamul albastru	472
Suleimanie	473
Eyub	474
Fântâna cu platani	475
Noapte pe țărm	476
Lumina lunii.	477
Stele	478
Primăvară	479
Dor	481
Drum de seară	482
Imagini, toamna	483
Pasărea toamnei	484
Cîșmigiu de toamnă	485
Poetul.	486
Vracul	487
Drumuri	488
<i>Interior</i>	
Inserare	489
Interior	490
Căprioara de porțelan	491
Miniatură persană	492
Peștii roșii	493
Lalele	494

	<u>Pag.</u>
Cleștar	495
Icoana cu busuioc	496
Somn curat	497
Cântec de leagăn	498
Alt cântec de leagăn	499
Artă poetică	500

Calendarul viei

Mărțișor	501
Prier	503
Florar	505
Cireșar	507
Cuptor	509
Gustar	511
Vinicer	513
Brumărel	515
Brumar	517
Undrea	519
Ghenar	521
Făurar	523

Elegii

I: Cloșani	525
II: Primăvară	528
III: Toamnă la Florica	530
IV: Vremea	531
V: Marinarul	532
VI: Toamnă la Miorcani	533
VII: Copacilor	535
VIII: Fericirea	537
IX: Invocare	538
X: Vrajă	539
XI: S'au pierdut	541
XII: De voi muri	542

MONITORUL OFICIAL ȘI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI. — 1944